

YENİ ÇAĞ

- **B. Ponomaryov:** SBKP'nin XXV. Kongresi ve uluslararası önemi
- **Z. Karkabi:** Geçiş döneminde iktidar sorunları
- **xx:** Terör tarihin akışını durduramaz
- **R. Marin:** Parti yurda dönüyor
- **G. Girginov:** Maoizmin ideolojik evrim çizgileri
- **xx:** Maoist geçmişle ilişkilerini kestiler
- **O. Reinhold:** Anti-marksızmin bir biçim değiştirmesi daha
- **A. Haba:** Arap halklarının çıkarlarına aykırı bir karar
- **R. Şeyho:** Suriye Komünist Partisi ve köy'üler
- **xx:** Kapitalist ülkelerde silâhlanma yarışı
- **xx:** Uluslararası örgütler hakkında kısa bilgiler

Ozel sayfalar

- **xx:** TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın ASBP'nin IX. Kongresinde yaptığı konuşma
- **A. Saydan:** 1 Mayıs 1976
- **A. S.:** Alman Sosyalist Birlik Partisinin IX. Kongresi

5 (143)
Mayıs
1976

BARIŞ VE SOSYALİZM PROBLEMLERİ

SBKP'nin XXV. Kongresi ve uluslararası önemi

Boris Ponomaryov

SBKP MK Politbüro aday üyesi ve MK Sekreteri

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin XXV. Kongresi, insanlığın tarihsel gelişmesinde önemli bir aşamaya girdiği bir sırada toplandı. Bu gelişme, büyük ölçüde, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist devletlerin başarılarıyla, barışı güven altına alma, bir dünya nükleer savaşını önleme yolundaki ciddi ve olumlu adımlarıyla bağlıdır. Sosyalizmin mevzileri bir hayli güçlenmiş bulunuyor. Emekçi yığınlarının anti-monopolist ve anti-emperyalist savaşımı şiddetleniyor. İşçi sınıfının otoritesi artıyor ve savaşkanlık mâneviyatı yükseliyor. Birçok komünist partisi ve diğer demokratik güçler reel başarılarla ulaşıyorlar. Nice devletlerde, ulusal kurtuluş hareketinin kazanımları temeli üzerinde geniş devrimci-demokratik dönüşümler gerçekleştiriliyor.

Bugün dünyadaki ilerleme ile Sovyet ülkesinin komünizm yolundaki ritmik hareketi arasındaki ilişki her zamankinden daha açık olarak görülmektedir.

Proletarya enternasyonalizminden güç alan ve kongreye egemen olan savaşım mâneviyatı, Lenin partisi delegelerinin, yüce ve soylu amaçlar uğrunda savaşım veren yoldaşlarını büyük bir heyecanla karşılamaları bu ilişkiyi özellikle yansıtmış bulunuyor. Sovyet komünistleri için, bu kongre aynı zamanda, Kuzey Amerika'dan Yeni Zelânda'ya, İskandinavya'dan Güney Afrika'ya kadar dünyanın her yanından milyonlarca savaş arkadaşı ve dostla yeni bir özel buluşma oldu. Kardeş partiler delegeleri, kongrenin çalışmalarına katılarak, Sovyet devletinin nabzını kendi nabızlarında hissettiler, bu kalbin ne denli güçlü ve düzenli çarptığına tanık oldular. Kongre, onlara, Leninci partimizin ve Sovyet halkının geçen beşyıllık plân

dönemindeki başarıları hakkında, bundan sonraki beşyılıktaki girişecekleri büyük işler hakkında canlı bir tasarım kazandırdı. Onlar da kongre kürsüsünden kendi işleri ve problemlerini anlattılar, kendi partilerinin çoğunca en zor koşullar altında yürüttükleri savaşım hakkında bilgi verdiler. Böylece, uluslararası devrimci hareketin tüm görünümü, olanca zenginlik ve çeşitliliğiyle, olanca dinamizmiyle belirmiş oldu.

SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaşın XXV. Kongreye sunduğu eylem raporuna egemen olan sakin güven ve haklı iyimserlik havası bütün dünyanın dikkatini çekti. Bu çok değerli parti belgesi, partinin uğraş edindiği nice çeşitli ve karmaşık sorunları toplu halde içeriyor. Çözümünde yalnız Sovyet insanların değil, bütün yeryüzü insanların çıkarları olan sorunların derin bir anlayışla ele alınması; pratik çözümlerin teorik gerekçe ve dayanaklarla bağdaştırılması; komünizm kuruluşu gündel sorunlarının geniş bir uluslararası plânda, dünya sosyalizminin mevzilerini güçlendirmekle sıkı ilişkisi açısından, halkların barış ve güvenliğini, sosyal ilerlemeyi amaçlayan ortak savaşım açısından gözden geçirilmesi, tümüyle, kongreye gerçekten dünya çapında bir kapsam ve önem kazandıran özellikler oldu.

SBKP'nin XXV. Kongresi, Sovyet halkının bütün komünizm kuruluşu alanlarındaki yeni başarılarının bir göstergisi oldu. L. İ. Brejnev yoldaşın belirttiği gibi, dokuzuncu beşyılık, sanayi üretimi mutlak artış ölçüleri ve sermaye yatırımları bakımından, gerçekleştirilen sosyal programın boyutları bakımından eşsiz bir plân dönemi olarak tarihe geçti. Şimdi, SSCB, dünyada, yalnız maden kömürü, maden cevheri ve çimento üretimi bakımından değil, aynı zamanda çelik, petrol, madeni gübreler ve diğer bazı ürünler bakımından da başa geçmiş bulunuyor.

Başlıca sosyal-ekonomik ödevler başarıyla yerine getirildi. Bu konuda, özellikle XXIV. Kongre tarafından ortaya konulan ana ödev, halkın yaşam düzeyini yükseltme ödevi başta geliyor. İnsan başına reel gelir hemen hemen % 25 arttı. Sosyal yardım fonlarından yapılan ödemeler ve yurttaşların kazanımları % 40 oranında çoğaldı. Memlekette 56 milyon yurttaşın yaşam koşulları iyileştirildi.

Eylem raporunda şu nokta önemle belirtiliyor: «*Komünist Partisinin yönetmenliği altında, dokuzuncu beşyılık döneminde, komünizmin maddi-teknik altyapısını yaratma, halkın yaşam düzeyini yükseltme, memleketin güvenliğini sağlama yönünde yeni bir büyük adım atıldı.*»

Bütün bunlar, Sovyet düzeninin gücünü ve sosyal sağlığını, sınırsız olanaklarını, alabildiğine karmaşık çağdaş ekonomik ve bilimsel-teknik sorunları emekçi insanın yararına çözmeye yeteneklerini en açık biçimde gösteriyor.

Sovyet ekonomisinin sürekli ve düzenli olarak kalkınmasının nedenleri

nerelerde gizleniyor? Sovyet halk ekonomisi, kapitalist düzen için karakteristik olan düşüşler, bunalımlar, enflasyon, döviz sarsıntıları, iflâslar, işsizlik ve diğer benzerleri gibi olaylara niçin yabancıdır?

Sovyet ekonomisinin üstünlükleri sosyalist toplumun özünde gizleniyor. Bu düzende ekonomik gelişmeyi, bunun yönelimini, tempo ve orantılarını kıyasıya rekabet savaşımında azami kazançlar sağlama peşinde olan tekeliler değil, halkın çıkarlarını dile getiren sosyalist devlet belirliyor. Halkın çıkarlarından hareket eden SBKP ve Sovyet hükümeti, toplumsal üretim araç ve olanaklarının en akıllı ve etkin biçimde kullanılmasına özen gösteriyorlar. Aralıksız olarak yetkinleşme çabası, işleri gitgide daha da iyileştirme, tüm halk ekonomisi ve toplumsal-politik mekanizmin bütün emekçiler yararına tam kapasite ve en çok etkinlikle işlemesini sağlama isteği, halkın selâmetinden başka bir amacı olmıyan komünist partisinin ve sosyalist düzenin iç niteliğine özgü bir çizgidir.

Gerek kongrede okunan raporlarda, gerekse delegelerin konuşmalarında, yeni, onuncu beşyıllık dönemin ödevlerinin de başarıyla yerine getirileceği inancı dile getirildi. Onbeş buçuk milyon Sovyet komünistinin delegeleri, işlerinin en yetenekli sahipleri olarak, yapılagelen ve yapılacak olan işlerden söz ettiler.

Onuncu beşyıllığın gerçekleştireceği ödevleri, SBKP Merkez Komitesi raporu ve aynı zamanda SSCB Bakanlar Kurulu Başkanı A. N. Kosigin yoldaşın «SSCB'nin 1976–1980 yılları halk ekonomisi gelişmesinin ana doğrultuları» başlıklı raporu belirlemiş bulunuyor. Bu ödevler, daha sürrekli bir perspektif gözetilerek ve XXIV. Kongrenin ilkesel hattının uzantısı olarak formüle ediliyor.

Bu cümleden olarak, her şeyden önce, Sovyet insanların refahını daha fazla yükseltme, çalışma ve yaşama koşullarını iyileştirme, sağlık koruma, eğitim-öğretim ve kültür alanlarında hissedilir bir ilerleme sağlama, tek sözle yeni insanın oluşmasına, sosyalist yaşam tarzının yetkinleştirilmesine, memleketin ekonomik gücün artırılmasına yardım eden her alanda ilerleme ve başarı sözkonusudur. Onuncu beşyıllık etkinlik ve kalite beşyıllığıdır. Parti, bilimsel-teknik ilerlemeyi elden geldiğince hızlandırma, emek verimliliğini artırma sorunlarına birinci plânda yer veriyor.

İşte partinin, gelişmiş sosyalizm koşullarında SBKP XXIV. Kongresince belirlenen ekonomik stratejisinin özlüğü genellikle budur.

Geçen beş yıl dünya sosyalizminin kayda değer başarı ve utkularıyla geçti. Bu başarı ve utkular kardeş sosyalist ülkelerin ortak çabalarının ürünüdür. Bu ülkeler yöneticileri, kongre kürsüsünden yaptıkları konuşmalarda, sosyalist ülkeler komünist partileri arasındaki sarsılmaz bağlaşmanın, bu sağlam savaşım birliğinin, dünya sosyalizminin başarı ve ulaşımalarının kesin koşulu olduğunu ve olmakta devam ettiğini belirttiler.

Bu bağlaşma, çağımızın kalımlı bir gerçekliği olarak belirip yerleşen sosyalist dünyanın daha öte gelişmesinin garantisidir.

Sosyalizmin üstünlükleri, kapitalizmin genel bunalımının daha fazla derinleşmesi fonu üzerinde, kapitalist sistemin savaştan sonraki ciddi sarıntıları fonu üzerinde daha büyük bir açıklıkla beliriyor. Sosyalizmin, kazanç hırsı, sömürü ve ezgi temeli üzerinde kurulan kapitalist düzene üstünlüğünün hiç bir zaman bugünkü kadar etkili olmadığını söylemek hiç de abartma olmaz. Bugün, plânlı ekonominin kapitalist ekonomi üzerinde, sosyalist toplum örgütü biçimlerinin burjuva örgüt biçimleri üzerindeki üstünlüğü çok daha açık bir nitelik alıyor. Son yıllarda geniş halk yığınlarının sosyalizme karşı ilgilerinin son derece artmış olması bir yere kadar bununla açıklanabilir.

Sosyalizm fikirlerinin çekici gücünü şimdi bu sistemin dünya gelişmesinde oynamakta olduğu reel rol belirlemektedir. Sosyalist topluluk, insanlığı bir dünya savaşının felâketlerinden korumak için elinden gelen her şeyi yapıyor, devletler arasında, ulusal egemenliklere saygı ve eşit haklı işbirliğine dayalı yeni ilişkilerin benimsenip yerleşmesine yol açmayı çalışıyor. Sosyalist topluluk, özgürlük ve bağımsızlıkları için savaşmakta olan halkların dayanağıdır. F. Kastro yoldaş kongre kürsüsünden şöyle dedi: «Objektif etkenler, genel barışın, insanlığın ilerlemesinin ve sosyalizmin ayrılmaz biçimde birbirlerine bağlı olduklarını apaçık göstermektedir.»

SBKP XXV. Kongresi Marksizm-Leninizmin yenilmez gücünün yeni bir tarihsel kanıtıdır. Sovyetler Birliği'nin ve kardeş ülkelerin elde ettikleri bütün başarılar, Marksist-Leninist devrimci teori olmadan sağlanamazdı. Toplumun gelişme yasaları ve perspektiflerine ilişkin biricik doğru anlayışı bu teori getirmekte, en karmaşık durum ve koşullar içinde şaşmaz bir pusula olarak hizmet etmekte, politik eylemde en doğru yolun ve amaca en uygun yöntemlerin seçilmesine olanak vermektedir.

Dünyada, sosyalizm kuruluşu üstüne, sömürü ve ezgiden azat yeni toplum kuruluşu üstüne, artık onyılların pratiğiyle, emekçilerin yararına dünyayı değiştirme uygulamalarıyla doğrulanmış bir başka teori yoktur. Bir sürü reformist sosyalizm «model»i ve çeşitli «sosyolojik» görüşler vardı ve bugün de vardır, ama bunlara dayanarak kapitalizmin illetlerinden kurtulabilmiş, sosyalist toplum kurabilmiş bir tek memleket gösterilemez. Çeşitli solcu-serüvenci «teoriler» de büyük bir fiyaskoya uğradılar. Bunun bir örneği de, Çin halkını sosyalizm kuruluşu ana yolundan saptıran, memleketi iradeci «sıçramalar», «kültür devrimleri» ve kıyasıya iç çekişmeler kargaşasına sürükliyen, uluslararası alanda da Çin'i en koyu gerici kuvvetlerle aynı sıraya yanaştıran Maoizmin evrimidir.

Marksizm-Leninizmin «eskidiği» yolunda moda haline gelen saçmalar, yeni dünyanın, devrimci güçlerin utkusallıkla ilerleyişi baştanbaşa

yalanladı. Yeni dünya ve devrimci güçler ancak bilimsel sosyalizm teorisini kılavuz edindikleri içindir ki yeni yeni başarılarla ulaşıyorlar.

Marksizm-Leninizmi birtakım dogmalar toplamı olarak gören ve göstermek isteyenler boşuna nefes tüketiyorlar. Sovyet toplumunun ve tüm sosyalist topluluğun dinamizmi bunun tersini gösteriyor. SBKP XXV. Kongresinde belirtildiği üzere, Marksizm-Leninizmin gücü aralıksız yaratımlı gelişmesindedir. Ve bunun içindir ki, Marksizm-Leninizm, sosyalizmin ve sosyalist devrimin gitgide yükselen gelişmesinin sağlam temelini oluşturmaktadır. XXV. Kongre, güncel sosyal problemlerin çözümüne yaratımla yanaşmanın örneğini verdi ve Marksizm-Leninizm prensiplerinin geniş kapsamlı önemini en inandırıcı biçimde yeniden doğruladı. L. İ. Brejnev'in raporu, kongrenin diğer belge ve materyalleri, bilimsel sosyalizm teorisine ve pratiğinin geliştirilmesine yeni ve çok büyük bir katkı oldu.

İşçi sınıfının, tüm halkın iradesini yansıtan ve politik önderi olan *Leninci parti*, XXV. Kongrede olanca gücüyle, olanca yüceliğiyle gözler önüne serildi. Partimiz daima Leninci parti hayatı normlarını kılavuz edinerek ve SBKP XXIV. Kongresi kararlarını ardıcıl biçimde gerçekleştirerek daha çok büyüdü ve güçlendi. Örgütleri daha savaştan bir nitelik kazandı, komünistler daha etkin ve daha girişken oldular. Kongrenin en dikkate değer çizgilerinden biri de, bu en yüksek forumda, MK Politbürosu ve Sekreterlik'inden taban örgütlerine kadar bütün parti örgüt halkalarının olanca çalışmalarının açıkça ortaya konmasıydı. Bu da yasal bir olguydu. Partinin yönetmenlik rolü, kadro işçilerinin de, partili yığınların ve bütün komünistlerin de aktif katılımıyla her düzeydeki parti örgütlerinin eyleminde simgeleşiyor. Bu da, partiye, toplumun bütün tabakalarının, bütün emekçi zümrelerinin, Sovyetler Birliği'ni oluşturan bütün ulus ve halk gruplarının çokyanlı çıkarlarını birleştirme ve dile getirme olanağı veriyor. Partinin halkla sıkı birlik ve beraberliği, emekçilerin partiye sonsuz inancı, bütün toplumsal hayat kesimlerini sürekli ve eylemsel biçimde yönetme yeteneğine olan güveni onun tükenmez güç ve saygınlık kaynağıdır.

Kongre, parti yönetiminde başarının en önemli koşulu olan *Leninci çalışma tarzı* üzerinde özel bir dikkatle durdu. L. İ. Brejnev şöyle dedi: Bu, «sübjektivizme yabancı olan, bütün toplumsal süreçlere bilimsel açıdan yaklaşan yaratıcı bir tarzdır. Bu tarz kişinin gerek kendisine, gerekse çevresindekilere karşı titiz olmasını gerektirir, kendi kendinden hoşnutluğa yol vermez, bütün bürokratism ve formalizm belirtilerini reddeder.»

Kongrenin çalışmalarında eleştiri ve özeleştiri sorunlarının böylesine önemli bir yer alması, kongremizin konuklarının, yabancı ülkeler komünistlerinin ve tüm dünya kamuoyunun büyük ölçüde dikkatini çekti. Yetersizlikler, kusurlar, çözülmemiş problemler, Sovyet halkının komünizme doğru daha süratle ilerlemesine engel olan her şey içtenlikle ve apaçık

ortaya konuldu. Ve yetersizlikler, komünizm kuruluşundaki çok büyük ve göz kamaştırıcı başarılar fonu üzerinde gözler önüne serildi. Kendi eylemine tümüyle cesurca, ölçülü, eleştirisel tutumlu yaklaşım, bu Bolşevik geleneği, partinin bütün çalışmasında yasadır, Leninci parti yönetim tarzının kendine özgü bir iç niteliğidir. V. İ. Lenin şöyle diyordu: «Şimdiye dek batıp giden bütün devrimci partiler, hep kendi kendilerini unuttukları, neden ötürü güçlü olduklarını göremedikleri ve kusurlarını sözkonusu etmekten korktukları için sahneden silinmişlerdir . . . Biz batıp gitmeyeceğiz, çünkü kusurlarımızı söylemekten korkmuyoruz ve zayıflıklarımızı gidermeyi başaracağız.»⁽¹⁾

Lenin'in bu vasiyetine sadakat gösteren SBKP, eleştirinin işlerin özlüğüne inmesini, ileri hareketimize yardımcı olmasını sağlamak için sürekli bir çaba harcıyor. XXV. Kongrede belirtildiği üzere, SBKP, eleştiri ve özeleştirilme metodunun varlığı nedenini, şu veya bu örgütün, şu veya bu görevlinin gösterdiği eylemin bütün yanlarıyla objektif olarak değerlendirilmesinde, yetersizliklerin her yönüyle çözümlenmesinde ve giderilmesinde, insanlara inanma ve güvenmenin aynı zamanda kendilerinden ödev bekleme titizliğiyle bağdaştırılmasında görüyor.

Kongrede *sosyalist hümanizm* konusu geniş ve büyük ölçüde yankılandı. Sosyalist düzen kolektif temeline dayalı düzen olup, özündeki hümanizm milyonlarca emekçiye yönelik hümanizmdir. Esasen, insanı sömürüden, her türlü kölelikten, yarın güvensizliğinden, insanlar arasında yabancılaşma ve ayrılmadan, emperyalizm ve gericiğin serüven saldırılarında topun ağızına sürülmekten kurtaran sosyalizmin özlüğü bu hümanist niteliğinde dile geliyor. Sosyalist toplumda, insanın hiç bir zaman ve hiç bir ahvalde yazgısal akışa terkedildiği hissine kapılmaksızın, iyiniyet havası içinde, devletin, toplumun, kolektifin ve arkadaşlarının özeniyle sarılı olarak yaşaması için elden gelen her şey yapılıyor.

Sosyalizm olmadan gerçek demokrasi olamaz, buna karşılık demokrasiyi aralıksız olarak geliştirmeden de sosyalizm varolamaz. Partimizin sadakatle kılavuz edindiği bu Leninci ilke, SBKP XXV. Kongresi belgelerinde önemle saptanıyor. Anti-komünistler şimdi namlularını bizim politik sistemimize çevirmiş bulunuyorlar. Onlar, sosyalizmde ekonomik ve sosyal ilerlemenin, demokrasi hiç geliştirilmeden veya giderek politik özgürlüklerin kısıtlanması pahasına sağlandığını ispatlamaya çalışıyorlar.

Bu gibi savların asılsızlığı yaşamdaki sosyalizm deneyinin ışığı altında apaçık görülüyor. Geniş halk yığınlarının her günkü bilinçli yaratıcılığı olmadan, devlet işlerine aktif katılımları olmadan, memleketimiz bugün gerek ekonomide, gerek manevi gelişmede, gerekse diğer her hangi bir alanda ulaşmış olduğu başarıları asla elde edemezdi. Gerçek halk

(1) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 118.

egemenliğı çağını sosyalist devrim açtı; halk yığınlarını, işçi sınıfı başta olmak üzere tüm halkı memleketin bugününden ve yarınlarından sorumlu efendisi haline bu devrim getirdi. Sosyalist devrim, her dürüst emekçiye insanlık onuruna kavuşma olanağı, «emeğin hükümrân olduğu» devlette tam haklara sahip yurttaş olma olanağı verdi.

Sosyalist demokrasi her şeyden önce toplumsal gelişme, sosyalizm yararına gelişme, halk yığınları yararına gelişme aracıdır. L. İ. Brejnev yoldaşın kongrede açıkça belirttiği üzere, «bizim için, halkın çıkarlarına, komünizm kuruluşu çıkarlarına hizmet eden şey demokratiktir.»

Kongrenin belgeleri, bütün hazırlık dönemi ve kongre günleri çalışmaları, partinin sosyalist demokrasiyi geliştirme sorunu üzerinde daima dikkatle durduğunu gösterdi. Yeni SSCB Anayasası bu yolda önemli bir adım olacaktır.

SBKP'nin sosyalizm ve komünizm kuruluşu boyunca edindiği deneyi genellikle uluslararası önemi açısından ele aldığımız takdirde şunları söyleyebiliriz:

– SBKP'nin herkesçe erişilebilir ve herkese açık deneyi genellenmiş ve konsantre halde, olgun sosyalizmin özlüğünü ve canlı çehresini içeriyor;

– Bu deney, Marksizm-Leninizme dayanan ve uygulamayla da doğrulanan temel prensipleri, yani sömürü ve ezgiden azat toplumu kurma prensiplerini kapsıyor;

– Bu deney, işçi sınıfının ve emekçilerin en yüksek politik örgütü olarak Komünist Partisinin sosyalizm kuruluşu boyunca durmadan artan rolünü pekiştiriyor;

– Bu deney, halk yığınlarının kendiliğinden aktif eylemlerde bulunmasının, etkin, bilinçli, dönüştürücü tarihsel yaratıcılığının sosyalizm ve komünizm kuruluşu için zorunlu koşul olduğunu kanıtlıyor;

– SBKP'nin deneyi, ancak ulusal ve enternasyonal ödevleri ardıcıl biçimde bağdaştırmanın, ancak sosyalizm ve sosyalist dönüşümler uğrunda savaşım genel yasallıklarından her ülkenin somut koşullara göre ustalıkla ve doğru biçimde yararlanmanın başarı anahtarı olabileceğini en inandırıcı biçimde gösteriyor.

SBKP XXV. Kongresi, Lenin'in partisinin politik ve teorik deney hazinesine yeni bir önemli katkıdır. Bu kongre, bütün dünya önünde, sosyalizm ve komünizm kuruluşuna ilişkin Marksist-Leninist bilimin büyük yaşamsal gücünü bir kez daha göstermiş bulunuyor.

SBKP XXV. Kongresi, Sovyetler Birliği'nin Leninci barış politikasının sağlam, ardıcıl ve açık bir politika olduğunu hiç bir kuşkuyla meydan bırakmayacak biçimde yeniden doğruladı. Bu politika sosyalizmin kendi iç niteliğinden ileri geliyor; savaşı asla gereksemyen yığınların, emekçilerin

temel çıkarlarını dile getiriyor. Ve bunun içindir ki, Sovyet dış politikası şu veya bu yan düşünce ve durumlara bağlı değildir; seçim kampanyaları veya diğer olaylar gibi konjonktürel hesap ve ikircimlerden uzaktır. Bu politika, barışı korumanın, nükleer savaş tehlikesini önlemenin ve uluslararası güvenliği sağlamanın güvenilir ve güçlü etkenidir. Nice yankıların gösterdiği üzere, dünya ilerici kamuoyu, SBKP XXV. Kongresinin, bütün insanlıkça gereksinme duyulan bir dış siyaset hattını somut olarak belirlediğine işaret ediyor.

Bugün, hiç kimse, XXIV. Kongreden sonraki beş yıl boyunca Sovyet Barış Programı'nın uygulanması temeli üzerinde uluslararası alanda ilkesel bakımdan önemli nice değişimler sağlandığını inkâr edemez. Bilindiği gibi, «soğuk savaş», yerini uluslararası gerginlik azalmasına terketmek zorunda kaldı, patlama tehlikesi gizliyen cepheleşmenin yerini de, emperyalizm güçlerinin direnişine karşın, toplumsal düzenleri ayrı devletler arasında barış içinde yanyana yaşama prensiplerine dayalı işbirliği almaya başladı. Sosyalist ülkeler barışçı kuruluş çalışmalarına devam edebilmek üzere daha elverişli uluslararası koşullara, bütün halklar kendi güvenliklerini sağlamlaştırma ve bağımsızlıklarını savunma olanağına kavuştular.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın hazırlık dönemi boyunca yapıldığı günlerde, her şeyden önce Sovyetler Birliği'nin, diğer kardeş devletlerin, Batı demokratik toplumsal güçlerinin amaca yönelik ısrarlı çabaları sayesinde, konferansı ana ödevi yolundan saptırma yeltenişleri gösteren burjuva çevrelerinin direnişi kırılabilirdi. Bunun sonucunda, konferans, yalnız Avrupa'nın hayatında önemli bir olay olmakla kalmadı, aynı zamanda bir dünya savaşı tehlikesinin azaltılmasına, barış içinde yanyana yaşama prensibinin pekişmesine katkıda bulundu.

SSCB'nin dış politika hattı, onun açık ve söz götürmez başarıları, Sovyetler Birliği'nin «saldırganlığı»na ilişkin efsaneyi çürüterek anti-komünizme ağır bir darbe indirdi. En geniş dünya kamuoyu çevrelerinde «sosyalizmle barışın ayrılmazlığı» anlayışı yaygınlaşmaya başladı.

Bir yandan, gerek L. I. Brejnev yoldaşın raporunda, gerek delegelerin konuşmalarında ve gerekse konukların söylevlerinde, en gerici ve gözü dönük çevrelerin mevzileri zayıflamış ve «kuvvete dayalı politika» gütme olanakları sınırlanmış olsa bile, dünya barışının hâlâ büsbütün güven altına alınamamış, bir dünya savaşı tehlikesinin tamamiyle giderilememiş olduğuna işaret edildi.

Gerçekten de emperyalist ülkeler tarafından körüklenen silâhlanma yarışı devam ediyor. Bunun sonucu olarak, bu ülkelerde gitgide artan nükleer silâhların kapasitesi Hiroşima'ya atılmış olan Amerikan atom bombasının yıkma gücünü iki milyon defa aşıyor. Emperyalizm sahip

olduğu savaş makinesini eşi görülmedik boyutlarda yetkinleştiriyor. Yeni nükleer bombalar, yeni uçaklar, yeni tanklar, yeni roketler yapımı çabaları, tümüyle, aklın almayacağı kadar büyük bir yıkıma yol açabilecek olan daha yetkin ve daha güçlü yığınsal yoketme araçları yaratma anlamına geliyor. Yıkım araçlarının böylesine artırılması, uluslararası havayı bozmaya, zehirlemeye devam ediyor ve gerginliğin azalması alanında elde edilen başarılar için sürekli bir tehlike oluşturuyor.

NATO saldırgan bloku üyesi olan ülkelerin askersel bütçeleri durmadan kabarıyor. Milyarlarca dolar, sterlin, frank, mark ödenek boyuna silâha ve bombaya çeviliyor, öte yandan milyonlarca emekçi yalnız bir parça tereyağından değil, bir parça ekmekten bile yoksun ediliyor. Bu bütçelerde eğitim ve sağlık işlerine ayrılan zaten kıt ödenekleri de askersel harcamalar yutuyor. Batı ekonomisinin sürekli militarizasyonu, enflasyonun, döviz sarsıntılarının ve geniş tüketim malları fiyatlarında yükselişlerin nedenlerinden biridir.

Son zamanlarda, Batı ülkelerinin politikası üzerinde her soydan ve boydan aşırı sağcı ve anti-komünist zümrelerin baskısı artmaya başladı. Reel sosyalizmin, diğer demokratik ve kurtuluşçu güçlerin başarılarından duyulan korku, emperyalizmin kurmaylıklarını karşıt aşırı uçlara kaydırıyor. Bunların birbiri ardınca en değişik anlamlı demeçler verdikleri görülüyor. Öyle ki, kâh bundan böyle de uluslararası gerginliği azaltma yolundan yürüyeceklerini vaadediyorlar, görüşmelere hazır olduklarını açıklıyorlar, kâh da bunun tersine «soğuk savaş» havası estiren tehditlerini tekrarlıyorlar, dikta ve korkutmaca aracı olarak askersel gücün elden geldiğince artırılması çağrısında bulunuyorlar.

Bütün bunlar, XXV. Kongrede belirtildiği gibi, emperyalizmin iç niteliğinin değişmediğini doğruluyor. Yeni bir dünya savaşı hazırlığı sürecinin hâlâ kesilmemiş olmasından emperyalizm sorumludur. Sağduyuya aykırı düşen, normal insan için anlamsızlık, çılgınlık olan ve tümel bir nükleer çatışma tehlikesi gizliyen bu aşırı güç, araç ve ödenek israfına son vermek, günümüzün en önemli, en ertelenmez sorununu çözüme kavuşturmak demektir.

İşte L. İ. Brejnev yoldaşın Merkez Komitesi adına XXV. Kongreye sunduğu eylem raporunda formüle ettiği dış politika programının özü bu sorundan oluşuyor. Doğal olarak sağduyu sahiplerinde endişeler uyandıran bugünkü uluslararası durum ve koşullar içinde, «Barış ve uluslararası işbirliği için, halkların özgürlük ve bağımsızlığı için daha öte savaşım programı», bir güneş ışını gibi, günümüzün biricik doğru yolunu, nükleer savaş tehlikesinden uzak, sürekli ve gerçekten demokratik barışa götüren yolu aydınlatıyor. Çağımızın tarihinin sayfalarına, bütün yeryüzü insanların yüreklerini ateşliyen ve onları aktif eylemlere çağıran şu şiarlar yazılmış bulunuyor:

- Silâhlanma yarışına son verilmelidir.
- Bütün nükleer silâh denemeleri kesilmelidir.
- Kimyasal silâhlar yasaklanmalı ve yokedilmelidir.
- Yiğınla insan kırımına yarayacak yeni silâh tür ve sistemleri yaratılmasına yol verilmemelidir.
- Askersel harcamalar azaltılmalıdır.
- Uluslararası ilişkilerde zora başvurmaktan sakınılmasını öngören dünya çapında bir antlaşma imzalanmalıdır . . .

XXV. Kongrenin önerileri, yüzden fazla komünist partisi ve ulusal-demokratik parti temsilcileri tarafından tamamiyle desteklendi. Bu destekleme, dünya komünist ve kurtuluş hareketinin otoriteli sesidir. Komünistler barış bayrağını yükseklerde dalgalandırıyor; kırım savaşları istemiyen, olayların sonu gelmez askersel cepheleşmeler tehlikesi gizliyen yönde gelişmesine seyirci kalmanın büyük bir hata olacağını düşünen bütün insanları bu bayrak altında toplanmaya çağırıyorlar.

Yirmi Beşinci Kongrenin, silâhlanma yarışına son verilmesini, nükleer denemelerden vazgeçilmesini, Sovyetler Birliği de bu sayıda olmak üzere bütün devletlerin askersel bütçelerini azaltmalarını öngören baştanbaşa gerçekçi önerileri, savunma gücü söz götürmez olan ve hiç bir zaman kendisi için tekyanlı üstünlükler peşinde koşmayan bir memleket tarafından ileri sürüldüğü için de güvenç vermektedir. Bilindiği gibi, Sovyetler Birliği, silâhsızlanmada somut adımlar atılmasına, eşit güvenlik prensipini titizlikle gözetmenin temel olmasında ısrar ediyor.

Uluslararası yumuşamaya düşman olanların eylemleri, şimdiki durumdan kapitalist ülkelerde gerici amaçlarla yararlanma ümidinde olan güçlerin giderek artan bir canlılık göstermeleri, halkların ve en geniş yığınların dış politika üzerinde de daha örgütlü ve kesin bir etki yapmaları gerekliliğini ortaya koyuyor. Uluslararası durum ve koşullar, işçilerin, köylülerin, memurların, bilim ve kültür adamlarının, değişik inanç ve görüşlerde olanların, yeni bir savaşa kesinlikle «Hayır» demek isteyen ve buna hazır olan, barış ve halkların güvenliği uğrunda savaşıma «Evet» demekte kararlı olan herkesin eylemlerinin daha da canlandırılmasını gerektiriyor. XXV. Kongre'nin ana fikir ve önerilerinin yayılması, onların savaşımının gelişmesine elbette yardım edecektir.

XXV. Kongre'nin dış politika programının çok önemli bir maddesi de, kardeş sosyalist devletlerin birlik ve işbirliğini etraflı biçimde geliştirip güçlendirme tezidir. Partimiz daima bu yoldan yürümüştür ve bundan sonra da yürümeye devam etmekte kesinlikle karardır. Sımsıkı birleşik ve güçlü bir sosyalist topluluk, reel sosyalizmin barışı güçlendirme davasına ortak katkısını daha fazla artırmanın olağanüstü önemli bir etkenidir.

Partimizin XXV. Kongresi, şimdi yumuşamanın özdekleştirilmesiyle, yeni

bir dünya savaşı tehlikesinin azaltılması ve gelecekte büsbütün giderilmesiyle ilgili bir problemler kompleksinin ön plana çıktığına işaret etti. Bugün hâlâ varlığını sürdüren gerginlik ocaklarının ortadan kaldırılması ve öncelikle Yakın-Doğu bunalımının âdil bir çözüme kavuşturulması gibi, bütün sömürgeci ezgi sistemi kalıntılarının yokedilmesi, sömürgecilik ve ırkçılık ocaklarının ortadan kaldırılması gibi, ırk ayrımına son verilmesi, uluslararası ticarete her çeşit yapay engellerin kaldırılması ve uluslararası ekonomik ilişkilerde bütün eşitsizlik, dikta ve sömürü belirtilerinin tasfiye edilmesi gibi ciddi sorunlar vardır. Bu sorunların çözülmesi de, yeni bir dünya savaşının patlak vermesi olanağını ortadan kaldıracak uluslararası koşulların yaratılmasına yardım edebilir.

Batı'da öyle kimseler var ki, bunların, Batı ile Doğu arasındaki ikili ve çok yanlı işbirliğini kendi çıkarıcı politik hedeflerinin hizmetine koşmak ve bu işbirliğini sosyalist devletlerin içişlerine karışma yolunda kullanmak istedikleri görülüyor. XXV. Kongre bu gibi yeltenişlere gereken cevabı verdi. SBKP uluslararası işbirliğinin barış ve ilerlemeyi sağlar bir araç olması gerektiği düşüncesinden hareket edegeldi ve ediyor. Bundan ötürü, Sovyetler Birliği, sosyalist ve kapitalist devletler arasında son yıllarda imzalanmış olan anlaşma ve antlaşmalar kompleksinin etkin biçimde çalışmaya başlamasından yanadır. Bu cümleden olarak, her şeyden önce Helsinki Toplantısı'nın Sonuç Belgesi hayata geçirilmelidir. Avrupa'da artık ulaşılmış olan sonuçlarla yetinmek, sadece Avrupa'yı bir barış kıtası, barış içinde yanyana yaşama kıtası haline getirme reel olanağını kullanma fırsatını kaçırmış olmak değil, aynı zamanda artık ulaşılan sonuçları şüpheye düşürmek isteyebilecek olanlara cesaret vermek demek olur.

SBKP XXV. Kongresinde ileri sürülen yeni öneriler, emperyalizmin savaş hazırlığı, silâhlanma yarışı ve cepheleşme politikasının insanlığı itelediği çıkmaz sokaktan reel çıkış çaresini gösteriyor. Emperyalizmin savunucu ve yardımcılarının, SBKP XXV. Kongresi kürsüsünden yapılan önerilerin içerdiği tezlere karşı koyabilecek bir şeyleri yoktur. Onlar yalnız her kafadan bir sesle eski «Sovyet tehlikesi» teranesine devam ediyorlar. Ama SBKP MK Genel Sekreteri kongre kürsüsünden bütün dünyaya duyurdu: Böyle bir tehlike yoktur! Bu gerçeği, Sovyet dış ve iç politikasının bütün içeriği doğrulamaktadır. SBKP Merkez Komitesinin eylem programında, yeryüzünün bütün bölgelerindeki devletlerle SSCB'nin karşılıklı ilişkileri konusundaki görüşler formüle ediliyor. Bununla birlikte, SBKP, Sovyetler Birliği'nin dış politikasına temel olan ana fikirden, yani barışın korunması ve sağlamlaştırılması, bütün ülkeler halklarının yararına olarak hak eşitliğine, karşılıklı yarara dayalı işbirliğinin geliştirilmesi fikrinden hareket ediyor. Sovyet ülkesinin barışseverliği, SSCB'de komünist toplumun kurulması adına yapıcı çalışmalarla gerçekleştirilebilecek yıllarca ileriye açık dev plânlar hazırlamış olmasında en açık biçimde kendini gösteriyor.

Kongrenin dış politika programının yüklülüğü ve yapıcı karakteri, belirdiği barışçı amaçların açıklığı söz götürmez. Bu programın içerdiği öneriler, silâhlanmanın durmadan artırılmasında ısrar edenlerin ayakları altındaki toprağı kaydırıyor.

SBKP XXV. Kongresinde şu nokta bir kez daha kesinlikle belirtildi: Sovyet ülkesi, uluslararası ilişkilerde barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin herkeşçe titizlik ve dürüstlikle gözetilmesini öngören bir barıştan yanadır. Böyle barış çağdaş insanlığın ilerlemesinin önemli koşulu olup, her halkın serbestçe, egemenliğine sahip olarak ve dışardan karışma olmadan kendi yazgısına buyruk olma hakkını garanti etmektedir.

Yumuşama süreci derin kökler saldıkça, sınıf düşmanı, barış içinde yanyana yaşamayı sosyal-ekonomik süreçlerin dondurulması biçimi olarak, bir başka deyişle sosyal statükoyu koruma biçimi olarak yorumlama çabalarını artırıyor. Son aylarda, özellikle XXV. Kongre öncesinde, Batı'da yoğun bir anti-sovyetik kampanya yürütüldü. Bunun amacı, Sovyetler Birliği'nin, yumuşamayı «komünizmin yayılması» için kullandığını «ispat» etmektir. Bu geniş ölçüde örgütlü şantajla, Sovyetler Birliği'ni ve diğer sosyalist ülkeleri, yumuşamanın selâmeti adına kendi ideolojik ve politik sınıfsal prensiplerinden vazgeçmeye, emperyalizme başka halkların işlerine karışma «hakkı», «karşı-devrimler ihracı» «hakkı» tanımaya zorlama amacı güdüüyordu. SBKP barış içinde yanyana yaşamının böyle yorumlanmasını şiddetle reddetti. SBKP, devrimci değişimleri ne durdurulabileceği, ne de dayatılabileceği düşüncesinden hareket edegeldi ve ediyor. Tarihin objektif kanunlarını, insanlık toplumunun gelişme kanunlarını hiç kimse ve hiç bir suretle kaldıramaz.

SBKP XXV. Kongresinin dış politika hattının gerçeklik ve güçlülüğü, önceki kongrece belirlenen Barış Programı'nın uygulanması boyunca sağlanan sağlam temele dayanıyor. L. I. Brejnev kongreye sunduğu raporda şunları belirtti: «Genel barış henüz büsbütün güven altına alınabilmiş olmasa da, şunu gayet haklı olarak söyleyebiliriz ki, uluslararası havanın iyileştirilmesi, sürekli barışa ulaşmanın bir iyiniyet değil, tamamiyle reel bir ödev olduğunu en inandırıcı biçimde gösteriyor. Bu ödevi yerine getirmek, bu sorunu çözmek için hiç bir çabayı esirgmeden çalışmaya devam etmeliyiz.» Kongre delegeleri ve konukları tarafından coşkunlukla karşılanan bu sözler, partimizin, Leninci barış yolunu ısrarla ve kesinlikle izleme isteğini, kararını ve iradesini dile getiriyor.

SBKP XXV. Kongresinde, iki dünyanın, iki karşıt sosyal sistemin (sosyalizm ve kapitalizm) yüzyılımızın son çeyreğine kadar ulaştıkları tarihsel sonuçların ışığında dünya gelişmesinin ana doğrultusu problemi büyük ölçüde açıklığa kavuşturuldu. Merkez Komitesinin eylem raporunda, delegelerin konuşmalarında ve kongre konuklarının söylevlerinde, SBKP

XXIV. Kongresi ve 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı tarafından çağdaş toplumun gelişme perspektifleri üzerinde yapılan çözümlemenin tamamıyla doğrulandığı en inandırıcı biçimde ortaya konuldu.

Geçen beş yıl, sosyalist ülkelerin biteviye kalkınmaları, gelişmiş sosyalist toplum yoluyla komünizme doğru güvenle ilerlemeleri dönemi oldu. Bu dönem aynı zamanda dünya devrim sürecinin genişleme ve güçlenme yıllarıydı. Yirminci yüzyılın bütün insanlığı ilgilendiren sosyal problemlerine yalnız sosyalizmin cevap verebildiği ve vermekte olduğu daha açık olarak görüldü.

Öte yandan, geçen beş yılın olayları, kapitalist düzenin tarihsel bakımdan yokolup gitmeye hükümlü oluşunu daha büyük bir açıklıkla gözler önüne serdi. Bugün kapitalizmin bunalım sarsıntılarından, onmaz illetlerinden ve çelişkilerinden kurtulabileceğini ciddiyle düşliyen kimseler göstermek zordur. Burjuva politikacıları, kendilerini «top atsan yıkılmaz» belliyenler, şimdiki bunalımın olağanüstü derinliğini ve çokyanlı karakterini kendileri itiraf ediyorlar. Ediyorlar ama, yönetici sınıfın, bu sınıfın çıkarlarını yansıtan partilerin burjuva toplumunu sürükledikleri sosyal çıkmazdan nasıl kurtulunacağını bilmiyorlar, reel bir çıkış çaresi göstermiyorlar.

Bunalımın nedenlerini bilimsel açıdan çözümleyenler ve bu bunalımdan çıkış yolları sorununa açıkça cevap verebilenler yalnız komünistlerdir. Komünistler bu çözümlemeyi yapabilecek ve bu cevabı verebilecek durumdadırlar, çünkü toplumun gelişme ve dönüşüm genel yasallıklarından hareket ediyorlar. Bu yasallıklar, emekçilerin, çıkarları uğrunda yürüttükleri savaşımın alabildiğine çeşitli somut biçimleri içinde ilkesel birliğini koşulluyor. SBKP XXV. Kongresine sunulan MK eylem raporunda şöyle deniliyor: «Marksizm-Leninizm teorisinde belirtilen ve uygulamayla da doğrulanan bu yasallıklar, kardeş partilerin uluslararası danışma toplantısında elbirliğiyle daha genişletilmiş biçimde formüle edilmişti. Bu genel yasallıkları esaslı olarak kavramak, bunlara dayanmak, ayrıca da her ülkenin somut koşullarını dikkate alarak yaratımlı bir yavaşım hareket etmek, Marksist-Leninistlerin değişmez nitelik çizgisiydi ve bugün de değişmez nitelik çizgisidir.»

Sağ ve «sol» revizyonizmle savaşım, komünist hareketinin Marksist-Leninist esaslarını değiştirme ve baltalama denemelerine karşı savaşım kardeş partilerin ortak davasıdır. Kongrede birçok delege ve yabancı konuk sözcüleri de bunun böyle olduğunu belirttiler. L. I. Brejnev'in, Maoist ideoloji ve politikanın Marksist-Leninist öğretiyle yalnız bağdaşmaz olmakla kalmayıp, aynı zamanda bu öğretiye açıktan açığa düşman olduğu hakkındaki sözleri yabancı konuklar arasında geniş ve olumlu yankılar buldu.

Merkez Komitesinin eylem raporunda, yabancı delegasyonlar temsil-

cilerinin konuşmalarında, dünya işçi, komünist ve ulusal kurtuluş hareketinin başarıları etrafı b biçimde değ erlendirildi. 1969 yılı Uluslararası Danış ma Toplantısı tarafından kabul edilen anti-emperyalist ortak eylemler programının büyük ölçü de yerine getirildiğ i belirtildi. Geç en beş yıl içinde birçok kardeş parti saflarını önemli ölçü de güçlendirdiler, dayandıkları yığın temelini genişletip sağ lamlaşt ırdılar. Örneğ in, İtalya, Fransa, Hindistan, Finlândiya, Portekiz vb. gibi ÷lkelerde, komünistlerin mevzileri, artık politik ve sosyal geliş meye ilişkin hiç bir ciddi sorunun komünistlerin dış ında, onların fikri alınmadan, onların peşindeki yığınların çıkarlarına aykırı olarak çözülemeyeceğ i kadar güçlenmiş bulunuyor.

Kardeş partilerden nice yoldaşlar, XXV. Kongre kürsüsünden, şimdi eylem yürütülecek durum ve koş ullardaki karmaşıklığın, kendilerini, politikada Marksist-Leninist esaslara dayanma gibi, yığınlar arasında ideolojik ve örgütsel çalışmaların ardıcıl olması gerekliliğ i gibi, giriş ilen eylemlerin uluslararası önemi ve sonuçları gibi, ulusal problemlerin özlüğ ünü ve bunların uluslararası genel geliş meyle ilişkisini derinine kavrama gibi prensiplerin büyük önemini özellikle dikkate almaya zorlad ığını belirttiler. Bu sorunlara doğru biçimde yan aş ım, komünist partilerinin, arkalarından giden yığınların güç ve heyecanının, savaşı m atılımının, olabildiğ ince büyük ve işçi sınıfının ve sosyal ilerlemenin çıkarlarına uygun sonuçlar vermesine yar dım edecektir.

SBKP XXV. Kongresinin ana konularından biri, yani yalnız uluslararası sorunların değ il, aynı zamanda bütün sorunların görü şülmesinde leitmotif olan ana ilke, proletarya enternasyonalizmi konusu, komünistlerin eylemsel dayanış ması konusuydu. Kardeş partiler temsilcilerinin kongreyi selâmlama konuşmalarında, Marksist-Leninist partiler arasındaki birliğ in, kendi politik ve moral güçlerinin, etki ve otoritelerinin tükenmez kaynağ ı olduğ u fikri ön plânda yer alıyordu.

Komünist hareketi enternasyonalizm belgisi bayrağ ı altında doğ du ve geliş ti. Bu yüce belgiyi burjuva propagandası bir korkuluk olarak göstermek için boşuna çabalar harcıyor. Bu belgi kimi partiler tarafından ileri sürüldüğ ü ve savunulduğ u zaman, burjuva propagandası, bunları hegemonya savında olmakla, diğ er partilerin çıkarlarını kendilerine bağı lı kılmaya çalışmakla suçlamaya kalkış ıyor. Aynı belgi diğ er partiler tarafından savunulduğ u zaman da, yine burjuva propagandası, bunları erkinlik ve bağı msızlıktan vazgeçmekle, ulusal çıkarları unutmakla suçluyor.

Enternasyonalizm, bazı devrimci birliklerin ötekilerine ödediğ i bir cetime değ il, Marksist-Leninistlerin dünya görü şü ve eyleminin ayrılmaz bir parçasıdır. Enternasyonalizm, onların karş ılıklı ideolojik-politik zenginleş me, ortak savaşımda yardımlaş ma, ortak amaçlar uğrunda emperyalizme karşı eylembirliğ i yapma atılımlarının güçlü etkenidir.

Enternasyonalizm, birbirinin deneyinden yararlı dersler çıkarabilme

istek ve yeteneğidir. Enternasyonalizm, komünist hareketinin birliğini güçlendirme özenidir. Bu özen, kardeş partiler çevresindeki tartışmalarda, anlaşmazlıkların keskinleşmesine yol vermiyen, bunların giderilmesine yardım eden biçimlerin seçilmesini, ona göre bir ton ve usul bulunmasını gerektirir.

Kongrenin tüm çalışmaları, aldığı kararlar ve çıkardığı sonuçlar, SBKP'nin, dünya komünist hareketinin bir birliği olarak, proletarya enternasyonalizmine olan bağlılığının en inandırıcı onayıdır. Sovyet komünistlerinin kendi halkları karşısında, uluslararası işçi sınıfı ve tüm emekçi insanlık karşısındaki tarihsel sorumluluk bilinci, bu derin ve parlak bilinçlilik, kongrede dolaysız olarak ve açıkça kendini gösterdi. Partimiz bu en yüksek forumda, tüm dünya devrimci güçlerinin temsilcileri önünde ve onların da aktif katılımıyla, bütün eylemlerini görüşme konusu yaptı. Kongre, delegelerin konuşmalarında ve yabancı konukların selâmlama söylevlerinde ileri sürülen dünya devrimci hareketine ilişkin sorunları canlı ve içten bir ilgiyle karşıladı, Merkez Komitesinin eylem raporunda formüle edilen sorunlarda SBKP'nin görüş ve tutumunu oluşturan hareket hattını oybirliğiyle destekledi.

SBKP XXV. Kongresindeki uluslararası fikir değiş tokuşu temeli üzerinde çıkarılabilecek önemli sonuçlardan biri, ortak ilgi konusu olan problemler üzerinde ve bu arada daha karmaşık veya anlaşmazlık doğurabilen problemler üzerinde kardeş partiler arasında yapılan düzenli görüşme ve danışmaların komünist hareketinin topluluk ve birliğini sağlamanın yararlı bir biçimi olduğu gerçeğidir.

ABD Komünist Partisi ve Kanada Komünist Partisi'nin de katılımıyla Lâtin Amerika ve Karayip Bölgesi ülkeleri komünistlerinin yaptıkları Havana Danışma Toplantısı komünist hareketinin gelişmesinde önemli bir rol oynadı. Avrupa komünist partileri arasında yapılacak konferansın hazırlıkları devam ediyor. SBKP, yeni bir komünist ve işçi partileri uluslararası danışma toplantısı yapılması fikrini prensip bakımından destekliyor.

Dünyanın her yerinde, komünistler, barış, demokrasi, ulusal özgürlük ve sosyal ilerleme için savaşıma hazır olan herkese içtenlikle el veriyorlar. Komünistler diğer demokratik ve sol güçlerden ayrı çekmiyor, onlarla çatışmıyor, hak eşitliği ve karşılıklı saygı prensipleri temeli üzerinde hepsine dürüstçe işbirliği öneriyorlar.

SBKP XXV. Kongresinin çalışmalarına 19 devrimci-demokratik partiden delegelerin katılmaları, enternasyonalizmin çerçevesinin genişlemekte olduğunun, bütün anti-emperyalist güçlerin gitgide artan bir işbirliği isteği gösterdiklerinin gözle görülür kanıtıdır. Birçok devrimci-demokratik partiler, SBKP XXV. Kongresindeki temsilcilerinin yaptıkları selâmlama

konuşmalarının da gösterdiği üzere, kendi memleketlerinin yaşamsal problemlerinin zm anahtarını Marksizm-Leninizmde, sosyalist yönelimde görüyorlar. Bu da bütün dünya sürecini oluşturan glere elbette yeni atılımlar kazandırıyor.

Partimizin sosyalist ve sosyal-demokratik partilerle temaslarını genişletme işteği XXV. Kongrede yeniden açıkça belirtildi. Komünistler, sağı sosyal-demokratların ideoloji ve politikasında anti-komünizm ve anti-sovyetizmin ne kadar kök saldığını elbette açıkça görüyorlar. Komünistler, işçi sınıfının davasına zarar veren, emperyalizmin özgürlük ve bağım-sız gelişme yolu için savaşım halindeki halkların içişlerine karışmasını kolaylaştıran görüş ve hareketlere karış bundan böyle de ilkesel bir savaşım yürüteceklerdir. Fakat komünistler, sosyal-demokratik harekette nice uluslararası sorunlar konusunda olumlu değişmeler olduğunu da görüyorlar. Komünistlerle ilişkiler sorununun sosyal-demokratlar arasında şimdiki tartışmalarda merkezzel bir yer almakta olması sözünü ettiğimiz olumlu değişimlerin bir kanıtı sayılabilir.

SBKP'nin ve Sovyet halkının, emeğin kurtuluşu ğrunda, gericiliğe ve emperyalist ezgiye karış savaşanlarla kardeşçe dayanışmayı öngören ardıcıl Leninci görüş ve tutumu kongreye sunulan eylem raporunda en büyük kesinlikle dile getirildi. Kongrenin, «Emperyalizmin ve gericiliğin kurbanı olan tutuklu ve hükümlülere özgürlük!» başlıklı deklrasyonu, delegelerimiz ve yabancı konuklarımız tarafından hararetle karşılanarak onaylandı. Delegeler ve konuklarımız bu deklrasyonu gerçek enternasyonalizmin parlak bir pratik belirtisi olarak değerlendirdiler.

Halklarının yaşamsal çıkarları için, yeryüzünde bütün mağdurların çıkarları için canlarını da esirgemedен savaşan ve bugün faşizmin zindanlarında rtlmekte olanlar, bizim, insanlığın ziyneti saydığımız, en yüksek ve temiz ideallerin iletkenleri olan açık alınlı yiğitler olarak bağ-rımıza baştığımız kardeşlerimizdirler. Onlarla dayanışma komünistlerin sınıfsal boyun borcudur, vicdanın buyruğudur. Ve onların barış, demokrasi ve sosyalizm ideallerine yürekten bağlılığının kanıtıdır.

Lenin'in partisinin şanlı tarihinde XXV. Kongre zel bir yer alacaktır. L. İ. Brejnev'in sözleriyle söylersek, bu kongre, «gerçekçilik ve eylem-selliğin, gücümüze güvenin, komünizmin kurulması olarak tanımlıyabile-ceğimiz yüce davamızın, yeryüzünde sürekli ve dil barış ğrunda yürüt-tğmz savaşımın yeni utkularına güvenin egemen olduğu bir büyük davalar kongresiydi.»

Yirmibeşinci Kongre bütün partimize, tüm Sovyet halkına çok büyük bir ideolojik-politik gücü içeren bir atılım kazandırdı. Bütün memlekette yapı-lan parti yönetim kurulları ve emekçi toplantılarında, kongrenin kararları haretle ve oybirliğiyle karşılandı ve benimsendi. Onlar, parti tarafından

yöneltilen çağrıya, herkesin pratik eylemleriyle, kendi sektöründe vaatlerini artırmasıyla cevap verilmesini yüksek bir sorumluluk duygusu ve gerçek Bolşevik heyecınıyla kabul ettiler. XXV. Kongre tarafından belirlenen ödevleri yerine getirmek üzere bütün halk çapında girişilen yarışma, partinin davasının, her Sovyet insanı için, her komünist için, her partisis için yaşamsal bir dava olduğunu en belirgin biçimde gösteriyor.

Kongre çok geniş uluslararası yankılar yaptı. Reel sosyalizmin çağımızı belirliyen evrensel-tarihsel önemi olanca dolgunluğuyla ortaya çıktı. Dünya, yeni toplumun tüm yücelik ve dinamizmini gördü. Bu toplumda ezgi ve ırk ayrımı ortadan kaldırılmıştır. Bu toplumda emekçilerin genliği ve kültürel düzeyi durmadan yükseltilmekte, halka dönük demokrasi biteviye genişletilmektedir. Ve bu toplumda, her türlü sömürüye son verilmesi temeli üzerinde insanların gerçek eşitliği ve kişi özgürlüğü simgeleştirilmiş bulunmaktadır. Alvaro Kunyal yoldaş, kongre kürsüsünden şöyle dedi: «Sovyetler Birliği'nin varoluşu, yalnız bu olay, sonra yeryüzünde ilk komünist toplumu kurma yolundaki bütün çalışmalarınız, barış ve güvenlik uğrunda özverili savaşımınız, tümüyle, gezegenimiz üzerinde bir güneş ışını oluşturun.»

SBKP XXV. Kongresinin sonuçları dünya komünist hareketi tarafından büyük bir takdirle karşılandı. Birçok kardeş partinin yüksek organlarının kararlarında, yöneticilerinin demeç ve bildirilerinde, parti basınında, SBKP'nin siyaset hattıyla tam dayanışma dile getiriliyor. Dünya komünistleri, savaşımında ve emekte edinilen deneyin, SBKP Kongresinin çalışmasında simgeleşen zengin deneyin, **barışa ve sosyalizme değer veren, barış ve sosyalizm uğrunda savaşan herkes için yararlı ve ibret verici olacağını** belirtiyorlar.

Geçiş döneminde iktidar sorunları

Zahi Karkabi

İsrail Komünist Partisi MK Sekreteri

Çağımız, dünya sosyalist sistemi güçlerinin gitgide ağır basması, kapitalizmin bunalımının derinleşmesi ve yığınların sosyal ve ulusal kurtuluş yönündeki devrimci hareketinin yükselmesi çağıdır. Sosyalizm perspektifi geçmişte insanlık için hiç bir zaman bugünkü kadar yakın olmamıştır. Gergin sınıf çarpışmalarının giderek artması, komünistlerin dikkatini, yasal olarak, Marksist-Leninist öğretinin işçi sınıfı iktidarını elde etme ve güçlendirme sorunuyla doğrudan doğruya bağlı yönleri üzerinde topluyor. Bununla ilgili olarak, kapitalizmden sosyalizme geçişin objektif yasaklıkları konusu üzerindeki görüşmenin sürdürülmesini yararlı ve önemli buluyoruz. Bilindiği gibi, bu görüşme, derginin sayfalarında, Danimarka Komünist Partisi MK Sekreterliği ve Yürütme Komitesi üyesi İb. Nörlund'un «Geleceğimizin tablosu» başlıklı yazısıyla başlamış bulunuyor. (1)

Yazıda ideolojik düşmanlarımıza, oportünizm ve revizyonizmin iletkenleri olan burjuva ideologlarına kanıtlı bir cevap veriliyor. Bu burjuva ideologları, reel sosyalizmin edindiği tarihsel deneyi gözden düşürmek, kardeş partilerin birlik ve işbirliğini baltalamak, Marksizm-Leninizmden her türlü gerilemeyi haklı göstermek için büyük çabalar harcıyorlar. Onların yazılarında, şu veya bu ülkenin gelişmesinin «özellik», «özgünlük» ve «eşsizlik»i aşırı derecede abartılıyor. Bizim savaşımımız için arzuladıkları şey görüş ayrılığı ve anlaşmazlıktır. Savaşımımızın komünizm amacını değiştirmek için çırpınan bu ideologlar, arzuladıkları anlaşmazlığı yaratabilmek üzere, kimi «Danimarka» firmalı, kimi de İsrail'de D. Ben-Gurion, B. Katsnelson ve ardılları tarafından yayılmak istenen «Siyonist» firmalı pek moda sosyalizm reçete ve yerli malı «model»leri gibi alternatifler öneriyorlar. Bu durumda, gerçekliğin ölçütü, İb. Nörlund'un dediği gibi, hayat oluyor, pratik oluyor. Biz hiç bir memlekette sosyalizmin bu reçetelere göre (bunları salık veren partiler, örneğin sosyal-demokrat partileri zaman zaman iktidarda oldukları halde) kurulduğuna tanık olmuş değiliz. Buna karşılık, önümüzde yaşamdaki sosyalizmin zengin deneyini görüyoruz; ve kardeş partiler memleketlerinde elde edilen başarılarla her şeyden önce objektif yasallıkların titizlikle gözetilmesi sayesinde ulaşıldığını açıklıyorlar.

«Geleceğimizin tablosu» başlıklı yazıda, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist devletlerin hayatına dikkatle bakan ve mütemadiyen «Acaba bu hayat bizde, kendi yurdumuzda nasıl olacak?» diye düşünen bir kapitalist

(1) «Barış ve sosyalizm Problemleri» dergisi («Yeni Çağ»), sayı 1, 1976.

ülke komünistinin psikolojisi sözkonusu ediliyor. Her şeyden önce, okuduğum bu satırlarla kendi düşüncelerimin çok benzeştiğinin ayrımlarına vardım. Kapitalist ülkeden bir komünistin bu düşünceleri, sanırım ki, çeşitli ülkelerdeki savaş arkadaşlarımız için de içtenlikli ve değerlidir, çünkü gerçek komünist V. İ. Lenin'in şu sözlerinin doğruluğunu elbette kavrayacaktır: «Artık önümüzde hayli büyük bir uluslararası deney var; ve bu deney, gayet belirli olarak, bizim devrimimizin bazı ana çizgilerinin, yerel, özel, ulusal değil, yalnız Rusya bakımından da değil, aynı zamanda uluslararası bir önem taşıdığını gösteriyor . . . Rusya örneği bütün ülkelere kaçınılmaz ve yakın geleceklerinden bir şey, hem de çok önemli bir şey gösteriyor.» ⁽²⁾ Marksizmin iyi bilinen bir diğer yargısı bu sonuçlama ile zerrece çelişmiyor. Lenin şöyle diyor: «Her memlekette devrim bir özel yol izler . . . Dünya devrimi, öyle her yerde, bütün memleketlerde aynı yolu izliyecek biçimde pürüzsüzce ayanlanmış değildir . . .» ⁽³⁾ İşimizin karmaşık ve yaratımlı karakteri, tüm yerel koşullar olanca çeşitliliğiyle gözetilerek gerçekçi bir strateji ve taktik belirlenmesini gerektiriyor. Yerel koşulların böylece gözetilmesi, tarihin genel yasallıklarını hiç de değiştirmez; üstelik bu tarihsel yasallıklar bilimsel açıdan anlaşılmadıkça yerel koşullar ve özellikler de anlaşılamaz.

Ne var ki, eğer biz yalnız genel'in «özel»le bağıntısından, zamanımızın enstantane bir fotoğrafıyla saptanan ve sadece şu veya bu memleketlerin durum ve koşullarında birbirine kıyasla görülen ayrımları yansıtan bu bağıntıdan söz edecek olursak, sorunun gerçek karmaşıklığını kavramamış oluruz. Bu ayrımları görmek gereklidir. Fakat bu yeterli değildir. Biz gerçekliğimize özgü özellikler için de anahtar bulmalıyız; bu gerçekliği öncelikle «dünkü»nden, pek uzak sayılmasa da, tarihsel geçmişten ayırdedebilmeliyiz. Biz konuyu bu açıdan ele almak istiyoruz. Yüzyılımızın ilk üç çeyreğinde kapitalizm dünyası epey değişikliğe uğradı. Komünistler bu gerçeği hiç de görmezlikten gelmiyor, olayları objektif olarak çözümlemeyi ödev sayıyor ve bunu mutlaka yapıyorlar. Kardeş partilerin bu çalışmasının sonuçları elbirliğiyle bir kez daha görüşülüp yoklanıyor ve bu da Marksizm-Leninizmin daha fazla geliştirilmesine yardım ediyor. Zamanımızda bu öğretinin teorik temeli, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesine, dünyada güçler dengesinin giderek sosyalizm yararına değişmesine, uluslararası durumu iyileştirme olanaklarına, sömürge boyunduruğunu kırıp atan genç devletlerin perspektiflerinin belirginleşmesine vb. ilişkin birçok yeni sonuçla tamamlanmış, güçlendirilmiş bulunuyor. Biz şimdi örneğin komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı belgelerinde yer alan çağdaş durum üstüne etraflı çözümlemeyi tekrarlamaktan sakınarak, bu durumun bir özelliği üzerinde daha ayrıntılı olarak durmak istiyoruz.

⁽²⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 3-4.

⁽³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 37, s. 121.

Bilindiği gibi, üretim güçlerinin gelişmesi bakımından, sosyalizme geçiş maddi koşullarının yaratılması bakımından, devlet-tekel kapitalizmi, Lenin'in deyişiyle, tarihsel merdivende öyle bir basamağa çıkabilir ki, «bu basamakla sosyalizm denilen basamak arasında hiç bir ara basamak yoktur.»⁽⁴⁾ En gelişmiş kapitalist ülkelerin birçoğunda, komünist partileri, buralarda sosyalizm için objektif maddi koşulların var olduğu sonucunu çıkardılar. Bundan başka (yine aynı ülkelerde), doğrudan doğruya ilk adım olarak sosyalizme geçiş olasılığının az olduğunun da saptanması gerekiyor. Bu geçiş maddi olmıyan bir başka «engel»le karşılaşılıyor, geçmişe kıyasla hacmi bir hayli artmış olan çözülmemiş genel demokratik sorunlar yüzünden köstekleniyor. Niçin? Tarihsel çözümleme bu yeni keskin çelişkinin kökünü de meydana çıkarıyor.

Önceki kapitalizmden, «laissez-faire» devizi altındaki serbest kapitalist eylemden, çağdaş tekeli kapitalizme ve devlet-tekel kapitalizmine geçiş, iktidarın görülmedik ölçüde finans oligarşinin elinde, küçük sayıdaki «seçkin çevre»nin ayrıcalıklı sınırlı zümresinin elinde yoğunlaşmasıyla atbaşı gidiyordu. Bunlar yalnız işçi sınıfının değil, aynı zamanda toplumun diğer tabakalarının, bu arada köylülerin ve emekçi aydınların, küçük sermayeciler temsilcilerinin ve orta tabakaların, hele bizimki gibi emperyalizme bağlı ülkelerde bir bölüm ilerici düşünceli ulusal burjuvazinin karşısında yer alıyorlardı. Tekelci iktidarın şiddetli bunalımın yükünü vergi ödeyen yurttaşların sırtına aktarma çabaları, enflasyon ve işsizlik, ekonominin militarizasyonu, ulusal kaynakların askersel-endüstriyel kompleksler tarafından yutulması, tekeller tarafından, çalışma koşullarının, yaşam düzeyinin ve doğal çevre durumunun kötüleşmesine karşın, sırf azami kazançlar sağlamak için kullanılan bilimsel-teknik ilerleme sonuçları, tümüyle, halkın tekeli olmıyan en geniş yığınlarının çıkarlarına dokunuyor, olumsuz etkiler yapıyor. Emperyalizm bunları kendine bağlı tutabilmek için, gitgide daha sık olarak politik gericiliğe başvuruyor, geleneksel burjuva-demokratik hak ve özgürlükleri sınırılıyor, iktidarda yürütme gücünün ayrıcalıklarını seçimle oluşan yasama organlarının zararına genişletiyor, ilerici güçler üzerinde baskı uyguluyor, otoriterliğe yol açan değişiklikler yapıyor, durumun alabildiğine keskinleşmesi halinde de açıktan açığa neo-faşizme ve diktatörlük rejimlerine dayanıyor. SBKP XXV. Kongresinde L. İ. Brejnev yoldaş şunları belirtti: «Son yıllarda devrimci hareketin deneyi, tekeli sermayenin ve onun koruyucu politik kanatları altındakilerin egemenliği için reel bir tehlike belirlediği zaman, emperyalizmin hiç bir kötülükten geri durmadığını ve demokrasi benzeri her şeyi silkip attığını açıkça gösteriyor.»⁽⁵⁾

Bu koşullar altında, sosyalist olmayan birçok ülkeler komünist partileri,

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 34, s. 193.

⁽⁵⁾ «Pravda», 25 Şubat 1976.

kendi devrimci stratejilerini işleyip oluştururken, geniş halk cepheleri ve bağlaşımları yaratmak için, sol, demokratik ve bütün anti-emperyalist güçleri birleştirmek için savaşımı birincil bir ödev olarak ortaya koyuyorlar. Önce (hareketin nice geçiş anları, safha ve aşamaları boyunca) kapitalist ülkelerde toplum ve devlet düzeninde köklü demokratik dönüşümler yapılması hedef olarak belirleniyor. Bu cümleden olarak, Alman Komünist Partisinin belgelerinde «anti-monopolist demokrasi»den söz ediliyor. Kanada Komünist Partisi, bu aşamada, «demokratik, anti-monopolist, anti-emperyalist bağlaşıma» meydana getirilmesini hedef tutuyor. Komintern'in VII. Kongresinin 40. yıldönümü münasebetiyle yapılan uluslararası sempozyumda şunlar belirtildi: «Birçok kapitalist ülkede, sosyalist devrime, yeni tipten (anti-feodal burjuva-demokratik devrimden ayrımlı olarak) bir veya birkaç demokratik devrim basamak ve safhasının öncelik edeceği kestirilebilir. Bu da, kısa veya uzunca bir süre, bir geçiş hükümeti, daha doğrusu işçi sınıfının şu veya bu ölçüdeki hegemonyasıyla halkçı, demokratik, devrimci bir hükümet kurulması olanağı ve bazı hallerde de gerekliliği anlamına gelmektedir.»⁽⁶⁾

Ne var ki, ayrıntılarda, tablo her yerde aynı değildir; bu tabloda değişik düzeylerinin özellikleri (bir grup ülkeye özgü olanlar da, bunlardan bazıları için karakteristik sayılabilenler de) ayırdedilebilir (ve edilmelidir!). Örneğin, birçok Latin Amerika ülkeleri komünist partilerinin belgelerinde devrimci-demokratik halk iktidarından, ilerici, anti-emperyalist yönelimli ulusal hükümetlerden söz ediyor. Partimizin XVII. Kongresinde kabul edilen programı da, memleketteki durumun bütün özelliklerini dikkate alarak, bir dizi genel demokratik ve anti-emperyalist ödevler belirlemiş bulunuyor; özellikle barış uğrunda savaşım için bir tek cephenin kurulması, İsrail'in politikasında köklü bir değişim için, bu politikanın emperyalizme bağımlılıktan kurtarılması için, Arap ülkeleriyle âdil ve sürekli bir barışa ulaşılması için savaşımında geniş bir güçbirliği yapılması yönlerini gösteriyor.

Bu özelliklerden her biri, en özgül olanı bile büyük bir önem taşıyor. Bunlar çağdaş durumun özgünlüğünün derinlemesine çözümlenmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Bu özgünlüğü, ideolojik düşmanlarımız, Marksizm-Leninizmi «yalanlama» yolunda, bu öğretinin yüz yılı aşkın bir zaman önce atılan temellerinin «eskidiği»ni ve komünistlerin kendilerinin de bunlardan «geriledikleri»ni ispatlama yolunda giriştikleri yeni denemeleri haklı göstermek için kullanmaya çalışıyorlar. Geçiş döneminde politik iktidarın karakter ve sınıfsal içeriğinin ne olacağı gibi en önemli sorunda karışıklık, belirsizlik yaratılıyor. Bu uydurmaların ortak paydası, sosyalizme geçişin iki yolunu («Leninci» yol ve «demokratik» yol) birbirine karşı

⁽⁶⁾ Komünistler demokratik birlik savaşımında. Prag, «Barış ve Sosyalizm» Uluslararası Yayinevi, 1975, s. 241.

koyma, çatıştırma çabasıdır; gerçekte komünistlerin çağdaş devrimci stratejisi Marksist-Leninist öğretiyi yaratıcı yaklaşım ile hayata geçirme ve geliştirme temeline dayandığı halde, bu iki yol arasında var olmayan bir çelişki bulup çıkarmaktır.

Marksizm-Leninizmin kurucuları, demokrasi için savaşımı her zaman sosyalizm için savaşımın bileşen ve ayrılmaz bir parçası olarak ele almışlardır. V. İ. Lenin şöyle diyor: «Demokrasi savaşımının, proletaryayı sosyalist devrim yolundan saptırabilecek, ya da onu unutturacak, onu gölgeliyecek vb. durumda olduğunu düşünmek temelden yanlış olur. Tersine, tam, eksiksiz demokrasiyi gerçekleştirmeyen bir utkusal sosyalizm olamayacağı gibi, demokrasi için etraflı, ardıcıl ve devrimci bir savaşım yürütmeyen proletarya da burjuvaziye yenmeye hazırlanmış olamaz.» (7)

Marksizm-Leninizm öğretisinin dokusuna sinmiş olan gerçek demokrasi fikirleri, en geniş yığınların eylemlerinin artırılması yönergeleri, burjuva ideolojisinin ve oportünist ideolojinin bir başka olağan yalanını, yani komünistlerin iktidara ulaşma yolunda yürürken «halk çoğunluğu»nın iradesini çiğnemeye hazır oldukları yalanını da büsbütün çürütüyor. Oysa, Marksizm, yandaşları sınıf savaşımını reddeden, «kesin azınlıklar»ın «kesin çıkışlar»ına bel bağlayan Blankist tipinden ekstremist ve darbeci görüşlerle karıştırılmaz. V. İ. Lenin bu türlü hareketin «yalnız aptallık değil, aynı zamanda cinayet» (8) olduğunu söylüyor; işçi sınıfının politik egemenliğinin gerçekleşmesinin, daha önceki savaşım aşamalarında deney edinen ve bilinç olgunluğuna eren geniş yığınların desteğine bağlı olduğunu belirtiyordu.

K. Marks ve F. Engels'in temel yapıtlarında birçok ara saffalar aşılarak sosyalizme geçiş sorunu ilk olarak ilkesel açıdan ele alınmıştır. Daha sonra V. İ. Lenin bunu ayrıntılarıyla işlemiştir. Komünistler, günümüz koşullarında da gücünü korumaya devam eden teorilerinin yaşamsallık yeteneğiyle ancak kıvanç duyabilirler. Örneğin, Portekiz olaylarıyla ilgili olarak, gazeteler, bu memlekette faşist diktatörlük zamanında yasak olan Lenin'in yapıtlarının halk tarafından birden geniş ölçüde aranır olduğunu ve özellikle «Tehdit eden felâket ve bununla savaşım yolları» başlıklı yazısının büyük bir ilgi gördüğünü yazdılar. Bu yazıda, gelişmiş kapitalist ülkelerde ancak devrimci-demokratik egemenlik organlarının önderliğinde ilk adım yerini tutacak köklü genel demokratik, anti-monopolist dönüşümlerin işçi sınıfının utkusuna yol açabileceğinden söz ediliyor. Lenin şöyle diyor: «Bu henüz sosyalizm değildir; ama artık kapitalizm de değildir. Bu sosyalizme doğru atılan büyük bir adımdır.» (9)

Büyük bir adım. Büyük, ama, son adım değil. İşte bu, komünistlerin

(7) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 27, s. 253.

(8) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 78.

(9) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 34, s. 194.

her zaman dikkate aldıkları eş anlamlı iki gerçektir. Partimizin XVII. Kongresinin kararında açık ve belirgin olarak şöyle deniliyor: «Bu programın hayata geçirilmesi, İsrail toplumunun yaşamında devrimin daha yüksek gelişme aşamasına, sosyalizme geçilmesi koşullarını sağlayacaktır.»⁽¹⁰⁾ Birincil önemli ödevleri nasıl kesin bir bilimsel temel üzerinde belirliyorsak, sosyalizme başarıyla geçişin sağlanması da, bu sürecin Marksizm-Leninizm tarafından tespit edilmiş olan objektif yasallıklarının böylece dikkate alınmasını gerektirmektedir.

Bu yasallıkların en önemlisi, tarihin yoklamasından geçmiş olan şu gerçektir: Devlet iktidarı işçi sınıfının ve başında bu sınıfın bulunduğu halkın eline geçmedikçe, reel sosyalizmin sözü bile edilemez. Bunun anlamı nedir?

İngiltere'nin tarihinde, sosyalizme «parlâmento yoluyla» ulaşma yönünde ilk denemelerden biriyle ilişkili ilginç bir olay vardır. 1920'de, parlamento, İngiliz İşçi Partisi adına şöyle bir önerge sunuluyor: «Kapitalist sistemin, doğal servetleri ve üretim güçlerini amaca uygun biçimde kullanma ve örgütleme, geniş halk yığınları için gereken yaşama düzeyini sağlama yeteneğinden yoksun olduğunu dikkate alarak, bu yetenek yoksunluğunun da özel mülkiyetten, üretim araçları ve dağıtım üzerinde özel kontrolden ileri geldiği düşüncesinden hareket ederek, parlâmento, kapitalist sistemin, toplumsal mülkiyet temeline, üretim araçları ve dağıtım üzerinde demokratik kontrole dayanan sosyal-ekonomik düzenle yavaş yavaş değiştirilmesinin gerekli olduğunu ifade eder.»⁽¹¹⁾ Parlamento elbette bu önergeyi geçirmemiştir. Zaten o zamanlar, emekçilerin demokratik savaşım aşaması hedeflerine ulaşmaktan bile uzak kaldıkları koşullarda bundan başkası da beklenemezdi. Ama, sanıyorum ki, bu tarihsel olay, yeni koşullarda da güncel olan bazı düşünceler bakımından ilginç bir özellik taşımaktadır.

Günümüz koşullarında, her hangi bir kapitalist memlekette çetin savaşlar sonucu olarak tekellerin egemenliğinin zayıflatıldığını, üretim yine özel mülkiyet temeline dayalı kalmış olsa da, kuruluşların yönetimine emekçilerin belirli ölçüde katılımının sağlandığını ve ensonu egemenlik organlarında komünist partisinin ve onunla birlik kuran diğer sol güçlerin yaraşık bir yer aldığı, emekçiler temsilcilerinin ve ayrıca da burjuvazinin temsilcilerinin katıldıkları geniş bir sosyal güçler koalisyonu kurulduğunu kabul edelim. Şöyle bir soru doğar: Bu takdirde deneme nasıl sonuçlanır? Bir kere, üretim araçları sahiplerinin bunlardan gönül rızasıyla vazgeçmek istemeyecekleri herhalde kuşku götürmez. Ama diyelim ki, bu varsayım örneğinde parlâmentoda oyların çoğu onlardan yana de-

⁽¹⁰⁾ İsrail Komünist Partisi XVII. Kongresi. M., Politizdat, 1973, s. 204.

⁽¹¹⁾ R. Palme Dutt. İngiliz parlâmentosunda sosyalizm. «Komünist Enternasyonalı», No 28-29, 1923, s. 7659.

ğildir. Bu takdirde, burjuva muhalefетinin, ilerici kararların yerine getirilmesini geciktirmek, durdurmak ve suya düşürmek için elinden geleni yapacağından emin olabiliriz. Burada ister istemez Şili olayları acı gerçekliği akla geliyor. Hatırlardadır. Bu memlekette, burjuvazi için epeyce «daha az tehlikeli» ve yukarıda varsaydığımız örnekte olana benzemiyen, sadece bunu andırır yanları olan bir durumda, emperyalizm, hiç bir yasallığı gözetmeyi umursamadan, bütün gerici güçleriyle Halk Birliği hükümeti üzerine çullandı. Bu olay, demokrasinin, aynı zamanda sosyalizmin, elde edilmiş kazanımları savunmaya her zaman hazır olması, ulaşılmış olanla yetinmemesi, durmaması gerektiğine dair yeni bir uyarıdır. Netekim, Şili komünistleri trajik olaylardan çıkarılan dersleri çözümliyerek bu sonuca varmış bulunuyorlar. R. Kastillo şunları yazıyor: «Biz, parti olarak, Şili'de devlet sisteminin demokratizmine haddinden fazla değer vermek ve bu sistemin yenilenmesi için zamanında tedbirler almamış olmakla en ciddi hatalardan birini işlemiş bulunuyoruz.» ⁽¹²⁾

Genel demokratik ödevleri (giderek en ardıcıl ve başarılı biçimde) yerine getirmek, sosyalizme doğru geçilecek son aşama için yalın «evrim»in yeterli olduğu anlamına gelmez. Hayır, bu geçiş karakter bakımından her zaman sosyalist devrim olmuştur ve olacaktır. Yeni düzene böyle bir geçişin değişmez özelliğini en azından üç grup etken belirlemektedir. Kısaca söylemek gerekirse (İb; Nörlund'un yazısında daha ayrıntılı söylenmiş bulunuyor), bunları şöyle sıralayabiliriz: Birincisi, bütün değişik biçimleriyle özel mülkiyete ve ücretli emeğin sömürülmesine dayanan kapitalist üretim tarzının bertaraf edilmesi gerekliliği. İkincisi, emekçilerin gerçek egemenliğini kurmak amacıyla, demokrasi savaşımında sınıfsal ezgi sisteminin ortadan kaldırılması. Üçüncüsü, kapitalist toplumun karşıtı olarak, en ardıcıl devrimci güç sıfatıyla işçi sınıfının, sermaye egemenliğinden kurtulmada yararı olan bütün güçlerle bağlaşması temeline dayanan toplumun kurulması . . .

Komünistler geçiş döneminde politik iktidarın karakterinin ne olacağı sorununu somut olarak şöyle ortaya koyuyorlar: Devrimci dönüşümlerin devrim güçleri kimlerden oluşuyor, objektif olarak bu dönüşümlerde yararı olan kimdir ve bunları sonuna kadar götürebilir mi? Ve bu soruya, her hangi bir dogmaya veya tutkuya dayanarak değil, çağdaş koşullarda toplumun sınıfsal yapısının bilimsel çözümlemesinden hareket ederek cevap veriyorlar. Bu cevap gösteriyor ki, sözkonusu dönüşümlerde yararı olan ve bunları sonuna kadar götürebilecek olan güç, başında Marksist-Leninist partisiyle, geniş emekçi yığınlarıyla bağlaşmaya dayanan işçi sınıfıdır. Çağdaş kapitalist toplumda işçi sınıfının ilerici sosyal rolü zayıflamıyor; çağdaş bilimsel-teknik devrimin etkisiyle, bileşiminde, mesleksel yapısında, kalifikasyon derecesinde ve öğrenim düzeyinde oluşan

(12) «Barış ve Sosyalizm Problemleri» – «Yeni Çağ», sayı 9, 1974.

değişimler dolayısıyla daha da güçleniyor. Bu devrim, yeni düzeni kurma ve güçlendirme savaşımında işçi sınıfının potansiyel bağlaşıkları çevresinin genişlemesine de yardım ediyor. Sosyalist dönüşümlerde bu güçlerin kesin bir sözü vardır. İşte komünistler iktidarın işçi sınıfının eline geçmesinden, bu sınıfın yönetmenlik rolünden bu nedenle ve bu anlamda söz ediyorlar. Sosyalizme geçişte Marksizm-Leninizm kurucularının proletarya diktatörlüğü dedikleri yasallığın özlüğü bakımından, bütün spesifik özellikler, nüanslar ve nitelikler bir yana, ancak işçi sınıfının iktidarı ve yönetmenlik rolü zorunludur. Bu yasallığın biçimleri değişir, fakat kendisi değişmez. V. İ. Lenin şöyle diyor: «Burjuva devlet biçimleri olağanüstü çeşitlidir. Fakat bunların özü birdir. Tüm bu devletlerde yönetim biçimi burjuva diktatörlüğüdür. Kapitalizmden komünizme geçiş, elbette çok çeşitli politik biçimler ortaya çıkaracaktır. Fakat bunların özü kaçınılmaz olarak bir olacaktır: proletarya diktatörlüğü.» ⁽¹³⁾

Her yasallık, hayata geçirilirken, gerçekleştirilirken, doğallıkla, hayatın yarattığı birtakım özel çizgi ve çizgicikler kazanır. İşçi sınıfı iktidarının yerleşip pekişmesi olayların gelişmesinin az veya çok eş zamanlı eylemi, ya da sonucu olabilir; bu iktidar yapılış, örgüt ve eylem tarzı bakımından ayrımlanabilir. Tarihsel deneyin gösterdiği üzere, özellikler çok çeşitli birleşmeler gösterebilir. Örneğin Sovyetler Birliği'nde ve Bulgaristan'da, proletarya diktatörlüğü sosyalist devrimin dolaysız sonucuydu; Macaristan'da ve Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde, demokratik, anti-faşist ve anti-emperyalist sosyalist devrime yükselişin sonucu oldu. Sovyetler Birliği'nde işçi sınıfı iktidarı için savaşım kanlı bir iç savaş içinde yürütülmüşken, diğer birçok ülkede, iktidara, oransallıkla daha barışçı tarzda ulaşıldı.

Şu veya bu kapitalist ülkede sosyalizm uğrundaki savaşımın sonuçta nasıl bir dönüm göstereceğini tam olarak kestirmeye çalışmanın anlamı yoktur. «Evensel» gerçeklik savlarıyla öngörülerde bulunmaya kalkışmak daha da anlamsızdır. Ayrıntıları zaman ve yığınların yaratıcılığı bulup belirleyecektir. Halk egemenliğini kurma ve pekiştirme metotlarında ve bu soruna yaklaşım biçimlerinde, halk egemenliği ile parlamenter sistemler arasındaki bağıntıda, komünist olmıyan, ama halkın çıkarlarına bağlı kalmış ve güvenini yitirmemiş partilerin sosyalizm kuruluşuna katılma biçimlerinde, burjuva devletin şu veya bu elemanlarından yararlanmada vb. epey yeni şeyler göreceğimizi ümit edebiliriz. Güvenle söyleyebiliriz ki, dünya sosyalist sisteminin etkisinin ve bilimsel komünizm fikirlerinin çekim gücünün artması, Leninizmin her zaman «devrim için en iyi koşullar»ı ⁽¹⁴⁾ gördüğü demokratik hareketin geniş ölçüde geliştirilmesi, tümüyle, birçok ülkede, Marksizmin daima tercih ettiği, devrimin barışçı

⁽¹³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 33, s. 35.

⁽¹⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 38, s. 74.

yoldan gelişmesi ve yapılması şanslarını artırmaktadır. Şu var ki, F. Engels'in 1847'de «Komünist Partisi Manifesti»nin ilk kez yayımlanmasından bir süre önce yazdığı gibi, komünistler, bundan böyle de, özel mülkiyetin varlığına barışçı yoldan son verilmesine itiraz edebilecek olanların sonuncusu olacaklardır. ⁽¹⁵⁾ Buna karşın, bizleri, reel sosyalizme ancak Marksist-Leninist teorice bulunup belirlenmiş ve tüm yaşam pratiğiyle doğrulanmış olan tarihin en önemli yasallıkları gözetilerek ulaşılabileceği kanımızdan hiç bir şey geriletemez.

Genel tarihsel ve somut özel öğeler arasında bağıntı sorununun doğru biçimde çözümünü zamanımızda olağanüstü bir önem kazanıyor. Bazıları, genel öğenin, çeşit zenginliği içinde «kaybolması»nın sorunu karmaşık hale getirdiğini düşünüyorlar. Biz somut olarak daha başka düşüncedeyiz. Olay ve kanıtların bolluğu, bunların özlüğüne inmede her ciddi ve iyiniyet sahibi araştırmacıya daha emin bir yol göstermektedir.

Şimdilik sosyalizm kuruluşu pratik deneyi SSCB örneğiyle sınırlanıyor, geçiş dönemi yasallıkları da bir somut biçim içinde gözlemleniyor ve âdeta bununla büsbütün birleşiyordu. Oysa tekbaşına alınan her somut deneyde yasallıklar hep aynı biçimde beliremez; bazıları daha belirgin olarak kendini gösterir, bazıları o kadar açık belirmez. Bu özellik, burjuva «sovyetologlar»ı için daima spekülasyon konusu, bazan da, itiraf edelim ki, yabancı deneyi körükörüne kopya etmeye yatkın kimi yoldaşlarımız için yanlışlıklar kaynağı olmuştur. Komünistler, bilindiği üzere, böyle pratiği kesinlikle reddediyor, kusurları cesaretle eleştiriyor, gideriyor ve hataların tekrarlanmasını önleyen dersler çıkarıyorlar.

Zamanımızda, Marksizm-Leninizmin keşfettiği temel yasallıkların birçok örnekte, somutluğun birçok çeşitlerinde dile geldiğini görüyoruz. Tekbaşına ele alınan şu veya bu ülkede bu yasallıkların belirtileri, bütün kardeş partilerin deneyiyle, toplu ifade zenginliğiyle tamamlanıyor. Bu da bizlere, her memleketin temsilcilerinin, reel sosyalizmin çehresine bakarak, geleceğimizin seçilebilir çizgilerini daha bugünden görebileceği güvenini veriyor.

⁽¹⁵⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 4, s. 331.

Terör tarihin akışını durduramaz

Dünyada oluşma halindeki olumlu değişimlere, dünya devrim sürecinin gelişmesine, bütün emekçilerin mutluluğu uğrunda savaşanların yüce enternasyonalist kardeşliğinin temsilcileri olan komünistlerin büyük ve söz götürmez bir katkısı vardır. Dünya sosyalist sistemin şimdiki ulaşımının, uluslararası işçi hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin elde ettiği başarıların, temelde, K. Marks ve F. Engels tarafından kurulan «Komünistler Birliği»nin eylemiyle, Paris Komünü barikatlarıyla, Şikago sokaklarında işçi kanı dökülmesiyle, Rusya proletaryasının devrimci heyecanı ve insanlık tarihinde yeni çağın başlamakta olduğunu «Avrora»nın salvolarıyla dünyaya duyuran Lenin'in Partisinin kahramanca eylemleriyle başlamış olduğu da güvenle söylenebilir. Devrimin bütün kıtalardan birçok kahraman kuşaklarının kollektif akli, deney ve enerjisi bu ulaşım ve başarılarda maddi bir değer haline getirilmiş bulunuyor.

Yakın geçmişte yapılan SBKP XXV. Kongresi, L. I. Brejnev yoldaşın raporunda ileri sürülen öneriyi, yani Sovyet komünistlerin proletarya enternasyonalizmi yüce davasına değişmez sadakatinin sembolü olarak, uluslararası komünist, işçi ve ulusal kurtuluş hareketi kahramanları şerefine, halkın mutluluğu uğrındaki savaşımında sınıf düşmanının eliyle öldürülen savaşçılar şerefine Moskova'da bir anıt dikilmesi önerisini adestekledi ve onayladı.

SBKP XXV. Kongresi, Sovyet komünistlerinin ve tüm Sovyet halkının iradesini dile getirerek, baskılara karşı direndikleri için toplama kamplarında çürütülmekte ve kıyıcı işkencelere tabi tutulmakta olan komünistler ve bütün diğer savaşçılarla sarsılmaz bir kardeşlik dayanışması halinde olduğunu en ciddi biçimde dünyaya duyurdu.

Kongrece kabul edilen «Emperyalizm ve gericiliğin kurbanı olan tutuklu ve hükümlülere özgürlük!» başlıklı deklârasyonda şöyle deniliyor:

«Onların tabi tutuldukları insanlık-dışı işkenceler, emekçilerin çıkarları uğrındaki kutsal savaşıma kahramanca katılmalarından ötürü, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm ideallerinin üstün gelmesi uğrunda savaşımından geri durmadıklarından ötürü sınıfsal bir öğ almadır.

Şili'de faşist cunta, en geniş uluslararası kamuoyu çevrelerinin öfkeli protestolarına karşın, bütün hukuk kurallarını da çiğniyerek, Şili halkının büyük evlâdı, uluslararası komünist hareketinin tanınmış eylem adamı olan Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Korvalan'ı sürgün kampında tutmaya devam ediyor.

Kongre kesin olarak şunu istiyor: «Luis Korvalan'a özgürlük! Şili Komünist Partisi Yönetim Kurulu üyeleri H. Kademartori ve H. Montes, Sosyalist Partisi yöneticileri E. Ponce ve K. Lorca yoldaşlarımız, diğer Halk Birliği eylemcileri, faşist rejimin hapsettiği binlerce komünist, sosyalist tutuklu ve hükümlü, bütün yurtseverler ve demokratlar derhal serbest bırakılmalıdır!»

Uruguay yöneticileri ilerici güçlere karşı yeni bir hissimla kovuşturmalara geçtiler. Biz ısrar ediyoruz: Uruguay Komünist Partisi MK Sekreterleri H. Perez ve H. L. Massera'ya özgürlük; bütün Uruguay komünistlerine, Uruguay Geniş Cephesi Başkanı L. Seregni'ye ve diğer bütün demokratlara özgürlük!

Paraguay Komünist Partisi Başkanı Antonio Maidana 18 yıldır zindan hücresinde çürütülüyor. Bütün memlekette en kıyıcı askersel diktatörlük kol geziyor. Antonio Maidana'ya özgürlük! Paraguay Komünist Partisi MK Sekreteri M. A. Soler ve diğer yüzlerce Paraguay yurtseveri derhal serbest bırakılmalıdır!

Guatemala'da, son yıllarda, Guatemala Emek Partisi Genel Sekreterleri B. Alvarade Monzon ve V. Alvarade Arellano birbiri ardından en kıyıcı kovuşturmaların kurbanı oldular. Brezilya'da Komünist Partisi'nin militanları ve demokratik muhalefetin nice adamları zindanlarda izleri de silinerek kaybediliyor. Arjantin'de gerici güçler, Komünist Partisi'ni ve diğer ilerici örgütleri sistemli bir teröre tabi tutuyorlar. Haiti'de de terörün ardı arkası kesilmiyor.

Kongre bütün baskıları şiddetle protesto ediyor ve bunlara bir an önce son verilmesini istiyor.

Afrika'da ulusal kurtuluş hareketinin tanınmış eylemcileri Gine-Bisau ve Yeşil Burun Adaları Afrika Bağımsızlık Partisi Genel Sekreteri Amilkar Kabral ve Mozambik Ulusal Kurtuluş Cephesi Başkanı Aduardo Mondlan emperyalist casusluk merkezlerinin eliyle öldürüldüler.

Güney Afrika Cumhuriyeti, Namibiya ve Zimbabve halkları üzerinde ırkçılığın egemenliği, insanlığın vicdanına karşı bir kışkırtıdır, bir meydan okumadır. ırkçılığa ve sosyal adaletsizliğe karşı direşken bir savaşçı ve seçkin bir hümanist olan Bram Fişer gazetecilerinin insanlık dışı davranışlarına kurban gitti. Kıtanın en eski Komünist Partisi olan Güney Afrika Komünist Partisi'nin diğer tutuklu militanları çok ağır koşullar altında bulunuyorlar. ırkçılar ve yarıdakçıları bundan utanmalıdır! Güney Afrika'da ulusal kurtuluş hareketine katılanların hepsine özgürlük!

Endonezya'da binlerce komünist öldürülmüştür. Onbinlerce siyasal hükümlü bugüne bugün zindanlarda ve toplama kamplarında çürütülüyor. Endonezya'da bütün komünistlere ve yurtseverlere özgürlük!

İsrail tarafından işgal edilen Filistin topraklarında, saldırganlığa karşı, halkının kendi öz ve bağımsız devletine sahip olma kutsal hakkı için, savaşımlar tutuklanıyor ve zindanlara atılıyorlar.

İspanya'da, yüzlerce siyasal hükümlü komünist, sosyalist ve diğer demokrat yurtsevere yasal özgürlüklerini tanımaya yine eskisi gibi yanaşmıyorlar. Kongre, İspanya halkının haklı davasını savunanları destekliyor.

Kongre, barışçı ve halkların güvenliğini ardıcıl biçimde savunan, emekçilerin çıkarları için, insanlığın en iyi geleceği için en büyük özveriyle savaşan komünistlere karşı girişilen kovuşturmaları ve uygulanan ayırımı kesinlikle suçluyor.

Kongre, devrimci, kurtuluşçu hareketin ezgiye, üzgüye katılanlarını ve kahramanlarını tamamiyle desteklediğini açıklıyor ve kendilerini kardeşçe selâmlıyor.»

Biz uluslararası komünist hareketinin örneğin bir Luis Korvalan yoldaş gibi nice kahramanları ve ünlü eylem adamları için, çeşitli memleketler kardeş partilerinin sıradan savaşçıları için özel yazılar yayımlamış buluyoruz. Bunlardan bazıları, dergimizin sayfalarında, yaşamlarından ve savaşımlarından nice ilginç olguları kendileri anlattılar. Yazı Kurulu'muz, bundan böyle de, illegal çalışan kahramanlara, diktatörlerin gadrine uğrayan tutuklu ve hükümlülere, anti-faşist savaşçılara, geçmişte ve günümüzdeki sınıf savaşlarının yiğit militanlarına dair yazılar yayımlamayı enternasyonal bir ödev sayıyor.

Bu sayımızda, okurlarımıza, çetin gizlilik koşulları ve aralıksız baskılar koşulları altında çalışmakta olan Paraguay komünistlerinden söz etmek istiyoruz.

Muhabirimizin Paraguay Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri Reinaldo Marin'le yaptığı mülâkatta, bu Lâtin Amerika ülkesinde komünistlerin bugün nasıl savaşım yürüttükleri ve bu arada Paraguay Komünist Partisi MK Sekreteri Miguel Angel Soler'in eylemi anlatılıyor. SBKP XXV. Kongresi sırasında, muhabirlerimiz, Latin Amerika ülkeleri kardeş partileri yöneticilerinden bazılarına da başvurarak, iyi tanıdıkları Soler yoldaş hakkında bildiklerini okurlarımız için anlatmalarını rica ettiler.

Ancak, aşağıda okuyacağınız yazıda, anlaşılması hiç de zor olmıyan nedenlerle, birçok şeyin söylenmesinden kaçınılmıştır. Ama, bize öyle geliyor ki, belirli zorunlukla sadece bazılarına yer verilmiş olan bu kanıtlar da, Paraguay halkının özgürlük savaşçılarının özverili çalışmalarına, kahramanlıklarına dair bu anlatım da, Komünistlerin Yiğitlik Kitabı'nın, meydana getirilmesi fikrini dergimiz okurlarının da benimsedikleri kitabın sayısız sayfalarından birini oluşturabilir. (1)

(1) «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi, sayı 8, 1975; sayı 11, 1975.

Yiğittik Kitabı'nın hazırlanmasına ilişkin olarak dergimiz sayfalarında ileri sürülen öneriyi, redaksiyonumuza gönderdikleri mektuplarla okurlarımız da destekliyorlar.

Parti yurda dönüyor

Reinaldo Marín

Paraguay Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri

Son yıllarda Paraguay'da sınıf savaşımı sertleşiyor, diktatörlüğe karşı girişilen eylemler artıyor. Diktatör Stresner'den, güttüğü ulusal egemenlikten vazgeçme politikasından duyulan hoşnutsuzluk geniş halk tabakaları arasında belirginleşiyor. İşçi sınıfı doğal hakları uğrındaki savaşımını hızlandırdı. Pilar şehri işçileri ve diğer şehirlerden işçiler hükümetin politikasına karşı olduklarını duyurdular. Yakın geçmişte kilise de Stresner grubuyla ilişkisini kesti. Artık patronlar ve geleneksel burjuva politik partileri üyeleri bile hükümete karşı çıkıyorlar.

Dikta aleyhtarı eğilimlerin güçlenmesine iktidar yetkilileri yeni baskılarla karşılık verdiler. Polis ve ordu birlikleri Jejni bölgesinde katolik köylerinde bir «usandırma» harekâtına giriştiler. Köylüler ve yerli din adamları hapsilere atıldılar. 1975 yılında Misiones, Yhu, Acaray bölgeleri köylüleri hükümetin nice zorbalıklarının kurbanı oldular. Geçen yılın Kasım-Aralık aylarında işçi hareketine ve demokratik harekete karşı yeni bir zorbalık saldırısına geçildi. Zorbalar, işçilerin, üniversite öğrencilerinin, aydınların, tüccarların ve nice toplum adamlarının evlerine de saldırdılar.

Diktatörlük, her zaman olduğu gibi, en ağır yumruğu komünistlere indiriyor. Geçen yılın sonunda Partimizin MK Sekreteri Miguel Angel Soler tutuklandı. Onun ve diğer bazı yoldaşlarımızın tutuklanması hakkında yetkililer hiç bir resmi açıklama yapmıyorlar. Bu durum, politik ve demokratik çevrelerde tutuklananların hayatı konusunda büyük endişeler yaratıyor. Tutuklanmış olanlardan çoğunun onur kırıcı hakaret ve canavarca işkencelere tabi tutuldukları biliniyor. Bu işkencelerde Paraguay polis örgütü içinde yuvalanmış olan CIA özel şubesi büyük bir rol oynuyor. (1)

(1) Hapiste bulunan Paraguay Komünist Partisi Başkanı Antonio Maidana, PKP MK üyeleri Julio Rojas, Alfredo Alcorda ve Ananias Maidana, Palacios, memleketin nice tanınmış siyaset adamlarına diktatörlüğün reva gördüğü baskı ve eziyetleri protesto ederek dört haftalık bir açlık grevi yaptılar. İktidar yetkililerinin, Mart sonunda, açlık grevi yapanların hepsini cezaevi revirine kaldırmak zorunda kaldığı öğre-

Ne var ki, Soler yoldaşın, partinin bu yılmaz savaşıncısının ve arkadaşlarının, her devrimciyi, gizlilik koşullarında çalışan herkesi bekliyen acı ve çetin sınamalara yiğitçe dayandıkları kuşkusuzdur.

Stresner, komünist örgütleri yoketmek emelindedir. Fakat diktatörlüğün uyguladığı baskılar beklediği sonuçları vermiyor. Bir başka deyişle, dikta rejimi artık her istediğini yapamıyor, daha çok yapabildiği kardarıyle yetinmek zorunda kalıyor. Bugün diktatörlük artık komünistlerle birlikte özgürlük savaşımına girmek isteyenleri kovuşturmakla halkı korkutabilecek durumda değildir. Kaldı ki, Paraguay Komünist Partisi'nin yapısı ve işlevi, Üçüncü Kongre'sinden (Nisan 1971) sonra bir hayli iyileştirilmiş bulunuyor. Yurda dönen parti memleket içinde gitgide daha da etkinleşen bir eylem yürütüyor.

Bilindiği gibi, komünistlere karşı Stresner diktatörlüğünün uyguladığı azgın teröre koşut olarak, bir de Maocu provokatör Oscar Creydt partiyi içinden vurmaya ve birliğini parçalamaya kalkıştı. Bu vuruş, diktatörlüğe karşı savaşımında komünistlerin durumunu bir yere kadar zayıflattı. Nice yoldaşlar öldürüldü veya hapislere atıldı. Birçokları başka memleketlere göçmek zorunda kaldılar. Bu arada, Soler yoldaş, bir grup yoldaşın başında olarak, çok karmaşık koşullar altında da olsa, provokatör Oscar Creydt'in düşmanca eyleminin olanca içyüzüyle açığa vurulmasını ve kendisinin partiden çıkarılmasını sağlayabildi. Ve parti ancak Creydt'ten ve kafadarlarından arındıktan sonra tekrar belini doğrultabildi ve memleket içinde çalışmalarını yeniden örgütlemeye girişebildi.

Soler yoldaş, partiyi savunma ve yeniden örgütleme, 1967 Nisanında Ulusal Konferans'ın toplanmasını sağlama ve daha sonra da PKP Üçüncü Kongresini örgütleme komisyonlarının örgütçülerinden biriydi. Kongrece kabul edilen tezlerin, parti tüzük ve programının hazırlanmasında onun paha biçilmez bir katkısı vardır.

Memleket içinde partinin yeniden örgütlenmesi M. Soler'in başlıca kaygılarından biriydi. Paraguay'a sokulma (elbette gizli olarak) yolunda iki deneme de (1968 ve 1970) başarısızlığa uğramıştı. O denemelerde ancak deneyli bir gizli eylem adamına özgü ihtiyatlı davranışları sayesinde polisin eline düşmekten kurtuldu. Ama üçüncü denemede polis kordonlarını aşmayı başardı ve Üçüncü Kongre'den sonra memleketi sokulabilen ilk MK üyesi oldu.

nildi. Aynı zamanda hapiste bulunan PKP MK Sekreteri Soler'in, PKP MK üyesi ve Paraguay Komünist Gençlik Federasyonu yönetmeni Derliz Villagra'nın ve diğer bazı eylemcilerin «izsiz kayboldukları» anlaşıldı. Açlık grevi yapan A. Maidana, J. Rojas, A. Alcorta ve A. Maidana Palacios, cezaevindeki barbarlık koşullarını da protesto ettiler. Onlarla dayanışma işareti olarak, diğer siyasal tutuklu ve hükümlüler de açlık gevine girdiler.

Not red.

M. Soler Paraguay'da çok sıkı gizlilik koşulları içinde dört yıl kadar çalıştı. Ve tam Dördüncü Kongre hazırlık materyalleri üzerinde çalıştığı sırada Stresner cellâtlarının eline düştü.

Miguel Angel Soler'in tutuklanması Paraguay Komünist Partisi ve uluslararası komünist hareketi için önemli bir kayıptır.

Partimiz, Soler yoldaşı «sol» ve sağ sapıncılara karşı uzlaşmaz ve ardıcıl bir savaşçı olarak, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi fikirlerinin ateşli savunucusu olarak tanıyor. Yorulmak bilmez bir eylem adamı olan Soler, Marksizm-Leninizm klâsik yapıtlarını, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin belge ve materyallerini büyük bir dikkatle okuyup inceliyor. Onun ayırddedici karakter çizgisi, parti hayatı normlarını gözetmede gayet titiz davranması, taban örgütleri kadro işçilerinin fikirlerine de dikkatle kulak vermesidir.

Ve Soler yoldaşın yine dikkate değer bir başka karakter çizgisi de, kibirlilik ve kendini beğenmişlikten uzaklığı, şaşılacak derecede alçak gönüllü oluşu, en olağan yaşam koşullarına uyma yeteneğidir. Merkez Komitemizin bir genel kurul toplantısını hatırlıyorum. Çetin bir kış günü yaptık o toplantıyı. En ilkel koşullardan da yoksunduk. Çalışma bütün gün sürdü. Artık geceyarısı yaklaşıyordu ki, biz, Miguel'le sabaha karşı tekrar buluşmaya ve ikimizi de ilgilendiren sorunları görüşmeye karar verdik. Belirlediğimiz saatte, onu mutfakta, sönmüş bir sobanın yanında tahta döşemeye uzanmış durumda sigarasını çekerken buldum. Ve ilk olarak uyuyup uyumadığını sordum. Cevabı şu oldu: «Gözümü kırpmadım desem, yeridir. Ama sırtımdan ürpertiler geçiyor . . .»

Miguel Angel Soler partimizin güçlenmesi için çok çalıştı ve haklı olarak partili yoldaşların sevgi ve saygısını kazandı. Bugün Paraguay'da parti yöneticileri gizli olarak çalışmalarına devam ediyorlar; partinin merkez organı «Adelante» gazetisi ve «Bases» teorik dergisi, ayrıca da komünist gençlik gazetesi gizli olarak yayımlanıp dağıtılıyor. Komünistler güncel olaylara ilişkin çağınlar ve bildiriler çıkarıyor, duvarlara şiarlar yazıyorlar. Marksist-Leninist kitap ve broşürler dağıtımı işi de yoluna girmiş bulunuyor.

Biz özellikle kuruluşlarda parti hücrelerini canlandırmaya ve yenilerini kurmaya muvaffak olduk. Paraguay Komünist Partisi'nin safları büyüyor. Yaşlısı ve genciyle bütün kadrolarımız çetin gizli çalışma okulundan geçmiş bulunuyorlar. Kırıyıcı terör koşullarında, parti aktifinde kuşakların el değiştirmesi, olağan koşullarda görüldüğünden çok daha çabuk oluyor.

Biz, komünistlerin eğitimi işini örgütlüyebildik. Bu, onyıllar boyunca en ağır terör koşullarında çalışmış olan partimiz için önemli bir başarıdır. Edindikleri teorik ve politik bilgiler, komünistlerin, son utkuya güven ruhunda eğitilmelerine, yalnız iftiralara, işkence ve ölüm tehditleri sına-

malarına dayanmalarına değil, aynı zamanda partiyi güçlendirmelerine, dostlar ve yandaşlar kazanmalarına, saflarını dolgunlaştırmalarına olanak veren nitelikler kazanmalarına yardım ediyor.

Stresner rejiminin baskılarına karşı, parti yaşıyor, güçleniyor; işçi sınıfının güçlü ve örgütlü öncüsü olabilmek, diktatörlük aleyhtarı tek-cepheyi daha da güçlendirerek Stresner zorbalığına son verebilecek, demokratik, topraksal ve anti-emperyalist devrimi gerçekleştirme yolunda ardıcıl bir savaşım verebilecek yetenekte bir öncü olabilmek için elinden geleni yapıyor.

Partimiz kıvanç duyduğumuz şanlı geleneklere sahip bulunuyor. Diktatörlüğe karşı savaşımında, memleketin aydın geleceği uğrunda savaşımında düşen kahraman komünistleri burada sayabilmek zordur. Bu bilinen ve bilinmeyen kurbanlarımızın anısı halkın kalbindedir. Faşist zindan ve kamplarda çürümekte olanlar da saymakla bitmiyecek kadar çoktur.

Paraguay Komünist Partisi, memleketin bütün dikta aleyhtarı ve demokratik güçlerini, uluslararası işçi, komünist ve ulusal kurtuluş hareketinin bütün birliklerini, bütün ilerici ulusal ve uluslararası kurum ve örgütleri, Paraguay'daki işkencelere son verilmesini istemeye, Komünist Partisi yöneticilerinin, hemen hemen 18 yıl önce tutuklanmış olan başkan Antonio Maidana'nın, MK üyeleri J. Rojas ve Alfredo Alcorta'nın ve aynı zamanda Miguel Angel Soler'in, Derliz Villagra'nın ve diğer siyasal hükümlülerin bir an önce serbest bırakılmaları için direnmeye çağınıyor.

Paraguay halkının uluslararası aktif dayanışmadan güç alan savaşımı, işkence ve eziyetlere son verdirebilir, memleketteki bütün siyasal hükümlülerin hayatını koruyabilir ve serbest bırakılmalarını sağlayabilir.

Halkının sadık evladı

Rodney Arismendi

Uruguay Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri

Komünist olarak yükümlendiği ödevi yerine getirmek üzere Paraguay'a dönen ve kendisini bekliyen tehlikeleri umursamadan memleket içinde çalışmaya koyulan Miguel Angel Soler'in tutuklandığı haberi beni alabil-diğine heyecanlandırdı ve endişelendirdi.

Latin Amerika'nın şimdiki gelişme aşamasında, komünist hareketinin tanınmış eylem adamları, ölümü de göze alarak faşizme meydan okuyor ve bazan en korkunç işkenceler altında can veriyorlar. M. A. Soler, Paraguay'da böylesine ağır bir durum varken, komünistlerin önderi olarak

memlekete dönmesiyle, komünistlere özgü bir kişisel cesaret ve yiğitlik örneği vermiş oldu.

Soler, devrimci üniversite gençliği ve aktif aydın temsilcileri arasından, zorbaların diktatörlüklerine karşı yürütülen anti-emperyalist savaşım cephesinden, Paraguay'ı korkunç gerikalmışlıktan ve hemen hemen yüzyıllık durgunluktan kurtarma yolunu araya araya komünist hareketine geldi. Kendisi bu arama sonucunda komünizm yolunu seçti. Ve biz onunla bu yolda buluştuk. Onu canlı zekâsıyla, sadeliğiyle, bir bunalım dönemi yaşamakta olan partisinin yazgısıyla candan ilgilenişiyle anımsıyorum. Bir devrim merkezi kurmanın her devrimci partinin yazgısı ve her halkın savaşımı bakımından kesin bir önemi olduğunu kavramıştı ve son zamanlarda memlekette böyle bir merkez yaratma fikrini gerçekleştirme yönünde çalışıyordu.

Soler'in, emperyalizme hizmet eden kıyıcı rejimin en kıyıcı işkence ve eziyetleri cehenneminden geçerek sağ kalıp kalmıyacağını bilmiyorum. Biz, faşizm koşullarında savaşmakta olan parti adına, Stresner zorbalığının karanlık zindanlarına atılan, öldürülen ve işkenceler altında inletilen binlerce yurtsever adına, Soler'i savunarak sesimizi yükseltiyor, devrimsel çalkantılar içindeki kıtada emperyalizme karşı savaşım bayrağını dalgalandıran en seçkin Lâtin Amerika devrimcilerinden biri sıfatıyla onun hayatını kurtarma çağrısıyla bütün dünyaya sesleniyoruz. Bu devrimcilerin savaşımı yalnız halklarımızın yazgısını değiştirmeyi değil, aynı zamanda bütün dünyada barışı, sosyal ilerlemeyi, çağımızın devrim hareketlerinin gelişmesini amaçlıyor; zira şimdi Lâtin Amerika'daki diktatörlükler ve bu arada gemi azıya alan Paraguay diktatörlüğü, genel barışa, halkların ileri hareketine karşı ABD emperyalizminin yönettiği kışkırtı ocaklarıdır.

Jorge Colle

Bolivya Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri

Stresner zorbalık boyunduruğu altında bulunan Paraguay'da, alabildiğine çetin devrimci savaşım yolunda, bu ülkenin evlâtları özgürlük ve insan hakları uğrunda savaşım boyunca her gün nice kurbanlar veriyorlar. Bu savaşımда özellikle komünistler büyük kayıplara uğruyorlar. Stresner zindanlarına atılan komünistler, içerde kalma süresi bakımından artık bütün «rekor»ları kırmış bulunuyorlar.

Antonio Maidana, kıta komünistlerinin gerici baskılara karşı direniş sembolü oldu. Yakın geçmişte, Paraguay gestaposunun kurbanları listesine yeni bir isim katıldı; bu Latin Amerika ülkesinde komünistlerin ateşli ve ardıcıl yönetmeni olan Miguel Angel Soler'de bu gestapo tarafından ele geçirilerek tutuklandı.

İlk görüşmemizde, hiç ağzından düşürmediği piposuyla gayet ciddi bir genç olarak belleğime yerleşti. Çoko toplama kamplarından kaçışlarında, arkadaşlarıyla birlikte yüzlerce kilometrelik çölü geçerken çektiği yoksunlukların izleriyle süzgülü yüzünü şimdi de görür gibi oluyorum. Artık olgunluk çağında komünist partisi saflarına girmiş olan ve kendini büsbütün halkın kurtuluşu için yollar aramaya adanmış Soler, kendi memleketinde devrimin beyni olarak komünist partisini örgütleme, tarihin kıtımız halklarına verdiği ana ödevi, ulusal ve sosyal kurtuluş ödevini gerçekleştirme yönünde vargüçüyle çalışıyordu. Ben ve arkadaşlarım, onu daha çok, partinin kuruluşu, daha doğrusu sosyal devrimin önemli aracı sıfatıyla yeniden örgütlenmesi ve yetkinleştirilmesi çabalarına katılımının aydınlığı içinde görüyor ve anımsıyoruz.

Biz Bolivya komünistleri de, sesimizi bütün dünya devrimci ve demokratlarının seslerine, Paraguay yurtseverlerinin seslerine katarak, bu olağanüstü yetenekli ve değerli adamın, bu yılmaz demokrasi ve sosyalizm savaşçısının serbest bırakılmasını istiyor, bunda ısrar ediyoruz.

Volodia Teitelboim

*Şili Komünist Partisi Merkez Komitesi
Politik Komisyonu üyesi*

SBKP XXV. Kongresi tarafından kabul edilen ve bütün dünyada faşizmin ve gericiğin kurbanı tutuklu ve hükümlülülerin serbest bırakılmalarını isteyen deklarasyon proletarya dayanışmasının heyecan verici bir belgesidir. Bu belgede adı geçen baskı kurbanlarından çoğunun Latin Amerika zalimlerinin pençesinde olmaları dikkate değer.

Antonia Maidana, Julio Rojas ve Alfredo Alcorta'nın ortaçağcı Stresner zindanlarında artık 18 yılı doldurmuş olduklarını bir an bile unutmuyoruz. Ve bugün, diktatörlüğün yeni tutuklusunu olan PKP MK Sekreteri Miguel Angel Soler'in yazgısından ötürü endişeler içindeyiz.

Avukatlıktan yetişen bu değerli savaşçının dolgun bir toplumsal, politik ve entelektüel yaşamı vardır. İlk defa bundan otuz yıl kadar önce tutuklanmıştı. O zamanlar üniversite gençliği yönetmeni M. A. Soler henüz 25 yaşını doldurmamıştı. Hapisten kaçtı ve o zaman Paraguay başkenti dolaylarında yapılan çarpışmalara katıldı. Sonra yeni tutuklamalar geldi. Soler, savaşa katılmak üzere, diktatörlük zindanlarından yine kaçmaya muaffak oldu. Korkunç işkenceler onun iradesini kıramadı.

Bugün M. A. Soler'in hayatını savunmak ve serbest bırakılmasını istemek üzere bütün dünyanın sesini yükseltmesi gerekiyor. İç savaş durumunun artık yirmi yıldır devam ettiği, nice yurtsever savaşçının zindanlarda hemen hemen yirmi yıl geçirerek yaşlandıkları Paraguay gibi bir memlekette her türlü kıyıcılık olasıdır. Bundan ötürü, Soler'in kurtarılması için,

diktatörlük zindanlarındaki bütün savaşıçıların serbest bırakılması için bütün ilerici güçler seferber olmalıdırlar.

Eduardo Gallegos Mancera

*Venezüela Komünist Partisi MK Politbüro üyesi
ve MK Sekreteri*

Miguel Angel Soler'le kardeşçe beraberliğimizin en sıcak anılarıyla yaşıyorum. Candan gülüşü, dostça yakınlığı ve açık yürekliliğiyle belleğimden çıkmıyor. Onunla kolay konuşulabilir. Her konuşmasında mizah ve iyimserlik hiç eksik olmaz. Biz onunla çabucak birbirimize ısındık ve bu karşılıklı sempati çeşitli konulardaki konuşmalarımızın daha kolay ve memnurluk verici bir hava içinde geçmesini sağladı. Daha çok, kıtamız ülkelerinin karşı karşıya bulundukları problemleri, uluslararası dayanışmayı, Paraguay halkının savaşımını konu ediniyorduk. Soler, bir an önce yurduna dönmeyi, Stresner diktatörlüğüne karşı savaşımında bir geniş cephe meydana getirme çalışmalarına doğrudan doğruya katılmak, parti saflarında birlik ve dayanışmayı güçlendirmek için vargücüyle çalışmayı düşünüyordu.

Parti saflarında birliği güçlendirme işinin memleketin içinde yapıldığı takdirde daha etkili olacağı kanısındaydı. Bunun zor bir iş olduğunu biliyordu. Bu işe girişenlerin başına gelebilecekleri de kestiriyordu. Ama bir yandan da, ana hedef adına, Paraguay halkının söz götürmez öncüsü olan Komünist Partisi etrafında sımsıkı birleştirilmesi adına bu tehlikenin göze alınması gerektiğini düşünüyordu.

Ardıcıl bir enternasyonalist olan Soler, kardeş partiler arasında en yakın temaslar kurulması için, savaşım vermekte olan bütün halkların Lenin'in ülkesi etrafında, emperyalizme karşı savaşımın bu ana dayanağı etrafında daha büyük ölçüde birleşmeleri için özen gösteriyordu. Kendi ülkesinin en iyi geleneklerinin kusursuz ifadecisi olarak, kendisini bütün partisine, halkına adanmış durumdaydı.

Onun içtenlikli davranışı arkasında, hiç eksik olmayan gülümsemesi arkasında, inanmış bir Marksistin, yılmaz bir partilinin, devrimsel idealleri için canını da vermeye hazır bir savaşıçının varlığı sürekli olarak hissediliyordu. Hayatı savaşım olarak bellemişti ve komünistin bu savaşımı ivedi-siz, ama yorulmaksızın yürütmesi gerektiğini söylüyordu.

Biz bu yoldaşımızın sağ olduğu ümidimizi, kendisini diktatörlüğün pençesinden kurtarabileceğimiz ümidini yitirmemiş bulunuyoruz.

Soler'in nerede olduğu şimdiye dek açıklanmış değildir. Resmi yetkililer, onun yazgısı hakkında, diğer tutukluların durumu hakkında herhangi bir bilgi vermeye yanaşmıyorlar.

Miguel Angel Soler'in ve arkadaşlarının hayatı tehlikededir!

Maoizmin ideolojik evrim çizgileri

Girgin Girginov

*Bulgaristan Bilimler Akademisi'ne bağlı
Çağdaş Sosyal Bilimler Enstitüsü Direktör Yardımcısı*

Mao Tse-tung'un ve kafadarlarının, devrim, proletarya diktatörlüğü, savaş ve barış, ulusal kurtuluş temel problemlerine ilişkin teorik görüşleri, Marksist-Leninist bilime ve devrimci pratiğe taban tabana zıt ve düşmandır. Maoizmin evrimi yalnız içeriğini değil, aynı zamanda ideolojik ve politik mimikri (!) biçimlerini, anti-emperyalist palavralarla onun özlüğünü maskeleyen varyantlarını kapsıyor. Böyle evrime, durmadan büyüyen bir ideolojik-politik düşüşten başka bir ad verilemez.

Maoizm gitgide daha çok şiddetlenen ve derinleşen bir sürekli bunalım içinde bulunuyor. Yaşam, Maoizmi, bütün ilkesel görüşlerde Marksizm-Leninizme ters düşen, halkların yaşamsal çıkarlarıyla, barış ve sosyalizm davasıyla çelişen bir akım olarak, olanca içyüzüyle günden güne daha çok açığa vuruyor. 1975'te yeni ÇHC Anayasası'nın kabulüyle, Maoist siyaset hattının bu cumhuriyette kanun gücü kazanmasıyla, Maoizmin düşüşü yeni bir safhaya girdi. Şimdiki Pekin yöneticileri, emperyalizme şirin görünme çabalarından, onunla ve diğer gerici güçlerle eylemlirliğine geçtiler; Maoizm anti-komünizmin yardımcı olmaktan çıkarak, onun bir türü haline geldi. Olaylar ve gerçekler, Maoistlerin, dünya devrim sürecinin bütün kollarında anti-komünist eylemlerini artırıp genişlettiklerini ve bunun hem kendileri, hem de çeşitli ülkelerde Pekin'in tuttuğu Maoizm yanlısı bölücü gruplar tarafından devletsel ve partisel siyaset hattı haline getirildiğini gitgide daha inandırıcı biçimde ortaya koyuyor. Sosyalist ülkeler topluluğuyla, uluslararası komünist ve işçi hareketiyle, çağdaş dünyanın gelişmesinin, sosyalist toplum kuruluşunun bütün temel sorunları üstüne ideolojik ve politik cepheleşme, halkların kurtuluş davasını baltalama yeltenişleriyle, «üçüncü dünya»da oluşan devrimci süreçleri reel sosyalizme karşı yöneltme çabalarıyla bütünleşiyor.

Bulgaristan Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri Todor Jivkov yoldaş BKP XI. Kongresinde şöyle dedi: «Maoizmin düşüşü yeni bir safhaya girdi. Bu akım, emperyalizmin, faşizmin ve intikamcılığın en saldırgan güçleriyle, barış içinde yanyana yaşamının ve sosyal ilerlemenin düşmanlarıyla bağlaşma kurmaya koyuldu. Maoizmin eylemleri barış ve halkların güvenliği için gitgide daha tehlikeli bir nitelik alıyor. Şimdiki Çin yöneticilerinin politika ve ideolojisi, Marksizm-Leninizme, komünist ülkelere

(!) Mimikri: Hayvanlarda ve bitkilerde savunu güdüsüyle renk ve biçimce kendini doğal çevreye uydurma.

disi için ödev saymaktadır.» (2)

alabildiğine düşmandır. Partimiz, Maoizme karşı, bu akımın politik ve ideolojik yenilgiye uğratılması için savaşıma vargüçüyle katılmayı ken-

Marksizm-Leninizme karşı tutum

Maoizm, ideoloji olarak, öncelikle küçük burjuva görüşlerinden oluşan bir yığılımdır. Bu küçük burjuva görüşleri, ultra-devrimci palavralar, Marksizm-Leninizme ve komünizme «bağlılık» bildirileriyle demagojik biçimde gizlenen milliyetçilikle, büyük han şovenizmiyle iç içedir. Maoizm düzenli ve bütünsel bir öğreti değil, çeşitli ve bazen kökten çelişki ideolojik görüşlerin eklektik karışımıdır. En genel felsefi-teorik temeli, metafizik ve sofizmle (safsatıcılıkla) acayip biçimde bağdaşık sübjektivizmdir. Pratikte, bilime ters düşen bu felsefe, toplumsal objektif yasallıklarından doğan istemlerin küçümsemesine, inadına bunlara karşı hareket edilmesine indirgenebilir.

Maoistler diyalektiğin yasaları ve kategorileriyle en akla gelmedik biçimlerde oynuyor, değiştirici işlemlere girişiyorlar. Bunu yaparken, tamamen karşıt politik belgileri ve pratik eylemleri bir temele dayandırmak üzere hep aynı felsefi tezleri zerrece sıkılmadan kullanıyor, ya da işlerine gelmedikçe bunlardan büsbütün vazgeçiyorlar. Örneğin, bu bakımdan, Maoistlerin çağımızın başlıca çelişkileri (ve aynı zamanda ana çelişkisi) konusundaki anlayışlarında görülen evrim özellikle dikkate değer. (3) Onlar, çelişkiler probleminde konjonktürel açıdan yanaşarak,

(2) «Robotniçeski Delo», 30 Mart, 1976.

(3) 1960'ta, çağımızın başlıca çelişkileri Maoistler tarafından şöyle tanımlanmıştı: İşçi sınıfı ile tekelci sermaye arasında; emperyalist ülkelerin arasında; sömürge ve yarı-sömürge ülkeler ile emperyalizm arasında; sosyalist ülkeler ile emperyalist ülkeler arasında çelişkiler (Yaşasın Leninizm. Pekin, 1960, s. 16).

1969'da ÇKP IX. Kongresinde yeni bir tanımlama yapıldı: «Çağdaş dünyada dört büyük çelişki vardır: Ezilen uluslar ile emperyalizm ve sosyal-emperyalizm arasında çelişki; kapitalist ve revizyonist ülkelerde proletarya ile burjuvazi arasında çelişki; emperyalist ülkeler ile sosyal-emperyalist ülkeler arasında çelişki; emperyalist ülkelerin kendi aralarında çelişki; sosyalist ülkeler ile emperyalizm ve sosyal-emperyalizm arasında çelişki.» («Peking Review», NO 16, Special Issue, 1969, p. 26). 1973'te ÇKP X. Kongresinde çağımızın başlıca çelişkileri ikiye indirildi: «Süper devletler» ile diğer dünya kesimi arasında ve «süper devletler»in kendi aralarında çelişki. («Peking Review», No 35-36, 1973, p. 26). Daha doğrusu, ana çelişki, «süper devletler» ve her şeyden önce Sovyetler Birliği ile diğer bütün ülkeler ve halklar kesimi arasında çelişki olarak tanımlanmıştı.

Maoistler, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının gerçek ana çelişkisini, yani dünya kapitalizmi ile dünya sosyalizmi arasındaki çelişkiyi suskunlukla geçiştirmek için her şeyi yapıyorlar.

sübjektivist ölçütlerden hareket ediyor ve bu çelişkileri dış ve iç çelişkiler diye, uzlaşması olanaksız çelişkiler ve uzlaşması olanaklı çelişkiler diye, temel çelişkiler ve temel olmıyanlar diye vb. ayırmaya kalkıyorlar.

Maoizm, fikirlerini en çeşitli ideolojik-politik akım, okul ve doğrultulardan alıp benimsiyerek oluşturuyor. Bu akımın düşüşü ile birlikte, bağdaşması olanaksız nice fikirlerin alınıp benimsenmesinin de boyuna artmakta olması dikkate değer.

Mao Tse-tung 1920'lerde, Marksizm-Leninizmi, kendi milliyetçi körinanc ve yargılarına göre değiştirerek, sadece sözle, biçimsel ve deklâratif olarak tanımlama başladı. Olayların ve kanıtların gösterdiği üzere, vaktiyle ilkönce Komintern Yürütme Komitesi, Mao Tse-tung'un Marksizm-Leninizm konusundaki kaba tutumundan ötürü endişeye düşmüştü. (4) Çin'de halk devriminin etkisinden sonraki ilk yıllarda, Mao Tse-tung ve en yakın yardımcıları, görüşlerinin çoğu Marksist-Leninist bilimin devrimci ruhundan uzak olsa bile, bu öğretiyi sadık olduklarını açıklıyorlardı. Ama o zaman da, bilimsel komünizmin doğru tezlerini dogmatik olarak kullanmaları yüzünden, bunların gerçekte kabaca değiştirildiği ve böylelikle eylemselliğini yitirdiği görülüyordu.

ÇKP yöneticileri ile uluslararası komünist hareketi arasındaki görüş ayrılıkları ne kadar derinleşiyorsa, Maoizmde de, öğülüp savunulan zor-kullanım ile anarşizm gibi, gelişmesi dünya savaşına bağlanan sürekli devrim Troçkist tezi gibi, ordunun sınırsız bir güce sahip olduğuna Bonapartizme yaraşır bir tutkuyla inanış gibi, ekonomiyi Bakunin yanışıyla ikincil etken sayma gibi, büyük devlet, ya da büyük han özentili şovenizm vb. gibi Marksizmle bağdaşmaz öğeler o kadar daha çok belirginleşiyordu.

Maoizm emperyalist ideoloji silâh deposundan da kavramlar ve görüşler alıyor ve bunları silâh ediniyor (örneğin «süper devletler» görüşü gibi). Anti-komünist propaganda da kendi payına Maoizm teorisinden yararlanıyor. Giderek hangisinin hangisinden daha çok alıntılar yaptığını kestirmek zorlaşıyor. Örneğin, «Marksizmi Çinlileştirme» Maoist görüşü ile «ulusal komünizm» burjuva görüşü arasında benzerlik bulunduğu söz götürmez. Anti-sovyetizme gelince, bunda Maoistlerin ve en gerici emperyalist güçlerin tutumları birbirinin aynıdır.

Maoizmin ideolojik evriminde, başta Mao olmak üzere bu akımın liderlerinin, «çinlileştirme» yoluyla Marksizm-Leninizmin genel prensiplerinin özünü boşaltma denemeleri önemli bir yer tutuyor. Çin'in özelliklerini dikkate almak gibi masum bir bahane ardında, bu liderler, bilimsel komünizmi bilimsel olmayan Maoizmle değiştirmeye, böylece Çin milliyet-

(4) Bak: Van Min, Yarım yüzyıllık ÇKP ve Mao Tse-tung'un ihaneti. Moskova, Politizdat, 1975, s. 187-189.

çiliğine ve büyük han şovenizmine her hangi bir temel kalıplamaya kalkıştılar. Pekin, «Mao'nun fikirleri»ni, «Çinlileştirilmiş Marksizm»i ⁽⁵⁾ uluslararası komünist hareketine çağımızda Marksizmin gelişmesinin «tepe noktası» diye göstererek, dayatmak istedi ve istiyor.

«Çinlileştirilmiş Marksizm»de, sosyalizmin karakteristik çizgilerine ilişkin Maoist görüşler, reel sosyalizme karşı, sosyalist topluma geçmek için emperyalizmle savaşıyan komünist partilerinin stratejisine karşı saldırılarında ideolojik temel olarak kullanmak istediği sosyalizm ölçütleri önemli bir yer alıyor. Her memlekette sosyalizm prensiplerini yaratımla uygulamanın önemine ilişkin Marksist tezleri kötüye kullanan, yozlaştırmak isteyen Mao Tse-tung, Çin'in ulusal özelliklerini bile bile ve haddinden fazla abartıyor ve sözümona «Çin modeli» sosyalizmin yaratıcısı olmuş bulunuyor. Ve sonradan, bilimsel sosyalizmi Çin'in koşullarına uydurma biçimi altında, sosyalizm kuruluşu temel prensiplerine karşı savaşım yürütüldüğü anlaşılıyor. Üstelik, Maoistler bu «sosyalizm modeli»ni yalnız Çin'in özel koşullarına uygulanabilir bir şey olarak kabul etmiyor, aynı zamanda bunu «gerçek sosyalizm» örneği olarak göstermeye çalışıyorlar.

Çin «modeli»nin çıkış ilkesi, sosyalizm kuruluşunda işçi sınıfının yönetmenlik rolünü yadsımadır: Maoistler, köyü sosyalizmin ana temeli, altyapısı olarak kabul ediyorlar. «Çin modeli» sosyalizmin bir başka ayırıcı vasfı da, Marksist-Leninist öncünün yönetmenlik rolünün eylemde inkârıdır.

Maoist sosyalizm anlayışı proletarya enternasyonalizmine kapalıdır. Maoocular kendilerine özgü «sosyalizm modeli»ni, burjuva şovenizmi gelecekle, onun aşırı milliyetçilik, Çin merkezçiliği ve hegemonizmi fikirleriyle, Çin'i «beş kıta üzerinde» egemenliğini kuracak olan «ilk dünya devleti» haline getirme çabalarıyla örüyorlar. ⁽⁶⁾ Mao Tse-tung'un 11 Eylül 1959'da ÇKP MK Askersel Komisyonu'nun oturumunda yaptığı konuşmanın şu ilginç cümlesini unutmamak gerekiyor: «Biz yeryüzünü buyruğumuz altına almalıyız ... Biz güçlü kudretli bir devlet yaratacağız.» ⁽⁷⁾

Maoistler proletarya enternasyonalizminden kopmalarını haklı göstermek çabasıyla bir görüş daha uydurdular, yani gerektirdiği maddi-teknik altyapı olmadan da sosyalizmin ve giderek komünizmin kurulabileceği görüşünü ortaya attılar. Sosyalist toplum kuruluşunda nice aşamaları büsbütün atlamayı, kuruluşu henüz tamamlanmamış sosyalizmden komü-

(5) Hatırlardadır, 21 Ağustos 1973'te «Jeesang Ribao» şunları yazdı: «Çin Komünist Partisinin fikirleri Mao Tse-tung'un fikirleridir; ve bu Çinlileştirilmiş Marksizmdir.»

(6) Maoizm: Marksizm-Leninizmin ideolojik ve politik düşmanı. Moskova, 1970, s. 30.

(7) Alıntı, Hunveybin'lerin çıkardıkları «Yaşasın Mao Tse-tung'un fikirleri» adlı derlemeden. Pekin, 1967.

nizme doğru sıçramayı öngören iradeciliğe dayalı plânlar ileri sürdüler. Ama sonradan bu gibi tezlerin saçmalığını anlamış olmalılar ki, bu defa öteki aşırı uca kaydılar ve sosyalizmin yaratılmasını belirsiz ve ölçülemyecek kadar uzun bir süreç olarak göstermeye başladılar. Bu gibi görüşler elbette bilimsel sosyalizm prensiplerini yozlaştırma kapısına çıkmaktadır.

Son zamanlarda Maoist yığinsal enformasyon araçları harıl harıl bir «kışla komünizmi» propagandası yapıyorlar. Maddi ilgilendirme sosyalist prensiplerinin uygulanmasından yana olan ve bu ruhta konuşanları, Maoçu propaganda derhal «yeni burjuvazi», «eski toplumun köhne düşünceleri»nin ve «burjuva hukuku artıkları»nıniletkenleri olarak damgalıyor. Buna dayanarak da, aşağıda değineceğimiz gibi, sosyalist topluluk ülkeleri hakkında kasıtlı ve iftiracı sonuçlar çıkarıyorlar.

«Çin modeli» sosyalizmin ilanı, gerçekte Maoistlerin sosyalizme karşı gitgide artan ihanetlerine, reel sosyalizmin düşmanlarıyla bloklaşmalarına yalnızca bir giriş oldu. Son yılların olayları, Pekin ideologlarının, dünya sosyalist sistemine karşı emperyalist anti-komünizmin kışkırtı metotlarını da alıp benimsediklerini gösteriyor. Bu konuda onlar da sosyalizmin sınıf düşmanlarının aracını kullanıyor, tıpkı onlar gibi, sosyalizmin reel kazanımlarına karşı, komünist ve işçi hareketine karşı savaşımı hızlandırmak için türlü türlü vesileler arıyorlar.

Hayat, «Mao Tse-tung'un fikirleri»nin, onun, tarihsel gelişmenin objektif yasallıklarına ve dünya devrimci hareketinin teori ve pratiğine bütünü ters düşen «sosyalist model»inin olanca tutarsızlık ve asılsızlığını ortaya koyuyor. «Mao Tse-tung'un fikirleri»nin ve bunların pratik belirtilerinin geçirmekte olduğu sürekli bunalımın özlüğü de bunda gizleniyor.

Pekin liderleri emperyalizmin silâh deposundan alıp benimsedikleri gerici tezleri ve sonuçlamaları Marksizm-Leninizm diye göstermeye başlayalı beri, bu bunalım Maoçuları yasal olarak kesin bir ideolojik düşüşe sürükledi. Böylelikle Maoizm yalnız Marksizm-Leninizm dışına düşmekle kalmıyor, aynı zamanda bu öğretiyile uzlaşmaz bir çatışma ve cepheleşmeye giriyor. V. İ. Lenin der ki: «Tam da devrimsel çağda teorik sorunlarda sapınc ve prensipsizlik, katkısız ideolojik iflâsa bedeldir.»⁽⁸⁾ Maoizmin gerileyici ideolojik evrimi Lenin'in bu düşüncesini doğruluyor. Bundan ötürü Maoistlerin ideolojik düşüncelerine karşı umursuzluk ve daha da öte uyuşmacı bir davranış, onların anti-marksist ve anti-komünist tezlerini destekleme kapısına çıkar.

Anti-sovyetizmde tırmanma

Bugün Çin Maoist yöneticilerinin dış politika ana doğrultusu anti-sovyetizmdir. Dış politika ana doğrultusu denilince, ÇKP IX. ve X. Kongre-

⁽⁸⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 10, s. 45.

leri kararlarında ve ayrıca da ÇHC Anayasasında saptanmış olan uzun vadeli siyaset hattı sözkonusudur. Bu hat, «proletarya enternasyonalizmine sadakat» gibi laflarla maskelenmek istense de, sadece emperyalizme karşı sosyalist ülkelerle elbirliği yapılarak savaşım yürütmekten vazgeçilmesi değil, aynı zamanda açıktan açığa emperyalizmin ve gericiğin mevzilerine geçilmesi anlamına geliyor.

Pekin yöneticilerinin anti-sovyetik siyaset hattı da belirli bir evrim geçirdi; bu hattın da kendi aşamaları ve doruk noktaları var. Mao ve yakın çevresinin 1949 devriminden önceki anti-sovyetik düşünce ve duyguları sorununu burada çözümlmeye girmeden, hemen belirtelim ki, bu olumsuz duygu ve düşünceler ÇHC ile SSCB arasında genellikle proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde kurulmuş olan ilişkilerin on yıl kadar süren normal gelişmesinden sonra apaçık biçimde kendini gösterdi. Anlaşmazlıklar belirince, Maoist liderler, başlangıçta, durumu, Sovyetler Birliği'yle, diğer sosyalist ülkelerle, uluslararası komünist hareketiyle sadece anti-emperyalist savaşımın bazı strateji ve taktik sorunlarında bazı ideolojik görüş ayrılıkları varmış gibi gösterdiler. Daha sonra Pekin yöneticileri, Sovyetler Birliği'ni işçi ve komünist hareketinin, bütün dünya halklarının «bir numaralı düşmanı» ilân ettiler. Ve işler, bu yoldan, SBKP ve Sovyetler Birliği adresine yöneltilen en yüzsüz iftira ve karalamalara, körükörüne anti-sovyetizmi teorik «aklama» olanakları arama yolunda en sinsi ve haince denemelere kadar varındı.

Troçki'nin eski tezinin zamanımızdaki varyantı olan uydurma, yani Sovyet toplumunun «soysuzlaştığı» yollu uydurmalar Maoistlerin başlıca «kanıtı» oldu. Onlar, Sovyetler Birliği'nin bir sosyalist devlet olmaktan çıktığını, memlekette güya «kapitalist ekonomi»nin, «burjuva diktatorası»nın diriltildiğini savlıyorlar. ⁽⁹⁾ Maocular revizyonistlerle anti-komünist yordakçılarının işledikleri sahteci tezi, yani «sosyalist toplumda türeyen burjuva elemanlarının iktidarı zorla ele geçirme çabası» gösterdikleri tezini, bir «yeni sınıf»ın doğmakta olduğu vb. tezini kendilerine kalkan yaptılar. Mao Tse-tung 1968'de şöyle dedi: «Bugünkü Sovyetler Birliği'nde Alman-faşist tipi bir diktatora, Hitlerist tipten bir diktatora gerçekleştiriliyor.» ⁽¹⁰⁾ 1973 Ağustosunda yapılan ÇKP X. Kongresinde okunan raporda bu eşsiz iftira şöyle tekrarlandı: «Sovyet revizyonizmi yönetici zümresi . . . kapitalizmi diriltmiş, faşist diktatorayı gerçekleştirmiş, bütün milliyetlerden halkları esir etmiş bulunmaktadır . . .» ⁽¹¹⁾

Pekin yöneticilerinin Çin ile bazı sosyalist ülkeler arasındaki ilişkileri normalleştirme yönünde attıkları adımlar (karşılıklı olarak elçiler atan-

⁽⁹⁾ «Peking Review», NO 14, 1975, p. 6.

⁽¹⁰⁾ Bak: «Dünya ekonomisi ve uluslararası ilişkiler» dergisi, NO 12, 1975, s. 38.

⁽¹¹⁾ «Peking Review», NO 35-36, 1973, p. 23.

ması, görüşmeler, anlaşma ve antlaşmalar imzalanması vb.) anti-sosyalist siyaset hattını zerrece değiştirmiyor. Tersine, bu adımların atılmasının gerçek nedenleri, herşeyden önce sosyalist ülkeleri tek tek ve toplu olarak Sovyetler Birliği'yle çatıştırma isteğinde gizleniyor. Maoist yönetim bu konuda da en gerici emperyalist çevreler ve merkezlerle tam bir düşünce birliği halinde bulunuyor.

Çin Halk Cumhuriyeti, halk devriminin etkisinden sonraki ilk on yıl içinde, SSCB'yle kardeşçe işbirliği ve onun çıkar gözetmez çokyanlı yardımını sayesinde, ekonomi ve kültürün gelişmesinde önemli başarılarla ulaştı. O zaman geniş ölçüler alan Sovyet-Çin işbirliği sonucu olarak Çin'de daha önce var olmayan sanayi kolları (uçak, otomobil, traktör yapımı, radyo-teknik vb.) meydana getirildi. ÇHC'nin şimdiki yöneticileri o zamanlar başka dil kullanıyorlardı. Hele Mao Tse-tung şöyle diyordu: «Çin'i bir sanayi memleketi haline getirmek için, Sovyetler Birliği'nin öncü deneyini ciddiyle inceleyip öğrenmeliyiz. Sovyetler Birliği artık kırk yıldır sosyalizmi kuruyor; onun edindiği deney bizim için çok değerlidir. Şöyle bir bakalım etrafımıza: Bu kadar büyük sayıda ve önemli fabrikaların projelerini bizim için kim hazırladı, kim gerçekleştirdi ve kim donattı bu işletmeleri? Birleşik Amerika mı? Yoksa İngiltere mi? Hayır. Hayır, onlar değil. Bu işi yalnız Sovyetler Birliği omuzladı, çünkü sosyalist ülkedir, çünkü bağlaşığımızdır.» (12) Bugün ise, Pekin yöneticileri, bu gerçeği Çin halkından gizlemeye çalışıyor, sosyalist topluluk halklarının yaşamsal çıkarlarının Çin halklarının çıkarları bakımından «düşman nitelikli» olduğu kötücül yalanını yayıp duruyorlar.

1957 Kasımında, SSCB Yüksek Sovyeti'nin yıldönümü dolayısıyla düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmada Mao Tse-tung şöyle demişti: «Oktobr Devrimi'nden beri, şu veya bu memleket hükümeti Sovyetler Birliği'yle dostluk içinde yaşamaktan vazgeçecek olursa, ancak kendi memleketi halkının gerçek çıkarlarına zarar vermiş olur.» (13) Bu sözleri, aynı Pekin yöneticilerinin bugünkü anti-sovyetik gevezilikleriyle karşılaştıracak olursak, zamanımızın Sovyetler Birliği'yle olan ilişki gibi çok önemli sorunu üzerinde politik prensipsizliğin işi nerelere kadar vardığını görürüz.

Maoistler sosyalist dünyadan kopmalarını haklı göstermek için «kendi gücüne dayanma» belgisini propaganda etmeye giriştiler. Bu belgi eylemde Çin ekonomisinin uluslararası kapitalist pazarına yönelme politikası haline getirildi ve bu yönelim nice olumsuz sonuçlar doğurdu. Mao Tse-tung kliği, güttüğü milliyetçi politika yüzünden, 1960'ların başından beri, Çin halk ekonomisini Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin yardımından yararlanma ve böylece ekonomik gelişmeyi hızlandırma ola-

(12) Mao Tse-tung, Halk içinde çelişkinin doğru çözümü sorunu hakkında. M., 1975, s. 48.

(13) «Pravda» gazetesi, 7 Kasım 1957.

nağından yoksun etti. 1973 yılında Çin'in dış ticaret hacmi içinde kapitalist devletlerin payı % 79, sosyalist ülkelerin payı % 21 kadardı.

Sosyalist topluluk ülkelerinin uyumlu politikası, Çin yöneticilerinin stratejik hedeflerini gerçekleştirme yolunda karşılaştıkları başlıca engeli oluşturuyor. Bu politika Maoistlerin büyük devlet özentili plânlarına ve bölücü eylemlerine kesinlikle karşı koyuyor. Bu nedenle Maoistler sosyalist topluluk ülkelerine karşı savaşıma hız veriyor, bu ülkelerin birliğini baltalamak, sosyalist ekonomik entegrasyonu kötülemek için çırpınıp duruyorlar. Sosyalist ülkelerin «koruyucu»su ve onların ulusal egemenliklerinin «savunucu»su pozuna giren Pekin, her şeyden önce sosyalist topluluk ülkelerinin kolektif organlarına, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne ve Varşova Antlaşması Örgütü'ne karşı ardı arkası kesilmez hücumlarda bulunuyor.

Pekin yöneticileri aynı zamanda NATO'ya yatkınlık gösteriyor, bu saldırı örgütünün yazgısı için duygusal bir özen gösteriyorlar. 1975 yılında bazı burjuva yorumcularının Çin'i NATO'nun onursal üyesi saymaları boşuna değildir. Maoistler, Avrupa'da emperyalist çevrelerin politik, ekonomik ve askersel alanlardaki birleşme çabalarını destekliyorlar. Sosyalist devletler sisteminde lider olma emelleri gerçekleşmeyince, Maoist yöneticiler, bu sistemin topyekûn objektif varlığını büsbütün inkâr yolunu tutmayı tercih ettiler. 1974 Nisanında BMT Genel Kurulu VI. özel dönem toplantısında Çin heyeti yöneticisi şöyle dedi: «İkinci Dünya Savaşından sonra bir süre varolan sosyalist cephe, artık varlığını yitirmiştir.»⁽¹⁴⁾

Bu durumda, emperyalizmin ve gericiliğin, Maoist yöneticileri, reel sosyalizmin tarihsel başarılarını kötüleme savaşımında neden ötürü seve seve yardımcı olarak kullandığı kendiliğinden anlaşılıyor.

Federal Almanya Cumhuriyetinde neo-faşistlerin gazetesi açıkça şu itirafta bulunuyor: «Pekin'de partinin son kongresinden sonra, kapitalist Avrupa Maoizmin varlığının daha öte garantilenmiş olmasından memnunkluk duymaktadır. Demek ki, kendimizi, Çinlilerle Rusların dünya komünizmi bayrağı altında kucaklaşmaları gibi bir tehlikeden azat sayabiliriz.»⁽¹⁵⁾

Tarihte, Marksist ve sosyalist olduklarını söyledikleri halde, Marksizm ve sosyalizmin kalesine düşmanca hücumlarda en gerici ideologları da geride bırakan kimseler çok ender görülmüştür. Ama Maoistlerin bir başka devlete karşı düşmanlığı anayasa hükmüne bağlayıp kanunlaştırmaları, yani anti-sovyetizmi her Çinli için yurttaşlık ödevi haline getirmeleri hiç eşi görülmedik bir olaydır.

⁽¹⁴⁾ «Peking Review», No 16, 1974, p. 6.

⁽¹⁵⁾ «Nation Europa», No 10, 1973.

Maoistlerin kendilerine özgü bir karakter çizgisi de, savaşı uluslararası anlaşmazlıkların     m nde bir araç saymalarıdır. Mao Tse-tung askersel g  le, savaşıla zorlamanın «devrimsel» rolünü çoktan teorileştirmiş, kuram haline getirmiş bulunuyor. Mao bir nükleer savaşı tehlikesinin varlığı karşıısında halkların uyanıklığını k rletmeye  alışıyor. Ona göre nükleer silâh «k ğıttan kaplan»dır. 1976 yılının ilk günlerinde   n basınında Mao Tse-tung'un bir şiiri yayımlandı. O, bu şiirinde savaşı, savaşı ateşleri içindeki yer ve g    tasvir ediyor. Ve eski bir demecinde pervasızca şöyle dediğı biliniyor: «Savaşı, diktatora bizim en iyi h nerimizdir!» (16)

Halklar arasındaki ilişkilerde sosyal düzenleri ayrı devletlerin barışı içinde yanyana yaşımaları prensiplerinin yerleşmeye başladığı 1970'lerde, Pekin yöneticileri, gitgide artan bir açıklık ve kabalıkla, gerginlik azalmanın, yumuşamanın azılı düşmanı kesildiler. Adamlar, yeni bir dünya savaşının yazgısal bir kaçınılmazlık olduğı fikrini propaganda ederek   n halkını harıl harıl savaşıa hazırlıyorlar. Gerci, büyük han şovenizminden g   alan militarist emellerini uzun zaman gizlemeye çalıştılar. Fakat mil tarizasyon, her şeyi savaşı hazırlığı rayları üzerine bindirme hattı, bugün  HC'nin resmi devlet politikası haline getirilmiş durumdadır.   n'de yalnız yeraltında değıl, atmosferde de nükleer silâh denemelerine devam ediliyor. «Reuter» ajansı Pekin muhabirinin bildirdiğine göre,   n artık orta menzilli roketlere de sahip bulunuyor.

Uluslararası ilişkilerde görülen yumuşama koşullarında, Pekin yöneticileri, Sovyetler Birliğı'ne ve diğ r sosyalist ülkelere karşı inadına «soğuk savaşı» yolundan yürüyor, sürekli barış ve iyi komşuluk ilişkileri kurulmasına her s retle engel oluyor, Helsinki Konferansında ulaşılan sonuçların hiçe indirilmesi için çırpınan gerici güçleri açıktan açığa destekliyorlar.

Sovyetler Birliğı,   n-Sovyet ilişkilerinin iyileştirilmesini, özellikle tarafların birbirlerine karşı gerek geleneksel silâh, gerek roket ve atom sil hı kullanmamakta sözleşmelerini önerdi.   n bu öneriyi reddetti. BMT Genel Kurulunun 1975 yılı otuzuncu dönem toplantısına katılan Pekin temsilcileri, sil hsızlanmayla ilgili olan ve büyük çoğunluk tarafından kabul edilen 25 kararın hiç birini onaylamadılar. Uluslararası durumda objektif gelişıme eğılimine taban tabana zıt olarak,  HC yöneticileri, dünya kamuoyuna bir dünya savaşı tehlikesinin artmakta olduğunu telkin etmeye çalışıyorlar. Ve iki «süper devlet»in yeni bir dünya savaşı için aynı derecede « ıkış ocağı» oluşturdüğ n  savlıyorlar. (17)

(16) Mao Tse-tung'un gazeteciler ve yayıncılar temsilcileriyle konuşımasından. 10 Mart 1957.

(17) «Peking Review», No 4, 1975, p. 24.

Böylelikle, Maoizmin ideolojik ve politik düşüşü, zamanımızın en canan-
lıcı problemleri olan savaş ve barış sorunlarına yansımasında da açıkça
kendini gösteriyor. Pekin yöneticileri, barışa ve halkların güvenliğine karşı
giriştikleri savaşmada, uluslararası yumuşamayı baltalamaya yönelik
eylemlerinde, giderek yoğunlaşan psikolojik savaş hazırlığında emperya-
lizm ve gericilikle günden güne daha sıkı ortaklıklar kuruyorlar. Maoist-
ler, eğer sadece kendilerine bağlı olsaydı, başka ülkeleri kışkırtırlar ve
serüvenler yoluyla şimdiye kadar çoktan bir nükleer felâkete itebilirdi.
Bunun içindir ki, Maoizm ideoloji ve politikasına karşı savaşım yürütül-
meden, barışın ve halkların güvenliğinin sağlanması olanaksızdır.

Maoistlerin ideolojik-teorik görüş ve tutumları sosyal ilerlemenin objek-
tif yasallıklarıyla ve ana eğilimleriyle bağdaşmıyor. Pekin'in siyaset hattı,
halkların barış, özgürlük, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğrunda sava-
şımına dolaysız zararlar veriyor. Hayat, Mao Tse-tung'un önderlik ettiği
yönetici grubun teorik ilkelerinin ve pratik eylemlerinin tutarsızlığını hiç
bir ikircime yer bırakmıyacak biçimde ispat ediyor. Maoizmin tarihsel
olarak geleceği yoktur.

Maoizmin bir ideolojik-politik akım olarak geçirmekte olduğu evrim,
Marksizm-Leninizm bilimsel teorisinden ödün vermenin ve bu öğretiyi
kasten değiştirip yozlaştırma yeltenişlerinin devrimsel pratiğe zarar ver-
diği gerçeğini bir kez daha doğrulamaktadır.

Dünya sosyalizminin ve uluslararası komünist hareketinin çıkarları,
Maoist ideoloji ve politikaya, yalnız Marksist-Leninist öğretille bağdaş-
maz olmakla kalmayıp, ona büsbütün düşman kesilen bu akıma karşı
ilkesel bir savaşım yürütülmesini gerektiriyor. Marksist-Leninistler Maoizme
kesin bir direniş göstermekle, ÇHC'nin içişlerine karışmıyorlar, karışmak
niyetinde de değildirler. Sosyalist topluluk ülkelerinin, Çin'le ilişkilerini
devletler arasında barış içinde yanyana yaşama prensipleri temeli üze-
rinde iyileştirmeye hazır olduklarını daima belirtmeleri bunun inandırıcı
bir kanıtıdır. Kaldı ki, Marksist-Leninistler, komünist hareketinin her hangi
bir partisini ve dünya sosyalist sisteminin her hangi bir memleketini
«aforozlamak» düşüncesinden tamamen uzaktırlar. Onlar, her zaman,
Pekin gerçekten Marksizm-Leninizm temeline dayalı bir politikaya dön-
düğü takdirde, ÇHC ve ÇKP'yle sosyalist enternasyonalizm prensipleri
üzerinde ilişkiler kurma ve geliştirme olanakları açılacağı koşulundan
hareket etmektedirler.

Maoist geçmişle ilişkilerini kestiler

«Maoizm» temeli üzerinde işçi sınıfının devrimci örgütünü kurma olanağı yoktur, çünkü Maoizm, emperyalizmin ilerici, demokratik ve devrimci hareketleri parçalama çabalarında kullanmaya çalıştığı küçük burjuvazinin ideolojisini yansıtmaktadır. Dünyada ve bu arada Peru'da, komünist ve işçi hareketinin parçalanmasından doğrudan doğruya Maoizm sorumludur.

Bunlar, sözümona Peru «Komünist» («Marksist-Leninist») Partisinin, yani 1960'ların ortalarında Maoistlerin bölücü eylemleri sonucunda Peru Komünist Partisinden ayrılan grubun sonradan aklı başına gelen temsilcisinin geçenlerde Lima'da yapılan bir basın konferansında söylediği sözlerdir.

17-18 Ocak 1976 günlerinde bu grubun kongresi yapıldı ve grup Merkez Komitesinin eylem raporu görüşüldü. Bu raporda, Pekin'in uluslararası komünist ve işçi hareketinde bir baltalama eylemi yürüttüğü, tehlikeli bir serüvencilik hattını uygulamakta olduğu sonucu çıkarılıyordu.

Grubun temsilcisi şunları belirtti: Bizler, Pekin liderlerinin kendi dar milliyetçi ve büyük devlet özentili hedeflerine ulaşma yolunda, Peru'da emekçi yığınlarının gerçek çıkarlarına aykırı olarak, bizi de kullanmaya yeltendikleri kanısına vardık. Mao Tse tung grubu, sosyalist ülkelerle, dünya komünist ve ulusal kurtuluş hareketiyle açık savaşım yolunu tutmuş bulunuyor.

Sözü geçen kongrenin belgilerinde, Pekin'in anti-sovyetizmine özel bir yer ayrılıyor. Belgelerde belirtildiği üzere, bu tutum, yeryüzü halklarının ezici çoğunluğunun ve öncelikle emekçi yığınlarının Büyük Oktobr yur-duna olan ilişkilerine ters düşüyor.

Bugün Pekin'in dış politika hattının ana hedefi, dünyada oluşma halindeki olumlu değişimleri baltalamak, uluslararası gerginliğin azaltılmasına yol vermemek, dünya devrim sürecinin gelişmesini engellemektir. Bütün bunlar, Maoistlerin Lâtin Amerika'daki eylemleriyle, bu kıtada onların kontrolü altına düşen grupların pratikte karşı-devrimci güçlerden yana geçmeleriyle kanıtlanmaktadır.

Peru «Komünist» («Marksist-Leninist») Partisi temsilcisi, parti yönetim kurulu adına şunu salık verdi: Diğer partiler, bütün gerçek devrimciler, bu grubun aldanışından ve acı deneyinden ibret dersleri çıkarmalı ve «Maoistlerin olmasına takılmamalıdır».

Kongrenin oybirliğiyle kabul ettiği «deklârasyon»da şöyle deniliyor: Peru «Komünist» («Marksist-Leninist») Partisinin varlığı gerek politik, gerek tarihsel, gerekse ideolojik bakımdan temel tutmamıştır. Bu nedenle de dağıtılmasına karar verilmiştir. Bu partinin üyelerine, artık gerçek Marksist-Leninist Peru Komünist Partisine girmeleri salık verilmektedir.

Anti-marksizmin bir biçim değıştirmesi daha

Otto Reinhold

Alman Sosyalist Birlik Partisi MK üyesi,
ASBP MK'ne bağı Toplumsal Bilimler Enstitüsü direktörü

Dünyada Marksizm-Leninizmin etkisinin durmaksızın artması zamanımızın en karakteristik çizgilerinden biridir. Reel sosyalizmin etkisinin artmasıyla birlikte, kapitalizmin genel bunalımının ve bu arada burjuva ideolojisinin bunalımının derinleşmesiyle birlikte, yığınların, çağdaş toplumsal gelişmede ve bu gelişmenin karmaşık koşulları içinde sağlam yönelim noktası olabilecek bir teoriye gereksinimleri de artıyor. Bu durumda, burjuva ideologları gerici grupları, Marksist-Leninist öğretiyeye karşı hücumlarını gözle görülürcesine artırmış bulunuyorlar.

Marks-Engels-Lenin'in ölümsüz öğretilerini yalanlama, değıştirip yozlaştırma ve özünü boşaltma yeltenişlerinin ardı arkası kesilmiyor. Ama bu gerçekten de anlamsız ve boşuna çabadır. Bu gibi çabalar peşinde nice kuşaklardan burjuva övgücülerinin fiyaskoya uğradıklarını biliyoruz. Bunlar defalarca «Marksizmin sonu» kehanetleri savurmuş ve bunun gerçekleştiğini sanısına kapılmışlardır. Fakat olaylar ve gerçekler başka şey göstermiş, beklenen «son»a bağı kuruntuların olanca anlamsızlık ve saçmalığını ortaya koyarak, kendilerini tekrar tekrar düş kırıklığına uğratmıştır.

Doğal olarak, Marks'ı eleştiren yeni kuşakların temsilcileri, kendi öncellerinin yenilgi ve düş kırıklıklarından her defasında ibret dersleri çıkarmaya çalışıyorlar. Fakat onların Marksizm-Leninizme hücum biçim ve metotlarını seçme ve çeşitlendirmedeki buluşçu davranışları (ki bunu küçümsemek de olmaz), bu hücumları hiç de daha başarılı yapmıyor.

Marksizmi eleştirenlerin eylemi ikiye ayrılıyor: Bunlar bir yandan, cepheden hücumu geçiyor, artık defalarca «ölü» olduğunu duyurdukları Marksizmi kesinlikle «yoketmek» için, âdeta açık «savaş»a giriyorlar. Öte yandan, daha esnek bir taktiği, «Truva Atı» taktiğini de canla başla uygulamaya çalışıyorlar. ⁽¹⁾ Biz bu yazımızda, tüm kapitalist sistemin gitgide sertleşen bunalımı koşullarında, anti-marksistlerin saldırılarına dayanak olan yeni kanıtlarının karakteri ve içeriği üstüne bazı düşüncelerimizi ortaya koymak istiyoruz.

(1) Katolik sosyal öğretisinin temsilcisi Oswald fon Nell-Breuning şöyle diyor: «Biz hepimiz K. Marks'ın omuzları üzerinde duruyoruz.» (Oswald von Nell-Breuning. *Katolische Kirche und Marxsche Kapitalismus-kritik*. In: «Kritik der politischen Ökonomie heute. 100 Jahre «Kapital»», Frankfurt/M – Wien, 1968, S. 91.)

Marksizme burjuvazinin yönelttiği eleştirilerin biçim değiştirmesi, daha çok, kapitalist ekonominin durumuna bağlıdır. Ve gerçekten de, son ekonomik bunalımdan önceki dönemde, özellikle üretim güçleri gelişmesinin hızlandığı 1960'larda, her soydan ve boydan burjuva ideologları ve hele «Marks uzmanları» arasında, kapitalizmin artık kesinlikle «kapitalizm olmaktan çıktığı», bir «refah toplumu»na dönüştüğü, «endüstriyel toplum» haline geldiği kanısı egemendi. Tekellerin savunucuları, kapitalist ülkelerde, ekonomide nitel değişimler, devletin ekonomik eylem alanının genişlemesi ve bilimsel-teknik devrim sonucu olarak, refah ve ekonomik yükseliş devrinin geldiğini, artık işçilerin ücretlerinin ve kapitalistlerin kazançlarının artacağını ve temel sosyal problemlerin çözüleceğini ispatlamaya çalışıyorlardı.

Eleştiri özü bakımından iki şeyi ispatlamaya çalışıyor; birincisi, kapitalist toplumun özünün temelli olarak değiştiğini; ikincisi, Marksizm-Leninizm, XIX. yüzyıl «dogma»larından kurtulmadıkça, yeni süreçleri «anlayamıyacağı»nı ve gereken sonuçları çıkaramıyacağını söylüyorlardı.

Burjuva ideologları, K. Marks'ın, çağımızda ve bu arada kapitalist dünyada oluşan değişimleri öngöremediğini savlıyorlardı. «Dünya tarihi, Marks ve Engels'in beklediklerinden daha başka bir yol tuttu ...» (2) Onlar «kapitalizmin değişme kabiliyetini ve sağlamlığını küçümsediler ...», dinamizmini önemsemediler. (3) O zamanki anti-komünistlerin ana tezlerinden biri buydu. Bu tez, Marks'ın Ondokuzuncu yüzyılda yaşadığı ve dolayısıyla onun çözümlemesinin ancak o zamanın kapitalizmi için iyi olabileceği kanıtına dayanıyordu. Ve eleştiriciler savlarını şuna dayandırıyorlardı: Şimdi yirminci yüzyıldayız ve bundan ötürü «onun (Marks'ın – not. red.) bütün hipotezleri eskimiştir ...» (4)

Bizi eleştirenlerin bu yargı tarzı, hem savlarının ne kadar hayal ürünü olduğunu, hem de kendilerinin yeteneksizliğini apaçık ortaya koyuyor.

(2) İring Fetscher. Nachwort zu Karl Marx und Friedrich Engels. Manifest der Kommunistischen Partei – Grundsätze des Kommunismus. Stuttgart, 1969, S. 84.

(3) Hermann Weber. Einleitung zu K. Marx und F. Engels: Das Kommunistische Manifest. Hannover, 1966, S. 30.

(4) Kurt Pentzlin. Marxisten überwinden Marx. Düsseldorf-Wien, 1969, S. 109.

Gerçekten, Marks'ı eleştirenler arasında J. K. Galbraith tipinden kimseler de vardır. Bu ideolog, bugün, bildiği üzere, «Marks kapitalizmin gelişmesinde belirleyici eğilimi gördü» diyerek bir itirafta bulunmakta, ama bunu çürütmek için, hemen arkasından «amma Marks o zaman bundan ne çıkacağını henüz kestiremezdi» demektedir (John K. Galbraith. Wirtschaft für Staat und Gesellschaft. München-Zürich, 1974, S. 46).

Örneğin şu kanıtı ileri süreceğiz: Bilindiği üzere, K. Marks ve F. Engels daha «Komünist Partisi Manifesti»nde, sosyal hayatın bütün alanlarında burjuva düzeni için karakteristik olan dinamizmden söz ettiler. «Manifest»te özetle şöyle deniliyor: «Burjuvazi, üretim araçlarını değiştirmedikçe, dolayısıyla üretim ilişkilerini, yani bütün toplumsal ilişkileri devrimcileştirmedikçe, varlığını sürdüremez. Bunun tersine, daha önceki bütün sanayi sınıflarının birinci varoluş koşulu, eski üretim tarzını hiç değiştirmeden korumak olmuştur.»⁽⁵⁾

Daha sonra ve öncelikle «Kapital»de, K. Marks, kapitalizmde, sistemin bu özelliğini açıklayan genişletilmiş yeniden üretimin özlüğünü keşfetti. Bu gibi bir dinamizm, kapitalizmin gelişmesinin şimdiki aşamalarında da belirebilir. Fakat bu dinamizm nedir? V. İ. Lenin «Kapitalizmin en yüksek aşaması: Emperyalizm» adlı yapıtında şöyle dedi: «Ölüp gitme eğiliminin kapitalizmin hızla gelişmesi olanağına kapalı olduğunu düşünmek yanlış olur ... Ama bu gelişme yalnız genellikle kararsız olmakla kalmıyor, bu kararsızlık özellikle sermaye bakımından en güçlü memleketlerin çürüyüp gitmesinde de kendini gösteriyor ...»⁽⁶⁾

1970'lerin başında burjuva ideolojisine karakteristik bir eğilim belirdi. Geleceğin modelini tasarlayan burjuva ideologları, âdeta ideoloji alanında ekonomik çevrimin yolunu tekrarlayıp izliyerek, bugün, kapitalizmin etkinliğine ve olumlu yönde değişme kabiliyetine ilişkin elverişli konjonktürün doğurduğu iyimserlik düzeyinden yuvarlanmaya, çoğu kez kandırmacalara başvurarak ümitsizlik batağına saplanmaya başladılar. Marksizmi «aşma» teranelerinden ve kapitalizmin bunalımları dizginleme yeteneğine ilişkin palavralardan eser bile kalmadı.

Daha düne kadar, burjuva ideologları, ensonra konjonktürü ve ekonomik gelişmeyi selâmetle yönetmenin araç ve kaldıraçlarını bulduklarından, ekonomide «istenildiği gibi» gelişme sağlamaktan daha basit bir şey olmadığından dem vuruyorlardı. Ne var ki, birbiri ardınca aylar geçtiği halde, bu vaat birtürlü gerçekleştirilemiyor. Üstelik, şimdi FAC'nin «yanlış ekonomik öngörüler yılı»nı yaşamakta olduğu yollu sesler işitiliyor. FAC hükümetine ekonomik durum üstüne düzenli raporlar veren uzmanlardan biri şöyle diyor: «Bizim öngörümüzde isabet oranı gerçekten spor-totoda olduğundan daha yüksek, ama birazcık daha yüksektir.» Bir başka deyişle, ekonomik gelişmeye ilişkin önceki teorilerin, yani kapitalizmin çevrimsel gelişmeyi giderebilecek yetenekte olduğunu savlıyan teorilerin yanlış çıktığını ciddiyetle reddetmeye artık hemen hemen kimse cesaret edemiyor. Netekim, Batı Alman «Die Zeit» gazetesi şöyle yazıyor: «Bugün ... konjonktür yaratma ustaları boşuna yardıma çağırılıyor. Beklenen sihirbazlar yerine, kulis ardından panayıp hokkabazları çıkıp geliyor

⁽⁵⁾ K. Marks ve F. Engels. Eserler, c. 4, s. 427.

⁽⁶⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 27, s. 423.

ve bunlar da tekrarlıana tekrarlıana cıçığı çıkmış afsunlamalara karşın, silindir şapkanın içinden bir tavşan bile çıkaramıyorlar.» (7)

Oyalama taktiği

Ne ilginçtir ki, kapitalizmin övgücüler ve anti-komünistler şimdi oyalama taktiği olarak beklenmedik bir şey uydurdular. Şimdi bu goygoycular «sosyalizm de kendi bunalımını yaşıyor» diye tutturdular. 1975 sonunda Mannheim'da yapılan Alman Sosyal-Demokrat Partisi kongresinde aynen şöyle dediler: «Dünya ekonomisi, şimdi, son onyıllarda eşi görülmedik bir düşüş dönemi yaşıyor. Bu düşüş, petrol ihraç eden ülkeler bir yana, bütün sanayi memleketlerinde, bütün gelişme halindeki ülkelerde ve aynı zamanda bütün komünist ülkelerde de görülüyor ... Varolan bütün toplumsal ve devletsel sistemleri şimdi dünya ekonomik bunalımı sarmış bulunuyor ...» (8)

Bugün emperyalist ve sağcı sosyal-demokrat politikacı ve ideologların olanca çabaları, kapitalizmin bunalımını nerdeyse bütün insanlığın, hem kapitalist, hem de sosyalist sistemi sarmış olan bütün dünyanın bunalımı olarak göstermekte toplanıyor. Bunlar, ellerinden gelen her araçla, şimdiki bunalımın kapitalist üretim tarzının eseri değil, genellikle uygarlığın yazgısal bir krizi sonucu olduğu izlenimini uyandırmaya çalışıyorlar. Bizce, burjuva ideolojisinin Marksizm-Leninizme karşı savaşımında ortaya attığı bu yeni kanıt, üzerinde dikkatle durulmaya değer.

Doğaldır ki, sosyalist ülkeler dünya kapitalist ekonomisine birçok kanal ve bağlarla bağlıdır. Sosyalist devletlerin dış ticaretinin önemli bir bölümü sosyalist olmiyan ülkelerle yapılıyor. Bu nedenle, kapitalist ekonominin bunalımının sosyalist topluluğun ekonomik gelişmesine hiç de yansımadığını ve yansıyamıyacağını düşünmek doğru olmaz. Son zamanlarda EYK üyesi ülkeler komünist partileri bu sorun üzerinde ayrıntılı inceleme çalışmaları yaptılar ve sosyalist ekonominin korunması için gereken tedbirleri kararlaştırdılar. Bu tedbirler yeni beşyillik plânlarda gözününe alındı. Fakat şunu da önemle belirtmeliyiz ki, 1970'lerin ilk yarısında, sosyalist ülkeler, AET ülkelerine kıyasla, ekonomik gelişme tempolarını hızlandırdılar. (9) Yalnız birkaç kanıtla işaret edelim. SBKP MK Aralık (1975) Plenumu'nda şu tespit yapıldı: «Toplumsal üretim mutlak artış

(7) «Die Zeit», No 29, 11 Juli 1975, S. 1.

(8) SPD. Parteitag. Mannheim. Rosengarten, 11–15. 11. 1975, S. 13.

(9) Doğaldır ki, şu veya bu sosyalist ülkede ayrı ayrı yıllarda sanayi ürünleri veya ulusal gelir artış tempoları başka başkadır. Örneğin, ADC'de, bu artış tempolarını, 1971–1975 beşyillığının ilk yıllarında daha çok belirli oransızlıkları gidermeye ağırlık verilmesi, özellikle üstenci kuruluşları kapsayan sanayii hızla geliştirmeye özen gösterilmesi gibi bir durum koşullamıştır.

ölçüleri dikkate alınacak olursa, dokuzuncu beşyılığın, memleketimizin tarihinde en iyi beşyılık olduğu söylenebilir.» ⁽¹⁰⁾ Alman Demokratik Cumhuriyeti'ndeysé, son yıllarda, endüstriyel gelişme tempolarının durmadan yükseldiğı görüldü. İşte (yüzde olarak) yükseliş rakamları: 1971 5,6; 1972 - 6,3; 1973 - 6,8; 1974 - 7,3.

EYK ve AET ülkelerinde gelişme tempolarının karşılaştırılması şu tabloyu önümüze koyuyor:

Yıllık ortalama artış (yüzde olarak)				
	Ulusal gelir		Sanayi ürünleri	
	EYK ülkeleri	AET ülkeleri	EYK ülkeleri	AET ülkeleri
1961-1965	6,1	4,7	8,3	5,3
1966-1970	7,3	4,5	8,4	4,8
1971-1974	6,6	3,6	8,1	3,4
1974 ¹	6,4	1,7	8,5	0,5

¹ 1973'e kıyasla.

EYK ülkelerinin halk ekonomisi plânları yeni beşyılık döneminde de (1976-1980) yüksek ve sürekli bir ekonomik gelişme öngörüyor. Bundan başka, yeni plânların en asgari göstergeleri bile, burjuva ekonomistleri açısından, şimdiki bunalımdan sonra gelecek dönemde kapitalist ülkelerin erişebilecekleri ekonomik gelişme ideal göstergelerini de aşıyor.

Burjuva övgü ve savunularının biçim değiştirmesi bu fon üzerinde de kendini gösteriyor. Burjuva sözcüleri, yıllar yılı, sosyalizmin, ekonomide nice ve yaygın bir gelişme sağlayabilse bile, buna göre etkinliği de yükseltme yeteneğinden yoksun olduğu tezini ileri sürdüler. Gerçi, sosyalizm kuruluşu tarihinde gerçekten öncelikle nicel artışın birinci plâna alındığı aşamalar vardı. Ama şimdi sosyalist ülkeler toplumsal üretimi ardıcıl biçimde yeğînleştirme ve etkinliğini artırma yolundan yürüyorlar. Emperyalizmin ideologları ise, bu politikayı sosyalist ekonominin her hangi bir bunalım belirtisi olarak yorumlamaya yelteniyorlar. Bu durumda ille de bir bunalım sözkonusuysa, bu ancak onların anti-komünist kanıtlarında bunalım olabilir.

Son yıllarda sosyalist dünyanın ekonomik gelişmesinde en önemli şey, ekonomik ve sosyal politika arasında yeni düzeyde bir karşılıklı organik ilişkiydi. Sosyalist ülkelerin hepsinde, bu devletler tarihinde eşi görülmedik ölçüde geniş sosyal-politik programlar gerçekleştirildi. Örneğın Sovyetler Birliği'nde, son beşyılık dönemde insan başına reel gelir payı

(¹⁰) «Pravda» gazetesi, 6 Aralık 1975.

yaklaşık olarak dörtte bir arttı. Bazı malların fiyatlarının belirli ölçüde yükseldiği sosyalist ülkelerde bile, bu tedbir, emekçilerin reel gelirlerinin artmasını sağlayan diğer tedbirlerle birlikte uygulanıyordu. Kısacası, son yıllarda, sosyalist ülkeler emekçilerinin sosyal geçim ve yaşama düzeyi, bir bütün olarak, bir hayli yükseldi.

1976'da bütün sosyalist ülkeler yeni beşyillik plânların yerine getirilmesine başlıyorlar. Bu plânlarda, en önemli ekonomi dallarında, yaklaşık olarak önceki plân dönemindeki ölçüde gelişme tempoları öngörülüyor. Bu cümleden olarak, Sovyetler Birliği'nde 1976-1980 yılları döneminde ulusal gelir % 24-28; reel gelirler % 20-22 oranında artacaktır. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde ulusal gelir her yıl % 5-6 kadar, emekçilerin reel gelirleri % 4-5 artış gösterecektir. Bu ekonomik gelişme istikrar ve ardıcılığı, burjuva ideologlarının, kapitalizmin şimdiki bunalımını aynı zamanda reel sosyalizmi de sarmış bir bunalım olarak gösterme yolundaki bütün denemelerini yalanlamaktadır. ASBP MK Birinci Sekreteri E. Honeker yoldaş ASBP MK XIV. Plenumu'nda şunları belirtti: «Memleketimizde gelişmiş sosyalist toplumu kurma çalışmalarında, halkın gücüyle ve halkın selâmeti adına önemli bir ilerleme kaydetmiş bulunuyoruz. Ana ödev yönünde belirlediğimiz politikanın başarıları, işçi-köylü devletimizin artan istikrarında ve büyüyen itibarında, halk ekonomimizin gücünde, halkın maddi ve kültürel düzeyini yükseltme alanında kaydettiğimiz hissedilir ilerlemede kendini gösteriyor.» ⁽¹¹⁾

Bundan bir süre önce, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, yaptığı hesapların, 1976'nın kapitalist sanayi ülkeleri için kalkınma yılı olacağını gösterdiğini açıkladı. Bu yıl, ön hesaplara göre, Batı Avrupa ülkelerinde gayrisafi ulusal gelir yaklaşık olarak % 2 artacaktır. Burjuva ideologlarının buna ilişkin kanıtları çok ilginç: Onlara göre, kapitalizmde % 2 artış kalkınma anlamında, sosyalizmde % 5-6 artış bunalım anlamındadır. Acayip mantık!

Kim haklı çıktı?

Biz bugün çağdaş kapitalizm üzerindeki çözümlememizin eylemsellik ve etkinliğinden söz ederken, bu çözümlemenin, Lenin'in emperyalizm öğretisine, Marks'ın sermaye teorisinin gerçekten yaratımla geliştirilmiş uzantısı olan öğretiye dayandığını özellikle belirtiyoruz.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısı başlangıcında, birçok memlekette komünist partileri ve Marksist-Leninistler, kapitalist dünyadaki çağdaş süreçleri inceleme yönünde büyük teorik çalışmalar yaptılar. Bu yönde hem

⁽¹¹⁾ «Neues Deutschland», 6 Juni 1975, S. 3.

sosyalist ülkeler, hem kapitalist memleketler komünistleri katkıda bulundular. Komünist ve işçi partilerinin 1957, 1960 ve 1969 Uluslararası Danışma Toplantıları büyük bir rol oynadı. Ortaya çıkıp oluşan devlet-tekel kapitalizmi sistemi enine boyuna çözümlendi ve emperyalizmin savaş-tan sonraki gelişmesinin ana vasfı olarak ekonomik kalkınma tempo-larında bilimsel-teknik devrimle ilişkili bir belirli artış görülmekte olsa da, bunun kapitalizmin temel çelişkilerindeki sertleşmeye son vermediği ispat edildi. Marksistler, ortaya çıkan devlet-tekel strüktürünün, öteden beri varolan çelişkileri keskinleştirmekle kalmayıp, yeni çelişkiler de doğurduğunu, bu strüktürün bunalım çevrimini bir bakıma ve yalnız biçimce değiştirebileceğini, amma ortadan kaldıramıyacağını gösterdiler. Komünist ve işçi partilerinin 1969 Uluslararası Danışma Toplantısı, emperyalist dünyanın, bütün sosyal yaşam alanlarını saracak olan bir bunalımlar ve toplumsal sarsıntılar dönemi eşiğinde bulunduğu sonucuna vardı.

Ve 1970'lerin ortasında her ciddi gözlemci şu gerçeği apaçık gördü: Marksist-Leninist çözümleme doğrudur.

Kapitalist ekonomide çağdaş bunalımın bütün yönleriyle geniş ölçüde incelenmesi, Marksistlerin daha öte çabalar harcamalarını gerektiriyor. Ama bu konuda bir noktaya daha dikkati çekeceğiz. Kapitalizmin şimdiki bunalımı üretim fazlası çevrimsel bunalımı çerçevesinden çıkıyor; şimdiki bunalım, tüm kapitalist toplumun genel bunalımının derinleşmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır; şimdiki bunalımın hızını, sertliğini ve gidişini bu genel bunalımın etkisi kesinlikle koşullamakta ve şimdiki bunalım da kendi payına genel bunalımı bir yere kadar etkilemektedir. Bunun içindir ki, bunalımın şiddetli safhasından burjuva ekonomistlerinin öngörülerine göre beklenen canlanma safhasına geçiş, kapitalizmi, örneğin 1950-1960 yılları için karakteristik olan güvene tekrar kavuşturacak değildir. Şu var ki, yapılan incelemeler, ekonomik gelişme göstergelerinin önümüzdeki yıllarda düşük kalacağını, enflasyonun, büyük işsizliğin, yeni-sömürgecilik bunalımının süreceğini, aralıksız olarak yapısal bunalımlar görüleceğini ortaya koymaktadır.

Demek oluyor ki, kapitalist dünya, istikrarsızlıktan, daimi ve geçici kriz olgularından doğan olağanüstü karmaşık bir dönemin eşiğinde bulunuyor. Doğaldır ki, bütün bu etkenler, sınıfsal çelişkilerin daha da sertleşmesine, sınıf savaşımının yeni bir yükseliş kaydetmesine yol açacaktır.

Çoğu emperyalist ve sağcı sosyal-demokrat politikacı ve ideologlar bunu şu veya bu biçimde hissediyor, yeni savaşım koşullarına kendilerini uyarlamaya çalışıyorlar. Örneğin, tanınmış anti-komünistlerden Amerikan politologu Z. Brzezinski, burjuva toplumunda «ilerleme düşüncesinden düşüş düşüncesine doğru geçiş»in yapılmakta olduğunu söylüyor. Ona göre artık yerleşen bir kanı vardır ve şudur: «Değişme kötü şeydir; dünya şimdi bütün olanaklarının sınırına ulaşmıştır; doğal zenginlik yedekleri

de sınırlıdır ve gelecek karanlık görülmektedir.» ⁽¹²⁾ Alman Sosyal-Demokrat Partisi eylemcilerinden Erhard Eppler de şöyle yazıyor: «Her şey kafalarımızın alabileceğinden çok daha ağırdır. Her yerde olanakların sınırlarına dayanmış bulunuyoruz ⁽¹³⁾.» Ve Eppler şöyle tamamlıyor: «Bu yıllarda, derinliğini henüz ölçemeyeceğimiz bir değişme, bir dönüm gerçekleştiriliyor.» ⁽¹⁴⁾

Şimdiki bunalım, savaştan sonra ortaya atılan bütün sosyal teorileri (emperyalizm veya sağcı sosyal-demokrasi ideologlarına ait olup olmadıklarına bakılmaksızın), sıradan yalanlıyor, büsbütün çürütüyor. Çağdaş burjuva düşünürleri derin bir karamsarlık içindedir. Emek ile sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkilerin giderilebileceği ümitlerinin, bunalımla başa çıkılabileceği ümitleri kadar boş ve dipsiz çıktığı görülüyor. Yaşadığımız çağ üzerindeki yaratımlı yanaşıma dayalı Marksist-Leninist çözümlemenin doğruluğu bir daha anlaşıyor.

*Marksizm-Leninizm kendisini eleştirenlerin
üstesinden gelecektir*

Burjuva ideologları, bunalımı aynı zamanda sosyalizme de özgü bir tümel olgu olarak göstermeye çalışırken, yalnız ekonomik gelişme tempo- larından söz etmekle kalmıyorlar. Boyuna yeni yeni kanıtlar arıyorlar. Yeni kanıtlarla güttükleri başlıca amaç, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin sosyalist ve komünist toplumu kurma yönündeki tek ve birleşik siyaset hattını gözden düşürmektir. Sosyalist topluluğun birlik ve bütünlüğü onları korkutuyor. Batı Berlin'de çıkan «Extradienst» gazetesi şöyle yazıyor: Emperyalist memleketler yönetici çevreleri «diğer sistemle, sosyalist toplum sistemiyle ekonomik ve sosyal-politik yanışmayı kaybede- bileceklerinden endişe ediyorlar.» ⁽¹⁵⁾

1970 yıllarının ilk yarısında, sosyalist ülkeler komünist partileri, gelişmiş sosyalist toplumun kurulmasına ve daha öte doğru yetkinleştirilmesine yönelik bir ortak stratejik görüş işleyip belirlediler, bu görüşü gerçekleştirmeyi de pratik çalışmalar gündeminin ilk maddesine aldılar. Bu tedbirin büyük önemini, SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaş Macaristan Sosyalist İşçi Partisi'nin XI. Kongresinde yaptığı konuşmada şöyle belirtti: «Yoldaşlar, her yeni aşamada sosyalist toplumun gelişme perspektiflerini doğru biçimde belirlemenin ne kadar önemli olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu açıdan, gelişmiş sosyalizmi kurma hattının (kardeş partilerin ortak deneyine dayalı kolektif çabalarıyla) belirlenip oluşturulması çok büyük

⁽¹²⁾ «Europa-Archiv», Bonn, Folge 23, 1974, S. 778.

⁽¹³⁾ Erhard Eppler, Ende oder Wende. Stuttgart, 1975, S. 25.

⁽¹⁴⁾ «Frankfurter Rundschau», 1 Februar 1975, S. 7.

⁽¹⁵⁾ «Extradienst». Westberlin, 15 Juli 1975.

bir önem taşıyordu. Bu gelişmiş sosyalizm şimdi çoğu sosyalist ülkelerde her birinin kendi özelliklerine göre kurulmakta, gerçekleştirilmektedir.» (16)

Bu siyaset hattı, Marksizm-Leninizm ile çağdaş burjuva ideolojisi arasındaki savaşım açısından da büyük bir önem taşıyor. Bu hattın hayata geçirilmesi, sosyalizm ve komünizm kuruluşunun dünya toplumsal gelişmesi üzerindeki pratik etkisinin güçlenmesine yardım ediyor. Gelişmiş sosyalist toplumun kurulması, her şeyden önce sosyalizmin sosyal özünü gerçekleştirme sürecidir. Bu kuruluşu başarmak elbette yüksek ve istikrarlı bir ekonomik gelişme gerektiriyor. Ama bu gelişme sosyalizmin amacını gerçekleştirmenin yalnızca temelini oluşturuyor. Amaç bellidir: Halkın maddi ve kültürel gereksinmelerini en tam biçimde gidermeyi sağlamak ve sosyalist kişiliği, insanı heryönlü geliştirmek . . . Bunun pratik anlamı da şudur: Gelişmiş sosyalizm koşullarında, ekonominin gelişmesi ile yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve sosyalist demokrasinin daha fazla geliştirilmesi arasındaki organik ilişki problemi kesin bir önem kazanmaktadır.

Sosyalist ülkelerde, ekonomik ve sosyal politikayı, ekonomik gelişmeyi sosyalist yaşam tarzının oluşturulması süreci ile organik biçimde bağdaştırmanın gerekli koşulları daha 1960'larda yaratılmış bulunuyordu. Toplumsal ve kişisel çıkarların uyumlaşması sonucu olarak her emekçinin hissettiği yeni düzeyde bir gelişme oluşuyor. Bugün sosyalist topluluk koşullarında yeni yaratıcı güçlerin serbest bırakılıp kazanılması sağlanıyor.

Besbelli ki, bütün bunlar, emperyalist ve sağcı sosyal-demokrat politikacı ve ideologlar tarafından işlenen anti-komünist fikir ve «model»lere hiç de uymuyor. Onlar, SBKP XXIV. Kongresi, ASBP VIII. Kongresi ve diğer kardeş partiler kongrelerinin belirlediği siyaset hattının başarısızlığa uğradığını veya uğraması gerektiğini ispatlamak için çeşitli bahaneler arayıp duruyorlar. Bizim ekonomik ve sosyal politikamızın organik birliği, aynı zamanda sosyalizm ve komünizm kuruluşunun hem sonucu, hem koşulu olan, gelişmiş sosyalizm sisteminin önemli bir ögesini oluşturan bu birlik sosyalizmin bundan sonraki ileri gelişmesinin sağlam temelidir. Komünistler, ortak siyaset hattını ardıcıl biçimde gerçekleştirmenin büyük çabalar istediğini ve çok karmaşık sorunların çözümünü gerektirdiğini anlıyorlar.

Bununla ilgili olarak şunu da önemle belirtmeliyiz ki, sosyalist ülkeler komünist partileri, yeni toplumu kurma genel yasalıkları temeline dayanan ortak stratejiyi uygularken, bunu yaratımla, kendi ülkelerinin özel koşullarını çıkış noktası yaparak hayata geçiriyorlar. Bilindiği gibi, Sovyetler Birliği'nde artık gelişmiş sosyalist toplum kurulmuş bulunuyor. Bun-

(16) «Pravda» gazetesi, 19 Mart 1975.

dan böyle bu toplumu yetkinleştirme çalışmaları devam ederken, bir yandan komünizmin maddi ve teknik altyapısı yaratılıyor. Diğer sosyalist ülkelerde gelişmiş sosyalizm toplumsal gelişmenin en yakın perspektifidir. Sosyalist ülkeler, ortak amacı gözeterek sosyal ilerleme somut sorunlarını formüle ediyorlar, ve bunlar büyük ölçüde uyumlaşıyor. Örneğin, partiler, ekonomik ve sosyal politikayı organik biçimde bağdaştırma ödevini pratikte aynı tarzda formüle ediyorlar. Bu bağdaştırma çerçevesinde, sosyalist yaşam tarzını oluşturmak gündemin başında geliyor. Ve yeğînleşme de ekonominin gelişmesinde ana yol olarak ele alınıyor. Birçok memlekette bu ödevlerin yerine getirilmesine ilişkin geçici çerçeveler de birbirine benziyor.

Gelişmiş sosyalist toplumu kurma ve yetkinleştirme pratik eylemi, burjuva Marksologlarının, günümüzde Marksizm-Leninizmin eskimiş düşüncelerle hareket ettiği ve çağdaş problemleri statik bir yaklaşım ile ele aldığı yolundaki savlarını yalanlıyor. Tam tersine, kardeş ülkeler komünist partileri, bizim pratik ulaşımlarımızın garantisi olan büyük teorik çalışmalar yapıyorlar.

Komünistler, eğer yalnız eskiden formüle edilmiş Marksist hükümleri savunarak tekrarlayıp dursalardı, sosyalizm kuruluşunda başarıya ulaşamazlardı. 1960'ların başında çoğu sosyalist ülkelerde sosyalizmin temelleri atıldı ve sosyalist üretim ilişkilerinin üstün gelmesi sağlandı. Sonra, bunun uzantısı olacak stratejik hedef, komünist toplumsal formasyonun ilk safhası olarak sosyalizmin içeriği ve tarihsel gelişmesi, sosyalizm ile komünizm arasında diyalektik karşılıklı ilişki sorunu ortaya çıktı. Bu soruya cevap verilmesi gerekiyordu. Ve gelişmiş sosyalizm teorisi bu cevabı verdi. Bugün bu teorinin, çağdaş durum ve koşullar bakımından Marksizm-Leninizmin yaratımla geliştirilmiş bir uzantısı olduğunu, sosyalizmin yeni gelişme koşullarını, emperyalizme karşı savaşımın özelliklerini gözününe aldığını güvenle söyleyebiliriz.

Bilimsel-teknik devrim problemleri üzerinde teorik incelemeler, toplumsal üretimin etkinliğini artırma, yönetimi yetkinleştirme ve halk ekonomisini plânlama, sosyal-ekonomik süreçleri öngörme sorunları bugün komünist partilerinin dikkat merkezinde yer alıyor. Sosyalist ekonomik entegrasyon sorunlarının, çağdaş dünya gelişmesi problemlerinin incelenmesinde önemli adımlar atılmış bulunuyor. Marksist teori yeni yeni sorulara cevap veriyor ve bunların işçi sınıfı ve bütün emekçiler yararına çözüm yollarını gösteriyor. Revizyonist, reformist ideologların ve diğer burjuva fikir yapıcılarının, bilimsel sosyalizme karşı çatıştırılmış olan çeşitli «sosyalizm modelleri»yle manevralar yapma olanakları gitgide sınırlanıyor.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, Marksizm-Leninizmi eleştirenlerin başlıca tezlerinden biri, topluma ve bu arada sosyalist topluma ilişkin görüşlerinde komünistlerin XIX. yüzyıla özgü fikirler düzeyinden hareket ettikleri

savıdır. Biz bu gibi savların ne kadar tutarsız ve saçma olduğunu gördük, amma şunu bir kez daha belirtmek isteriz: Marksist-Leninistler, Marks, Engels ve Lenin'in temel öğretisinin ana yargılarının toplumsal ve tarihsel pratikle doğrulanmış ve kalımlı güncellik ve etkinliğini korumakta olmasıyla ciddi kınanç duyuyorlar. Reel gerçekliğe sadakatle düşünenler, proletarya diktatörlüğü olmadan, işçi sınıfının ve partisinin yönetmenlik rolü olmadan, başlıca üretim araçları toplumsal mülkiyet haline getirilmeden, sosyalizmin hiç bir memlekette üstün gelebileceği gerçeğine sırt çeviremezler. Bunun içindir ki, bugün, yirminci yüzyılın sonunda da, ancak temelinde bu ilkesel yargıların yer aldığı sosyalizm teorisiyle başarıya ulaşılabilirliğine derinden derine inanıyoruz.

Toplumsal gelişme ortak görüşünün sosyalist ülkeler komünist partileri tarafından başarıyla uygulanması, Marksizm-Leninizm düşmanları için, anti-komünizm için ciddi bir yenilgi oluyor.

Tarihin ve zamanımızın gösterdiği gibi, ne kendilerini yeni koşullara ayarlamaları, ne de çeşitli taktik buluşları, Marksizmi eleştirenleri hedeflerine yaklaştırabilmiş değildir. Komünist ve işçi partileri tarafından durmadan zenginleştirilen ve dünya gelişmesinin en önemli sorunlarına cevap vermekte olan Marksizm-Leninizm çağdaş devrimci savaşımın yol gösteren yıldızıdır.

Arap halklarının çıkarlarına aykırı bir karar

Mısır Arap Cumhuriyeti (MAC) Başkanı E. Sedat'ın SSCB ile MAC arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması'nı bozma kararı, emperyalist basında ve gerici Arap gazetelerinde (doğal olarak bir yandan da Maocuların yayın organlarında) yeni bir anti-sovyetizm dalgasının kabarmasına yol açtı. Arap ulusal kurtuluş hareketinin uluslararası emperyalizm tarafından teşvik edilen ve bu kararı «iyi haber» olarak değerlendiren düşmanları, yıllar yılı yaşatılan Sovyet-Arap ilişkileri tarihçesini büsbütün karalamaya, bunların verimliliğini şüpheyi düşürmeye ve giderek Mısır'da son zamanlarda yürütülen politikanın uğradığı başarısızlıkların suçunu Sovyetler Birliği'ne yüklemeye yelteniyorlar. Bu acınası kampanyanın örgütçüleri, tarihsel gerçeği tersyüz etmekten, yalanlaması olanaksız kanıtları çürütmek için atıp tutmaktan da geri durmuyorlar.

Gerçek odur ki, SSCB ve diğer sosyalist ülkeler, birçok Arap memleketinde ulusal sanayi kuruluş temeline ilk taşı koymuşlar, bu memleketlerde çağdaş düzeyde öncü üretim kollarının kurulmasına, ulusal kadro eğitimi işlerinin örgütlenmesine yardım etmişler, ulusal kültür ve bilimin gelişmesine önemli bir katkıda bulunmuşlardır. Buna, Sovyetler Birliği'nin Arap halklarına yaptığı büyük askersel yardımı, emperyalizmin ve siyonizmin saldırısını püskürtmelerine olanak veren yardımı da katmak gerekir.

Biz bu yazımızda herkesçe bilinen bazı istatistik verilere değinmekle yetineceğiz.

Sovyetler Birliği, Mısır'da 137, Suriye'de 50, Irak'ta 72, Cezayir'de 80'den fazla, Demokratik Yemen'de 40'tan fazla ekonomik, sosyal ve kültürel kuruluş projesinin gerçekleştirilmesine yardım etti.

Assuan'da (MAC) su enerjisi kompleksinin kurulması Arap ülkelerine yapılan Sovyet yardımının parlak bir örneğidir. Assuan su elektrik santralinin rezervuarı (baraj gölü), dünyadaki benzerleri arasında en büyük su haznesine sahip olanıdır. Bu rezervuar, Mısır'a, işlenir toprakları hissedilir derecede (üçte bir kadar) artırma, köyleri elektrikleştirme işini genişletme, sanayi enerji gereksinmesini sağlama olanağı veriyor. Sovyet uzmanları Mısır topraklarında petrol, gaz, demir, maden kömürü, kurşun, çinko ve fosfat cevher ve yatakları bulunmasına yardım ettiler. SSCB ile işbirliği, Mısır'da çağdaş bir sanayii ve bu arada Heluan'daki demir-çelik kombinasyonu gibi, alüminyum, radyo cihazları, anti-biyotik ve yapay gübre kombinasyonu gibi büyük kuruluşlar meydana getirilmesine olanak verdi.

Suriye'de Sovyetler Birliği'nin yardımıyla büyük Fırat su elektrik santrali kuruluyor. Yapı işlerinin tamamlanmasından sonra, elektrik enerjisi üretimi üç kat artacak ve işlenir arazi miktarı da iki misline çıkarılacaktır.

Irak'ta Sovyetler Birliği'nin yardımıyla «Tartar» büyük ulusal kuruluşunun projesi gerçekleştiriliyor. Bu kuruluş, ülkede işlenir toprakların genişletilmesi, su rezervlerinin artırılması, kuraklık ve su baskınlarıyla savaşım bakımından büyük bir önem taşıyor. Irak petrol sanayiini millileştirdiği zaman, uluslararası tekellerin baskısına yine Sovyet yardımı sayesinde direndi. Rumeyle'da ulusal petrol rafineleri kurulması da Irak halkı için Sovyet-Irak dostluğunun simgesi oldu. Bundan başka, Sovyetler Birliği, Musul'da büyük kükürt yatakları ve Batı Irak'ta fosfatlar aranıp bulunmasına yardım etti. Memlekette yine Sovyet yardımıyla, köy ekonomisi makineleri, elektrik aletleri, ilâç, dokuma ve cam fabrikaları kuruldu.

SSCB, Cezayir'e de, petrol sanayiini geliştirmede, cıva, kurşun ve çinko yatakları aranıp bulunmasında, Anaba kentinde demir-çelik işletmesi, traktör, diğer tarım makineleri, metal kesme tornaları yapımı fabrikaları kurulmasında, petrol ve gaz sanayii için çelik borular üretiminde yardımlarda bulundu.

Sovyetler Birliği, Arap memleketlerine, vasıflı kadrolar yetiştirmede her bakımdan destek oluyor, mesleki-tekniği eğitim merkezleri kuruyor. Yalnız Mısır'da 1972 yılına kadar Sovyetler Birliği'nin yardımıyla halk ekonomisinin 140 dalında çalışacak 50 binden fazla vasıflı işçi yetiştirildi. Assuan su elektrik santralinin kuruluşu sırasında Sovyet uzmanları 19 bin Mısır işçisini eğitip yetiştirdiler. Binlerce Arap öğrencisi Sovyetler Birliği'nde yüksek öğrenim yaptı ve yapıyor.

Arap halkları Sovyet yardımının etkinliğini her günkü yaşamlarında hissediyorlar. Bu halklar, kendilerine karşı siyonist-emperyalist bağlaşıklığı tarafından açılan saldırı savaşlarının sürdüğü en ağır günlerde, gerçek dostlarının kimler olduğunu gayet iyi anladılar. O günlerde Arap ordularına silâh ve donatım ulaştırılmasında kullanılan hava köprüsünü Sovyetler Birliği kurmuş ve bu sayede Arap orduları İsrail saldırganlarına güçlü darbeler indirebilmişlerdi. Uluslararası forumlarda Arap halklarının haklı davasını Sovyetler Birliği destekliyordu ve bugün de desteklemeye devam ediyor. Ve emekçiler bu gerçeği emperyalist devletlerin tutumunun açıklanması ölçüsünde daha iyi görüyor ve kavriyorlar. Emperyalist devletlerin tutumu da, Başkan Nasır'ın Süveyş kanalını millileştirme kararına (1956) karşılık olarak üç defa saldırıya geçmeleri, bir de Güvenlik Konseyi'nde Filistin halkının ulusal haklarının tanınması sorunu sözkonusu oldukça ABD temsilcilerinin öteden beri derhal veto kullanması gibi iki olayda apaçık kendini gösteriyor.

Şüphe yok ki, anti-sovyetizm kampanyası, ancak Arap halklarının bağımsızlığına karşı, yeni hayat kurma emellerine karşı yürüyenlerin yararına oluyor. Irak Komünist Partisi'nin organı «Tarik al-Şaab» gazetesinin yazdığı gibi, Sedat'ın Mısır Milli Meclisinde Sovyet-Mısır Antlaşmasını bozma kararını bildirdiği demeci, memlekette sağcı güçlerin

mevzilerinin güçlenmesine ve Amerikan etkisinin artmasına yol açmış bulunuyor.

Arap Doğusu'nun en yeni tarihi, tümüyle, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist topluluk ülkeleriyle dostane olmayan bir politika izlenmesinin, Arap halklarına zarardan başka bir şey getirmediğini ve getiremeyeceğini gösteriyor. Arap kurtuluş hareketini artık denenmiş olan güvenilir silâhından, Sovyet-Arap dostluğundan yoksun etmek isteyenleri ancak tarihin çöplüğüne düşmek gibi şerefsiz bir âkibet beklemektedir.

Adel Haba
«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinde
Irak Komünist Partisi temsilcisi

Suriye Komünist Partisi ve köylüler

Ramo Şeyho

Suriye Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi

Soru. Bildiğimize göre, Suriye Komünist Partisi'nin köylüler arasında büyük bir etkisi var. Komünistler köylü yığınlarıyla bugünkü sağlam ilişkilerini pratikte nasıl kurabildiler?

Cevap. Suriye'nin bağımsızlığına kavuşmasından hemen sonra, komünistler, SKP II. Kongresinin (1944) kararlarını kılavuz edinerek, köylü yığınlarının seferber edilmesi için aktif bir çalışmaya giriştiler. Komünistler bu maksatla köylü konferans ve toplantıları örgütleyerek, en önemli gereksinmelerin giderilmesi için, birçok dilekçelerin dikkate alınması için aracılık yapmak üzere hükümet katlarına başvuracak köylü heyetlerinin oluşmasına yardım ediyorlardı. Komünistler, bu yoldan, köylülere, partinin, işçi sınıfının hedeflerinin köylü emekçilerin çıkarlarına tıpatıp uygun olduğunu gösterebildiler. SKP, yığınları feodallere karşı ayağa kaldırıyor, devlet topraklarının yoksul köylülere dağıtılmasını istiyor, köylülerin işledikleri topraklardan çıkarılmalarına karşı duruyor, feodal vergi sisteminin ortadan kaldırılmasında, köylük bölgelerde okullar açılmasında, köylere içme suyu getirilmesinde ısrar ediyordu. Bizim azimli çalışmalarımız, diğer ilerici güçlerin, özellikle Arap Sosyalist Uyanış Partisi'nin (ASUP) kesin desteği sayesinde, 1957 yılında, parlamento, köylülerin işledikleri topraklardan çıkarılmalarını yasaklayan bir kanun kabul etmek zorunda kaldı.

Köylü artık en ardıcıl, en cesur ve karşılık gözetmez savunucularının komünistler ve ilerici işçiler olduğunu kendi deneyiyle görüyordu. Köylü emekçilerin çiftlikçilerle çatışmaları ardi arası kesilmeyen günlük olaylardandı. Bu çatışmalarda komünistler ve ilerici işçiler hep köylülerden yana çıkıyor, onları sık sık hapse düştükleri zaman bile desteklemeye devam ediyor, görüşme günleri kendilerini görmeye gidiyor, yiyecek ve giysi yardımı yapıyorlardı. Komünist basın, çeşitli baskıların kurbanı olan köylüleri derhal savunmaya geçiyordu. Köylü yığınlarının hak ve çıkarlarını savunma savaşımında nice parti üyelerimiz hayatlarını verdiler.

Komünistler politik eğitim meşalesini köye götürdüler. Köylülerin önemli ulusal ve uluslararası tarihsel yıldönümlerine hasredilen festival, miting ve toplantılarda, biz komünistler, sosyalizmden, Sovyetler Birliği'nin toprak sorununu, ulusal sorunu ve diğer problemleri çözme deneyinden, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımına sosyalist ülkelerin büyük katkısından bahsederek konuşmalar yaptık. Köylü yığınlarının bilinci bir hayli yükseldi. Suriye proleteriasının isteklerinin yerine getirilmesini somut çıkışlarla savun-

maları, onu ve savaşımını desteklemeleri, köylülerin bilinçlenmesinin inandırıcı kanıtı oldu. Böylece, köylülerin sınıf duygu ve sezgisi oluşuyor, sınıfsal bağlaşma gerekliliğini onlar da işçiler gibi daha derinine kavıyorlardı.

Soru. Tarımsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesinde memleketin ne gibi başarıları var? Bu alanda ne gibi güçlüklerle karşılaşılıyor?

Cevap. 1958 yılında, köylü yığınlarının ve bütün ilerici güçlerin dirençli savaşımı sonucu olarak, bir toprak reformu kanunu çıkarıldı. Bütün sınırlılık ve yetersizliklerine karşın, bu kanun, ilerici yönde önemli bir adımdı. Bu kanunun gerçekleştirilmesiyle, feodallere ağır bir darbe indirilmiş olacak, politik ve ekonomik durumları bir hayli sarsılacaktı. Kanun, çiftlikçilerden 1,5 milyon hektar arazinin, öncelikle sulanmıyan arazinin satın alınmasını ve 250 bin kadar topraksız ve az topraklı köylüye bu arazinin dağıtılmasını öngörüyordu. SKP bu kanunun ardıcıl biçimde uygulanmasından yana çıkarak, bu uygulamada yoksul köylülerin çıkarlarının tam olarak dikkate alınmasını ve reformun gerçekleştirilmesine köylülerin aktif olarak katılmalarına olanak verilmesini istedi.

Tepedeki feodallerin zorlu direnişine karşın, 1960'ların sonuna doğru el konulan arazi miktarı kanunun öngördüğü rakamı da biraz aştı. Sol Baasçıların iktidara gelmesinden sonra toprak reformu kanununda bazı değişiklikler yapıldı. Bu değişikliklerle kanun daha ilerici bir nitelik kazandı. Reform uygulamasıyla, 60 binden fazla çiftçi ailesi toprağa kavuştu. Bunlara, devlet arazisinin dağıtımıyla birer parça toprak sahibi olan 20 bin kadar köylü ailesi de katıldı. Bir yandan kooperatifler kurulmasına girişildi. Köylü yığınlarında belirli bir canlanma görülmeye başlandı.

Ne var ki toprak reformu sorunu sonuna kadar çözülmüş değildi. Topraksız köylülerden ancak % 20 kadarına toprak verilebildi. Kaldı ki, bunlar da, ellerine geçen toprak geçinmelerine yeterli olmadığı için, bu toprakları kiraya vermeye başladılar. Böylelikle, reformdan sonraki yıllarda ortaya çıkan köy kapitalistleri sınıfı birden palazlandı; bunlar toprak kiralama yoluyla büyük arazileri işletme olanağı buldular ve köylüleri insafsızca sömürmeye koyuldular.

Köy ekonomisinde bugün özel sektör önde geliyor. Öyle ki, toprak mülkiyetinin % 2,1'i ve % 16,1'i sırasıyla devlet ve kooperatif sektörlerine düşerken, özel sektöre düşen yaklaşık olarak % 81,8'i buluyor. Köyde kapitalizmin gelişmesi yoksul köylülerin durumunu daha da kötüleştiriyor.

Burjuva-çiftlikçi takımının direnişi henüz kesinlikle kınlanabilmiş değildir. Eski büyük çiftlikçiler, en verimli toprakları geri alma ümitlerini henüz

yitirmemişlerdir ⁽¹⁾. 1970'lerin ilk yarısında çiftlikçiler ile köylüler arasında alıp yürüyen çatışmalar da köydeki savaşımın ne kadar sertleştiğini gösteriyor.

Soru. Köylü yığınlarının çıkarları için yürüttüleri savaşımında SKP ile Baasçılar arasında ne gibi ilişkiler var?

Cevap. Her şeyden önce şunu belirtiyim ki, Suriye'de şimdiki durum ve olaylar prensip bakımından eskisinden ayrılmıdır. İlerici dönüşümler süreci içinde, büyük burjuvazi ve feodaller iktidardan izole edildi ve memlekette ilerici ulusal rejim yerleşti. Merkezde ve taşrada, komünistler, 1972 yılında kurulan İlerici Ulusal Cephe'nin çalışmalarına katılıyor, ASUP'nin yöre ve bölge komiteleri yöneticileriyle, köylü örgütleri temsilcileriyle, il başkanlarıyla ve devlet memurlarıyla birlikte en önemli problemleri görüşüyorlar.

Son yıllarda köylü emekçilerin daha çok bilinçlendikleri görülüyor. Suriye'deki devrimci değişimler, diğer Arap devletlerindeki gelişmeler, İsrail tarafından işgal edilen toprakları kurtarma savaşımı köklü ve ilerici tedbirlerden yana psikoloji ve düşüncelerin köye sokulmasına yardım etti.

Özellikle belirtmeliyim ki, memleketimizde toprak reformu da dahil olmak üzere bütün köklü dönüşümlerin gidişi üzerinde en derin etkiyi yapan, büyük dostumuz Sovyetler Birliği'nin yardımlarıdır. Sovyetler Birliği'nin yardımıyla kurulmakta olan Fırat su-enerji kompleksinin meydana getirilmesinden sonra memleketimizde şulanır arazi miktarı iki katına çıkacaktır. Bu da Suriye çiftçisinin hayatında büyük değişimler yapacaktır.

Şimdi, memleketimizde, feodalizm kalıntılarına karşı köylü savaşımını canlandırmak için, toprak sorununun en köklü biçimde çözülmesi için, geniş yurtsever güçlerin bu sorunlar etrafında birleştirilmesi için genellikle eskisinden çok daha elverişli koşullar yaratılmış bulunuyor. Komünistler, köydeki dönüşümler süreci boyunca, Baasçılarla yakın bir ilişki ve temas kurdular.

Bununla ilgili olarak, Köylüler Genel Federasyonu'nun rolünü de özellikle belirtmek isterim. Bu toplumsal yığın örgütü, köy emekçilerinin çıkarlarını savunma davasına önemli bir katkıda bulunuyor. Büyük etkisi olan bu örgütün, kendi özel gazetesi ve ayrı bir radyo programı var. Federasyon, feodallerden oluşan bir heyetin yukarıda sözünü ettiğimiz isteklerle

⁽¹⁾ Eski büyük çiftlikçiler, hükümetten «durumlarını düzeltmesini, ellerinden alınan arazinin bir bölümünü geri vermesini» istediler. Başında eski büyük çiftlikçilerden Duham al-Hadi ve Abdel Aziz al-Musalat gibilerin (bu sonuncunun Haseka ilinde 1 milyon dönümden fazla arazisi var) bulunduğu bir heyet, resmi makamlarla bu konuda bir görüşme yapmayı da başarmış bulunuyor.

hükümete başvurması sırasında uzlaşmaz ve ilkesel bir tutum takındı. Bizler, iktidar partisiyle bağlaşma yolundan yürürken, bu iktidarın önemli bir bölümünün orta köylülerin çıkarlarını savunduğunu da gözönünde tutuyoruz. Köy ağalarının sınırlandırılması ve etkisiz bırakılmaları fikrini savunan SKP, aynı zamanda orta köylülerle işbirliğinin geliştirilmesi fikrinin de kararlı yandaşlarıdır.

Fakat Arap Sosyalist Uyanış Partisi'nde, feodallerle veya burjuva güçleriyle bağlı kalarak, ilerici dönüşümler sürecini yavaşlatıp geciktirmeye çalışan elemanlar vardır. Bundan ötürü, toprak sorunuyla ilgili anlaşmazlıklarda, bazı Baasçıların, varlıklı köylü tabakalarından yana çıkmalarında şaşılacak bir şey yoktur.

Soru. Bugün toprak sorununun kesin çözümü için savaşımda partiniz ne gibi ödevler ortaya koyuyor?

Cevap. Programımız kısaca şunları öngörüyor:

- Büyük toprak sahiplerine yalnız her çiftçi için kanunla öngörülen miktarda arazi bırakmak suretiyle, toprak reformunun genişletilmesi, alınan fazla toprakların yoksul köylülere dağıtılması;
- Toprak kiralamada «tavan» belirliyecek bir kanun çıkarılması;
- Toprak dağıtımında, hangi vesileyle olursa olsun, yoksul köylülere ayrımlı işlem yapılmasına yol verilmemesi;
- İşletilmeyen toprakların yoksul köylülere dağıtılması ...

Köyde kooperatif kuruluşu alanında daha yapılacak pek çok iş var. Bu konuda üretim kooperatifini geliştirme hedefi güdülmelidir. Köyde kooperatif hareketi, ancak kooperatiflerdeki köy ağası elemanlara karşı sistemli bir savaşım yürütüldüğü, bu kuruluşlarda orta ve en yoksul köylülerin iradesine saygı gösterildiği, kooperatiflerin kuruluşu ve yönetim kurulu seçimleri demokratik temel üzerinde gerçekleştirildiği takdirde başarıyla ilerliyebilir. Bundan başka, kooperatif birliklerine çokyanlı yardımların da artırılması gereklidir. Şimdilik bu yardımlar yetersizdir.

Suriye Komünist Partisi, toprak sorununun arıcıl biçimde çözümüne hizmet etmek düşüncesiyle, bu çözüm için savaşım yolunda bütün ilerici yurtsever çevrelerin çabalarını birleştirmeye çalışıyor. Biz SKP ile ASUP'nin toprak sorununu beraberce incelemelerini, köyde köklü dönüşüm plânlarını elbirliğiyle hazırlamalarını istiyoruz. Çoğu Baasçılar bu yanaşımı benimsiyorlar. Bunlar, köylülerin çıkarları uğrunda savaşım komünistlerin katkısına büyük bir değer veriyorlar. Bize öyle geliyor ki, SKP'nin, ASUP'nin ve diğer yurtsever çevrelerin toplu çabaları, Suriye köyünde yeni demokratik dönüşümlerin gerçekleştirilmesini bir hayli çabuklaştıracaktır.

Kapitalist ülkelerde silâhlanma yarışı

Çağdaş kapitalizmin karakteristik özelliklerinden biri olarak ekonominin militarizasyonu, şimdiki uluslararası gerginlik azalımı koşullarında bilhassa menfur bir nitelik kazanıyor. Başlamış olan yumuşama sürecine karşın, askersel-sanayi tekelleri ve gerici çevreler, silâhlanma yarışını körüklemeye ve askersel harcamaları artırmaya devam ediyorlar.

NATO'nun dolaysız askersel harcamaları, 1949 yılındaki miktarın hemen hemen 7 misline çıkarak 1974'te 131,6 milyar doları buldu. Kapitalist ülkelerin askersel bütçeleri, hele Birleşik Amerika'da, aralıksız olarak kabarıyor. 1975 mali yılında ABD'nin askersel bütçesi 85,8 milyar dolar harcama öngörüyordu. 1976 yılı için Pentagon artık 104,7 milyar dolar istemiş bulunuyor. Pentagon'un kendi hesaplarına göre, 1980 mali yılında ABD askersel bütçesi 148 milyar doları bulacaktır. 1976-1980 yıllarında ABD'nin askersel amaçlarla hiç olmazsa 636 milyar dolar harcıyacağı tahmin ediliyor.

1975 yılında FAC'nin askersel bütçesi, rekor düzeye, 35,5 milyar marka çıktı. Fransa'nın askersel bütçe tasarısının 1976 yılı için öngördüğü harcamaların peşin hesaplara göre toplamı 50 milyar frankı buluyor ve bu miktar 1975 yılı harcamalarını % 14,2 oranında aşıyor. İngiltere'nin 1975-1976 askersel bütçesi 4,55 milyar funt sterlin ölçüsünde (genel ulusal gelirin % 5,75'i kadar) plânlaştırılmış bulunuyor. Japonya'nın sözümona Japon özsavunma güçlerinin donatımı için 1976'da sona ermekte olan dördüncü beşyılık döneminde öngördüğü askersel harcamalar, savaştan sonraki yılların hepsini aşan bir rekorla 5 682 000 milyon yen'i, ya da daha önceki beşyılığın harcamaları tutarının iki mislini buluyor.

1974 yılında Birleşik Amerika'da askersel harcamalar payı genel bütçenin % 30'u, Fransa'da % 17,4'ü, FAC'de % 21,6'sı ve Büyük Britanya'da % 20,1'i kadardı.

Silâh ve donatım üretiminin büyük ölçüde sermaye yutması, askersel harcamaların ekonomi üzerindeki yıkıcı etkisini artırıyor. Askersel teknik araçlarını maliyet değeri yalnız üretim teknolojisinin karmaşılaşması yüzünden değil, aynı zamanda fiyatlardaki genel artış yüzünden de boyuna yükseliyor. Ve bir kördüğüm meydana geliyor: Askersel harcamalar fiyat artışlarını körüklüyor, fiyat artışları da kendi payına askersel bütçenin şişirilmesi için sömürülüyor. Geçen 10 yıl içinde Birleşik Amerika'nın 51 kadar yeni silâh sistemi projesi uygulaması için yaptığı harcamalar 94 milyar dolardan (ön hesaplara göre) 133 milyar dolara çıkmış bulunuyor.

Silâhlanma yarışı sonucu olarak çok büyük miktarda emek reezervleri boş yere harcanıyor. Örneğin, Birleşik Amerika'da 1975 mali yılında

silâhlı güçler içinde hizmette bulunanların toplamı yaklaşık olarak 5 milyon kişi, ya da memleketin tüm işgücünün % 5,2'si kadardı. FAC'de Bundesver'in (Batı Alman ordusu) 1975 yılındaki personel kadrosu 675 bin kişiydi; 200 bin ve daha fazla kişi silâh ve donatım üretiminde çalışıyordu. Hepsi birden, bu miktar, memleketin işgücü toplamının % 4'ünü buluyor.

Askersel amaçlarla bilimsel araştırmalar çok büyük harcamalar gerektiriyor. ABD ulusal bilim fonu hesaplarına göre, 1974 mali yılı içinde bilimsel araştırmalar ve proje çalışmaları (BAPÇ) için yapılan harcamalar yaklaşık olarak 32 milyar doları buldu (bunun 17 milyar doları federal hükümet, 8,3 milyarı da savunma bakanlığı ödeneğidir). Savunma Bakanlığının ayırdığı dolaysız ödeneklerden başka, diğer devlet dairelerinin BAPÇ için ayırdıkları ödeneklerin önemli bir bölümü de askersel karakterli araştırmalar yapılmasına harcanıyor.

Fransa'da, yalnız Savunma Bakanlığı kanalıyla yapılan askersel bilimsel araştırma işleri dolaysız harcamaları bütün askersel bütçenin % 15'ini kaplıyor. 1975 yılında bu harcamalar 4 milyar 340 milyon frankı buldu. Japonya 1975-1976 mali yılında (Japonya'da mali yıl 1 Nisanda başlıyor) askersel karakterli BAPÇ için 16,3 milyar yen (geçen mali yıldakinden % 33,5 daha fazla) harcamayı plânlaştırmış bulunuyor. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde askersel gereklerle BAPÇ harcamalarında da sürekli bir artış eğilimi görülüyor. Sadece Savunma Bakanlığının beş yıl içinde (1970-1974) bu maksatlarla yaptığı harcamalar 6,5 milyar markı aşiyor.

Buna paralel olarak, en kalifiye bilgin ve mühendislerin önemli bir bölümü de askersel araştırmalar alanında çalıştırılıyor. 1973 yılında Birleşik Amerika'da BAPÇ için angaje 500 binden fazla mühendis ve bilim işçisinin hemen hemen yarısı askersel projeler üzerinde çalışmışlardır.

Askersel siparişler, askersel-sanayi kompleksinin dayandığı mevzilerin daha öte güçlenmesine, üretimin ve sermayenin en büyük korporasyonların ellerinde yoğunlaşmasına ve bunların parasal kapasitelerinin büyümesine yardım ediyor. Bunun bir örneği de «yılın alışverişi» dedikleri sipariş, yani Avrupa'dan dört NATO'lu ülkenin Amerikan «F-104 Starfighter» avcı uçakları yerine yeni uçaklar ısmarlamış olmasıdır. Sert bir rekabet savaşımından sonra, bu dört ülkenin 2 milyar dolar tutarındaki 350 «YF-16» uçağı siparişi ensonra Amerikan «General Dynamics» korporasyonuna verilmiş bulunuyor. Bundan başka, Pentagon da, ABD hava kuvvetlerinin gereksinmesi için 650 tane «Y-16» uçağı ısmarladı. «Yılın alışverişi», silâhlanma yarışında yeni bir tur açmış oluyor ve tekellere çok büyük kazançlar vaadediyor.

Alt-anlaşmalar sistemi yoluyla orta ve küçük kurtuluş ve firmalar da askersel üretime çekiliyor. En büyük korporasyonlar, küçük sermayeyi askersel üretim alanına çekerek, onu da silâhlanma yarışı arabasına

koşmak ve askersel-sanayi kompleksinin çıkarlarıyla sıkı sıkıya bağlamak istiyorlar.

Kapitalist ülkelerde ardi arkası kesilmeyen silâhlanma yarışı çok ciddi parasal güçlükler çıkarıyor. Son yıllarda bu ülkelerin bütçe açıkları büyüdükçe büyüdü. Örneğin, Birleşik Amerika'da 1975 mali yılında 44,2 milyar dolar olan bu açığın 1976'da 60 milyarı bulacağı öngörülyordu. 1971 yılından beri FAC'nin bütçesi de açıkla kapanıyor. 1976-1977 yılında açık hacminin 60 milyar markı geçmesi bekleniyor. Bütçe açığının büyümesi devlet borcunun durmadan artmasına yol açıyor ve bu da ağır bir yük olarak ekonominin sırtına çöküyor, finans sistemini ağırlaştırıyor ve enflasyon sürecini hızlandırıyor. Örneğin, ABD'nin devlet borcu 30 Haziran 1975 durumuna göre 538,5 milyar doları buluyor.

Askersel siparişler ve tekellerin kazançları, kapitalizmin ekonomi sistemindeki bunalım olgularının giderek derinleşmesi koşullarında çoğalıyor. Enerji ve döviz krizi, üretim düşüşü, enflasyon ve işsizlik, bugün kapitalist sistemin karşılaştığı en çetin problemler kompleksini meydana getiriyor. Silâhlanma yarışı, bu problemlerin çözümüne yardım etmek şöyle dursun, üstelik çağdaş kapitalizmin çelişkilerini daha da keskinleştiriyor.

*M. Portnoy
SSCB Bilimler Akademisi'ne bağlı
Dünya Ekonomisi ve Uluslararası
İlişkiler Enstitüsü Şube Yönetmeni*

Uluslararası örgütler hakkında kısa bilgiler

Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yığinsal kadın hareketinin önemli bir gelişme göstermiş olması Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'nun (UDKF) eylemiyle ayrılmaz biçimde bağlıdır. Federasyon, 1945 yılı Aralık ayında, 41 memleketten ulusal kadın örgütleri temsilcilerinin katılımıyla Paris'te yapılan Uluslararası Kadınlar Kongresi'nde kuruldu. 1975 yılında UDKF'nun çatısı altında toplanan ulusal örgütler sayısı 106'ya çıkmış bulunuyor.

UDKF'nun ana hedefleri, kadınların hak eşitliği için, ana ve çocuk haklarının korunması için, bütün çocukların yaşama, sıkıntısız büyüme ve öğrenim hakkının savunulması için savaşımdır. Bugün, UDKF, ulus ilişkiliği, sosyal durum, politik, ideolojik ve dinsel görüş ayrımı gözetmek-sizin, saflarında kadınları birleştiriyor. Federasyon, barış, ulusal bağımsızlık ve demokratik özgürlükler hareketine aktif olarak katılıyor.

UDKF'nun yönetim organları kongredir ve iki kongre arasındaki dönemde de federasyon konseyi ve bürosudur. Günlük işler, oturma yeri Berlin olan sekreterlik tarafından yürütülür. Sekreterliğin bileşimi, genel sekreter ile sekreterlerden ve veznedardan oluşur. UDKF Birleşmiş Milletler ekonomik ve sosyal kurulunda ve UNESCO'da iştirari oy hakkına sahiptir.

Tüm otuz yıllık varlığı boyunca, federasyonun eyleminde, emperyalizme, sömürgeciliğe, yarı – sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı savaşımlar büyük bir yer almış bulunuyor. 1964 yılında, federasyonun girişimiyle, Uluslararası Viyetnam Halkıyla Dayanışma Komitesi kuruldu. UDKF, Yakın-Doğuda İsrail'in saldırgan politikasına karşı, İspanya'da sürüp giden baskılara karşı, Şili'de faşist cuntanın kıyıcı keyfi hareketlerine karşı, uluslararası gerginliğin azaltılması sürecini durdurmaya ve anti-komünizmi körüklemeye yeltenen gericiğin manevralarına karşı aktif bir kampanya yürüttü ve yürütüyor.

UDKF 1975 yılında «Hak eşitliği, gelişme ve barış!» belgisi altında Uluslararası Kadınlar Yılı örgütlenme ve kutlamaya önyak olanlardan biri oldu. Kadın yılının büyük olayları arasında, Berlin'de Dünya Kadınlar Kongresi toplandı. Bu kongrenin örgütlenmesine UDKF'nun yanı sıra birçok uluslararası birlik ve grup da katıldılar. Kongreye 140 ülkeden 2000 delege, gözlemci ve konuk geldiler. Bunlardan 700'ü, kadınların hak eşitliği için savaşımla, ilerilik, barış, yumuşama, halkların güvenliği ve silâhsızlanma savaşımları arasındaki sıkı ilişkiyi belirten rapor ve bildiriler okudular. Kongrede, okuma-yazma bilmezliğin giderilmesi için dünya çapında bir kampanya örgütlenmesi önerildi. UDKF bu kampanyaya aktif

olarak katıldı; eylemlerini diğer toplumsal örgütlerle ve aynı zamanda BMT'nin özel kurumlarıyla uyumlaştırdı.

UDKF'nun Yedinci Kongresi (Berlin 1975), federasyonun önümüzdeki beş yıl içinde uygulayacağı geniş eylem programını belirledi ve kabul etti. Bu programın ana amacı kadınların dünya çapındaki demokratik hareketine daha büyük bir atılım ve etkinlik kazandırmaktır. Program ulusal örgütlerin güçlenmesi için etraflı yardımlarda bulunuyor. Birçok memlekette UDKF'nun eylemini çeşitli bölgelerle uyumlaştırma merkezleri ve aynı zamanda kadın hareketi için kadro yetiştirme kursları açılması öngörüldü.

Örneğin, federasyon tarafından plânlaştırılmış olan uluslararası konferans ve seminerlerin konuları, kadın hareketinin problemlerini daha derinlemesine ele alma çabasına tanıklık ediyor. Bu konuları şöylece sıralıyabiliriz: Asya'nın kır kesimlerinde kadın nüfusun yaşamakta olduğu koşulların özellikleri; çokuluslu tekellerin politikasının Lâtin Amerika'da aile ünitesi üzerindeki etkisi; Afrika ülkelerinde gelişme sürecine kadınların da çekilmesi problemi; bilimsel-teknik devrim ve sanayice gelişmiş kapitalist ülkelerde kadınların çalışma koşulları; göçmen işçilerin ve ailelerinin durumu; çocukların ve gençlerin uluslararası dayanışma ve halklar arasında karşılıklı anlayış ruhunda eğitilmesi ...

Kadın hareketinde, barış ve silâhsızlanma savaşımına özel bir önem veriliyor. UDKF artık bütün kadın örgütlerine yönelttiği bir çağrıyla, 1975 yılı Stokholm Çağrısı'na, yani dünya silâhsızlanma konferansının bir an önce toplanmasını isteyen belgeye imza toplamak üzere geniş bir kampanya örgütlemelerini önermiş bulunuyor.

Bu eylem programının gerçekleştirilmesi dünya kadın hareketinin daha öte gelişmesine yardım edecektir. Barış, ulusal bağımsızlık ve sosyal ilerleme için yürütülen savaşıma UDKF'nun katkısı daha büyük ve eylemsel olacaktır.

Fanni Edelman
UDKF Genel Sekreteri

**Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi
Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın
ASBP'nin IX. Kongresinde yaptığı konuşma**

Değerli yoldaşlar!

Türkiye Komünist Partisi, bütün Türkiye komünistleri IX. Kongrenizi, Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin bu yüksek forumunu en içten, kardeşlik duygularıyla selâmlar!

Bu kongre tarihsel bir nitelik taşıyor. Bu forum, sosyalist ülkeler komünist partilerinin birbirini izliyen kongreler zincirinin önemli bir halkasını oluşturuyor. Bu forumlar sosyalist ülkelerde, her alanda kazanılan devsel kazanımları, gelişmiş sosyalist toplumdaki komünizme geçiş sürecini gözler önüne seriyor. Bu bakımdan Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin XXV. Kongresi en belirgin ve somut bir örnektir. Bu yüce forumun dünyada, halklar, uluslar arasında, kamuoyunda etkileri, yankıları sürüp gidiyor. Bu kongreler, yeryüzü halklarının barış ve özgürlük savaşlarını güçlendiriyor. Kapitalist ülkelerde işçi ve komünist hareketlerini, ulusal bağımsızlık ve kurtuluş savaşlarını destekliyor. Emperyalizme, gericiliğe, faşist biçimi zorbalıklara karşı geniş yığınların savaşlarına ışık tutuyor. Bu forumlar, işçi sınıfının, sömürü düzenine karşı verdiği savaşlara taze güç kaynağı oluyor.

Erich Honecker yoldaşın Marksçı-Leninci ilkelere, derin incelemelere dayanan raporu böylesi bir nitelik, böylesi bir önem taşıyor.

İlerici insanlık, Sovyet ordularının Hitler faşizmi üzerinde kazandığı tarihsel büyük utkunun 31. yıldönümünü kutladı. Bu utku, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra, insanlığın yazgısını belirleyen en güçlü bir dönüşümdür. Sosyalist ülkeler sistemi kuruldu. En başta Alman halkı Hitlerci faşist ezgiden kurtuldu. Sağlam temeller üzerinde Alman işçi ve köylülerinin sosyalist devleti, yepyeni Demokratik Almanya Cumhuriyeti kuruldu. Bu cumhuriyetin önünde yeni, geniş çevrenler açıldı. Toplumun yaşamında derin değişiklikler oldu. Ekonomi, teknik, bilim, kültür alanlarında bızlı bir gelişme vardır. Gelişmiş sosyalizm kuruculuğu dev adımlarla yürüyor. Halkın genlik (refah) düzeyi, yaşam standardı biteviye yükseliyor. Bu sosyalist devlet, uluslararası alanda gereken yerini çetin savaşlarla aldı. Birleşmiş Milletlere üye oldu. Onu tanımak istemiyenler, tanımak zorunda kaldı. DAC, Avrupanın göbeğinde barış ve özgürlüğün kalesinin en sağlam bir burcu oldu.

Alman Sosyalist Birlik Partisi, onun Marksçı-Leninçi yönetimi proleter enternasyonalizminin en olumlu örneklerini veriyor.

Türkiye komünistlerinin, Komünist Partisi'nin, Alman komünistleriyle, Komünist Partisiyle çok eskiden bağları vardır. Savaş arkadaşlıkları uzaklara gider. Partimizin kurucularından kimileri, 1919'da, Berlin barikatlarında Spartaküstler'le omuzomuz savaşmışlardır. Alman komünistleri, partimizin Ankara'da toplanan II. ve İstanbul'da yapılan IV. Kongrelerine katılmışlardır. Kimileri, bizimle Sinop kalesinde yattı.

Türkiye Komünist Partisi, çok çetin, illegal koşullar altında savaşıyor. Amerikan, Batı Alman tekelleriyle işbirliği kuran, NATO gibi saldırganlık bloklarına bağlı olan gerici büyük burjuvazi, egemenliğini faşist biçimi yöntemlerle, sert terörle sürdürmek yolundan gidiyor. İşçi sınıfına karşı, bütün ilerici güçlere ve örgütlere karşı kanlı bir baskı vardır. Gerici, faşist karması hükümet, işbaşına geldiğinden bu yana, bir yıl içinde, sokak ortalarında faşist komandoların öldürdükleri işçilerin, devrimci öğrencilerin sayıları 50'yi aştı. Binlerce yaralı, tutuklu vardır.

Türkiye'de sınıf savaşları böylesi bir aşamaya girmiştir. Yasaklara, baskılara karşı, sürekli grevler, öğrenci, gençlik direnişleri biteviye geliyor. Ulusal bağımsızlık, ileri demokratik bir düzen ve hükümet için savaş yeni yeni boyutlar alıyor. Bu yılki 1 Mayıs gösterilerine, yalnız İstanbul'da 500 bin işçi, öğrenci, emekçi halk katıldı. «NATO'ya hayır!» «Barışın, halkımızın baş düşmanı emperyalizme karşı, dünya barışı için savaşta birleşelim!» «Bağımsız, sömürsüz, ileri demokratik bir Türkiye için savaşta birleşelim!» «Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük!» belgilerini haykırdı.

İşte böylesi bir savaş içinde Komünist Partisi geliyor. Yığınların savaşlarını örgütlüyor. Halkımızın ulusal çıkarlarını savunuyor. Partimizin belgileri, savaş parolaları yığınlara böylesine mal oluyor! Enternasyonalizm bayrağını partimiz yükseklerde tutuyor! En gerici güçlerle, faşist komandolarla birlikte, fabrikalarda işçilere, üniversitelerde, liselerde öğrencilere saldıran Maoculara karşı, her tür ters akımlara karşı partimiz savaşın arkasını kesmiyor.

Uluslararası son gelişmelerin ışığında dünya komünist ve işçi partilerinin yeni bir Dayanışma Forumu'nun toplanmasını zorunlu görüyoruz.

Kongrenizin çalışmalarına katılmak, böylesi bir forumu izlemek olanaklarını bize vermiş olmanıza, ayrıca içtenlikle olan konukseverliğinize candan teşekkür ederiz.

Yaşasın Alman Sosyalist Birlik Partisi!

Yaşasın proleter enternasyonalizm!

Yaşasın yüce Marks'ın anayurdunun onuru Demokratik Almanya Cumhuriyeti!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Erich Honecker yoldaş!

Değerli Honecker yoldaş!

Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreterliğine seçilmeniz nedeniyle, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ve bütün Türkiyeli komünistler adına, Sizi candan kutlarım.

Bununla birlikte, bu sorumlu görevinizde, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde gelişmiş sosyalist toplumun kurulması, proletarya enternasyonalizminin güçlenmesi, dünya komünist ve işçi hareketi birliğinin ve dünya barışının pekişmesi uğrundaki çalışmalarınızda içten başarılar dileriz.

Komünist selâmlarımızla.

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri İ. Bilen

29. 5. 1976

1 Mayıs 1976

A. Saydan

Türkiye'de sınıf savaşında işçi sınıfı burjuvazinin yılanmış ve gerici yasaklarını, engellerini aşarak ilerliyor, devrimci birikim sağlıyor. İşçi hareketinin gelişmiş kapitalist ülkelerin hiç birinde olmayan faşist kalıntısı, aracı, işbirlikçi burjuvazinin, derebeyi kalıntılarının niteliğinden gelme engelleri aşarak ilerlemek zorunda kalması işçi sınıfının, büyük burjuvaziye, emperyalizme karşı sınıf savaşını ağır koşullarda vermesi, devrimci birikimlerin sosyal, politik patlamalar, sıçramalar biçiminde belirmesine yardım ediyor. İşçi sınıfının hızla gelişen sınıfsal bilinçlenmesindeki gelişmeyi bu çerçeve içinde değerlendirmek gerekir.

Bu yıl 1 Mayıs'ın işçi sınıfının savaş, birlik ve enternasyonalist dayanışma günü olarak, yarım yüzyılı aşkın bir zamandan sonra yığinsal bir şekilde kutlanması işçi sınıfındaki hızlı bilinçlenme sürecinin yeni bir belirtisidir. DISK tarafından örgütlenen 1 Mayıs gösterileri, işçi sınıfının birliği yönünde atılan önemli bir adım olmuştur. 1 Mayıs'ın başta gelen devrimci niteliği budur. Çünkü işçi sınıfının birliği, Türkiye'de devrim sürecinin temel dayanağıdır.

1 Mayıs'ı kutlama hazırlıkları uzun sürdü. Hazırlıklar, fabrikalarda, bürolarda, evlerde yapıldı. Esasen işçi sınıfının birliği eylemleri bu hazırlık aşamasında politik bir eylem olarak belirdi. Hazırlık aşamasını birkaç kola ayırmak mümkündür. Birincisi; örgütsel yönüdür. Bu yönü de iki kısma ayırabiliriz. Birincisi, yürüyüş kollarının toplanacağı yerleri tesbit etmek ve bu yerlerde İstanbul'un ve yurdun değişik yerlerinden gelenlerin tam saatinde buluşmalarını ayarlamaktır. İkinci yönü, yürüyüşün düzenini ve disiplinini sağlamak. Gösterinin hazırlık aşamasındaki örgüt-

lenme yönü çok önemliydi. Çünkü başarı örgütlenmenin iyi ayarlanmasına ve güvenliğinin bizzat işçi ve sendikacılar tarafından sağlanmasına bağlıydı. Ayrıca Maocuların, Troçkistlerin ve anarşistlerin, polis ajanlarının provokasyonlarını, baltalamalarını ancak sağlam bir örgütlenme sayesinde önlemek mümkündü. Başarısız ve eksik bir örgütlenme provokatörlere olanak yaratabildiği gibi, resmi makamların, polisin müdahalelerine, hattâ yasaklamalarına bile yol açabilirdi. Örgütlenmenin başarılı olması sonucudur ki, Maocuların ve öteki sapık akımların provokasyonları önlenemedi ve bu gibi işçi sınıfının düşmanı elemanlar saf dışı edilebilmişlerdir. Yine bu gibi başarılı bir örgütlenme sonucundadır ki, resmi makamlar ve polis gösteriye müdahale etmek ve yasaklamak gibi tedbirlere baş vurmak olanağını bulamamışlardır. İstanbul Polis Müdürü sendika yöneticilerine gösteriyi serbestçe yapabileceklerini bildirmiştir. Bu durum şu gerçeği bir daha doğruluyor: Yığınların, özellikle işçi sınıfının örgütlü savaşımı terör ve baskıyı gerileten, devrimci güçleri seferber eden, tereddütlü, çekingen, korkak elemanları yüreklendiren ve harekete katan bir nitelik taşır. Devrim süreci içinde işçi sınıfının yığinsal, örgütlü savaşımının başlıca niteliklerinden biri, onun sürükleyici, toparlayıcı ve «ortada» kalan unsurları da seferber edici rolüdür. Bundan başka demokratik ve sosyalist fikirlerin geniş emekçi yığınlarla maledilmesi ve bu eylemin memleket ölçüsünde yayılması 1 Mayıs işçi bayramının başlıca özellikleri arasındadır.

1 Mayıs işçi bayramının başta gelen niteliklerinden biri de, onun politik ve ideolojik içeriğidir. Bayramın hazırlık aşamasında örgütlenme süreciyle ideolojik ve politik içeriği birbirinden ayrılmamıştır. Çünkü, bunlar birbirini tamamlayan, geliştiren iki yöndür. Pankartların, sloganların, afişlerin saptanması, hazırlanması örgütsel olduğu kadar, politik ve ideolojik bir çalışmayı da zorunlu kılmıştır.

Pankartların, şiarların, afişlerin tahlilinden çıkan sonuç şudur: İşçi sınıfının başlıca hedefi emperyalizme karşı, onun yerli ortaklarına karşı, faşizme, sömürüye ve her türlü anti-demokratik tutuma karşı, demokratik haklar, demokratik bir düzen ve ilk adım olarak demokratik ve halkçı bir hükümetin kurulması uğrunda savaştır. İşçi sınıfı Demirel ortaklığının devrilmesini, demokratik bir hükümetin kurulmasını 1 Mayıs gösterilerinde açıkça istedi. Fakat, 1 Mayıs gösterilerlerinin anlamı daha da geniş, enternasyonalist bir alanı kapsadı. Bizler ülkede ilk defa yığinsal bir gösteride «Bütün dünya işçileri birleşiniz!» şiarını gördük. Taksim meydanında ilk defa yüzbinlerce işçinin «Enternasyonal» marşını bir ağızdan söylediğini işittik. Büyük şairimiz Nazım Hikmet'in şiirleri yüzbinlerin doldurduğu Taksim meydanında ve oradan da bütün memlekete yayıldı.

İstanbul'daki 1 Mayıs gösterilerine yaklaşık yarım milyon işçi katıldı. Kol işçileriyle birlikte fikir işçileri, sanatçılar, yazarlar, öğretmenler, mühendis, mimar, teknik elemanlar örgütleriyle katıldılar.

Halk yığınları, değişik emekçi zümreleri, orta tabakalar işçi sınıfının bu gösterisini çiçek atarak, sokaklarda, pencerelerde, balkonlarda alkışlıyarak, bayraklar asarak desteklemiştir.

Bu durumun üzerinde durulması gerekir. İşçi sınıfının 1 Mayıs gösterileri, onun toplumsal gelişme süreci içinde öncü rolünün, misyonunun ve tarihsel rolünün niteliğiyle uygundur. Zira, işçi sınıfı toplumsal gelişmenin çekici gücü ve omurgasıdır. Emekçi yığınları, orta tabakalar onun etrafında halkalanmakla, onun savaşını desteklemekle, amaçlarını onun amaçlarıyla birleşmekle ki, başarı elde edebilirler, hedeflerine ulaşabilirler.

1 Mayıs gösterilerinde beliren bu gerçekler, işçi sınıfının bugünkü hükümetin yerine geçecek demokratik bir hükümette iktidarı paylaşmak olgunluğuna vardığını ispatladığı gibi, egemenliğe yerleşmek, büyük tekellerin, emperyalizmin, işbirlikçilerin egemenliğinin yerine işçi sınıfının, emekçi halkın, ulusal güçlerin egemenliğini geçirmekte de başta gelen güç olduğunu ispatlamıştır. Bu bakımdan 1 Mayıs gösterileri ne bir geçici olay, ne de bir rastlantıdır. 1 Mayıs gösterileri, işçi sınıfının uzun yıllardan beri sağladığı birikimin bir patlamasıydı. Hareketin nicelikten niteliğe geçmesinin belirtisiydi. İşçi sınıfının toplumsal gelişme içinde egemen ve etkileyici bir güç olarak belirmesi Türkiye'de devrimsel gelişmeyi derinden izleyecek bir olaydır. Bu gelişme, anti-emperyalist, anti-faşist, sosyalist fikirleri memleket ölçüsünde şehir ve köy emekçilerine taşıdığı gibi yarın iktidar ve toplum egemenliğinin başta gelen ortağı olduğunu da ortaya koymuştur. 27 Mayıs hareketinin en büyük zaafı, onu hazırlayan güçlerin işçi hareketinin, anti-emperyalist, demokratik gençlik akımlarının 27 Mayıs hareketinde kendilerinin hakettikleri yeri almamalarıydı. Bu gibi garanti ve temel dayanaktan yoksun küçük burjuva elemanlarının hükümet devirmesi, büyük burjuvazinin egemenliğinde gedikler açmakla beraber ters-devrimci güçlerin, işbirlikçilerin, büyük sermayecilerin ve emperyalizmin, gerek toplum yaşamında, gerekse iktidarda yeniden egemen olmaları gibi bir sonuca varmıştır.

1 Mayıs gösterileriyle işçi sınıfı Türkiye'de anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik hedefler yönünde birliğin harcı, çimentosu olduğunu ispatlamıştır.

Böylece Türkiye Komünist Partisi'nin anti-emperyalist, anti-faşist demokratik bir düzenden yana eylembirliği sloganı işçi sınıfına ve geniş emekçi yığınlarına malolduğu da görüldü.

Anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik bir düzen için eylembirliği işbirlikçi burjuvazinin dışında kalmış olan bütün akımların ortak isteği ve eylemidir. CHP, bu gibi bir eğilimden yanadır. Bütün ilerici, yurtsever gençlik, aydın akımlarının da istek ve eğilimleri bu yöndedir. Hatta ordu içinde anti-emperyalist, anti-faşist ve Demirel hükümetine ve onun dayan-

diği gerici, sömürücü güçlere karşı direnme gün geçtikçe genişlemektedir. Alpkaya ve Özaydınlı olayları Demirel hükümetinin ve onu destekleyen aşırı gerici işbirlikçi çevrelerin içinde bocaladıkları çelişkilerin çıkmazında silâhlı kuvvetlerdeki yasa ve gelenekleri de çiğnemekten, orduyu kendi zümresel çıkarları için kör bir alet halinde tutmak çabalarından geri durmadıklarını göstermektedir. Alpkaya ve Özaydınlı olayları, ordunun önemli bir kısmını, hatta yüksek kademedeki komutanların bir kesimini Demirel hükümetine karşı cephe almaya zorladıklarından şüphe yoktur. Bu durumu ayık ve devrimci bir görüşle kıymetlendirmek, anti-emperyalist, anti-faşist ve egemen çevrelere karşı eylembirliği ilkesine bağlamak gerekmektedir. Gençlik, aydın ve silâhlı kuvvetlerde beliren hükümete karşı akımların ortak bir eylembirliğine dönüşmediği acı bir gerçektir.

Demirel ortaklığı, onun ardında duran egemen çevreler, emperyalizm, Türkiye’de egemenliği yalnız zor yöntemleriyle, yani terörle, baskıyla, finans olanaklarıyla, elindeki basını ve ideolojik şaşırtma araçlarıyla değil, kendisine karşı olan güçlerin genellikle sol akımların aralarındaki bölünmüşlüğü sayesinde de sürdürüyorlar. Hatta denebilir ki, ikinci eleman birincisinden daha önemlidir. Bu bölünmüşlük, Türkiye’deki devrim hareketi için büyük bir kayıp, emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi, aşırı gerici çevreler için de bir kazanımdır. Bu kazanımı aşırı gerici çevrelerin elinden almak, Türkiye’de sol akımların iç çelişkilerine ve çatışmalarına son vermek, bu güçler arasında bir ahenk ve eylembirliği yaratmak devrimcilerin başta gelen stratejik ödevi olmalıdır. Bunun başta gelen şartı, anti-komünizm tuzaklarına düşmemek, senben kavgalarına son vermek, fikir ayrılıklarını ancak ideolojik plânda yürütmek. Fakat politik ödünlardan korkmamak, kaçınmamak, ortak noktalar üzerinde durmak ve onları güçlendirmek eylembirliğinin kurulmasının başta gelen şartıdır.

Eylembirliğinin temel koşullarından biri de onun somut olaylar etrafında örgütlü, bilinçli bir savaşımın yürütülmesine yönelik olmasıdır. Amasya’ya bağlı Yeni Çelttek’te maden işçilerinin, şeker şirketinin sömürsüne karşı savaşan köylülerle dayanışma ve işbirliği somut istekler etrafında eylembirliğinin canlı örneklerinden biridir. Yeni Çelttek maden işçileri haklarını aramak için grev ilân ettiler. Köylüler bu grevi destekledi. İşçilere yiyecek, içecek taşıdı. Ama, şeker pancarı eken köylülerin de öte yandan Şeker Bank’a ve Şeker Şirketine karşı direnmeleri vardır. İşçiler de köylülerin bu hareketini desteklediler ve örgütlediler. Karşılıklı bir dayanışma, iktidara karşı bir eylembirliğine dönüştü. Ve bu bölgede 1 Mayıs işçi bayramı bir işçi-köylü dayanışması ve eylembirliği biçiminde kutlandı. 1 Mayıs, böylece devrim hareketinin zorunlu unsurlarından biri olan işçi-köylü işbirliğini de geliştirdi ve bu gelişmeyi memleket ölçüsünde köy ve şehir emekçilerine tanıttı.

Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin IX. Kongresi

A. S.

18–22 Mayıs'ta Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde iktidar partisi olan Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin IX. Kongresi yapıldı. Bilindiği gibi, sosyalist ülkelerde yönetici durumunda olan komünist ve işçi partilerinin kongreleri, devlet politikasının değişik yönlerinin, başarıların, sorunların, perspektiflerin genel dökümü, bilânçosu niteliğindedir. Bu kongrelerde memleket ve dünya kamuoyuna hesap verilir. Başarılar, zorluklar sayılır, gelecek gelişme plânları, gelişmekte olan sosyalist toplum sistemi, komünizmi kurma perspektifleri hakkında bilgi verilir.

Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin IX. Kongresini daha iyi anlayabilmek için şu gerçeği iyi bilmek gerekir: Alman Sosyalist Birlik Partisi (ASBP) Marksizm-Leninizm ilkelerine, proletarya enternasyonalizmine sınıksız bağlı bir partidir. ASBP yaşamın her yönünde ve aşamasında, daha doğrusu gelişmekte olan sosyalist toplum sisteminin kuruluşunun her devrinde bu ilkeleri canlı bir şekilde uygulayagelmıştır ve gelecekteki perspektifleri de bu ilkelere bağlamaktadır. Hayat, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde sosyalist toplum düzeninin kurulması, genellikle sosyalist ülkeler topluluğundaki hızlı ve olumlu gelişmeler dünyada gelişen ulusal ve sosyal kurtuluş savaşları, emperyalizmin bunalımlarının yoğunlaşması, barış ve güvenliğin sağlanışması, ASBP'nin Marksizm-Leninizm ilkelerine, proletarya enternasyonalizmine bağlılığının doğruluğunu ispatlamış ve ispatlamaktadır.

Şüphe yok ki, partinin IX. Kongresinde bu ilkeler egemen oldu. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde elde edilen başarıların, bu ilkelerin bir sonucu olduğu belirtildi.

ASBP Genel Sekreteri Erich Honecker'in Merkez Komitesi adına kongrede okuduğu rapor, gerek dünya olaylarını, gerekse Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde gelişmekte olan toplum düzeninin niteliklerini komünizme geçişin perspektiflerini Marksizm-Leninizm ilkelerine bağlı olarak ve yüksek bir bilimsel seviyede tahlil etti, memleket ve dünya kamuoyu önünde sergiledi. Erich Honecker yoldaş, proletarya enternasyonalizmine bağlılığın elde edilen büyük başarıların temel koşullarından biri olduğunu açık ve bilimsel raporunda sık sık belirtmeyi bir ödev saydı. Gerek kongredeki delegelerin, gerekse yabancı misafirlerin Honecker yoldaşın raporunu büyük bir tezahüratla karşılamaları ve onu onaylamaları rastgele değildi.

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde Sosyalist Birlik Partisi'nin, Merkez Komitesi'nin ve bizzat Honecker yoldaşın önderliğinde kazanılan büyük başarılar nelerdir? Bu başarılar politik, ekonomik, sosyal, yani yaşamın bütün alanlarını kapsıyor. Ve unutmamak gerek ki, bu başarılar Batı

Alman emperyalizminin, intikamcılarının, büyük tekellerin ve onlara bağlı iktidarların sürekli provokasyon ve baltalamalarına rağmen kazanılmıştır.

ADC bugün yeryüzünün üstün sanayileşmiş 10 ülkesi arasındadır. NATO'ya egemen olan emperyalistlerin özellikle Batı Alman emperyalistlerinin Alman Demokratik Cumhuriyeti'ni dünyadan tecrit etmek, ekonomik gelişmesini baltalamak ve ülkeyi yutmak plânları yıkıma uğradı. ADC'ni yöneten komünistler emperyalistlerin bu plânlarını yenilgiye uğrattılar, abluka çemberini kırdılar. Dünya ölçüsünde tanındılar. Sosyalist Almanya Birleşmiş Milletler'e üye oldu. Hattâ bizzat Batı Almanya hükûmeti bile ADC'nin varlığını tanımak zorunda kaldı. IX. Kongrede yeryüzünün 92 ülkesinden gelen 103 delegasyon bu gerçeği bütün parlaklığıyla dile getirdi. Kongrede sosyalist Almanya'nın emperyalizme karşı savaşı halklara yaptığı yardıma büyük bir değer biçildi. Kongrede, şüphe yok ki, ADC'nin gelişen sosyalist toplum düzenini geliştirmesi başta gelen sorunlardan biriydi. Ama bir yandan da proletarya enternasyonalizmi, enternasyonalist dayanışma kongre tartışmalarında eksik olmadı. Söz alan delegelerin hemen hemen hepsi, partinin eski denemiş kadrolarını temsil eden üyeler gibi, genç kuşakları temsil edenler, Hür Alman Gençlik Örgütü'nden gelenler, işçiler, köy emekçilerini temsil edenler, silâhlı kuvvetlerin temsilcileri subaylar, sosyalist kuruluşunu daha da geliştirmek ve komünizme geçme perspektifleri üzerinde konuştukları gibi proletarya enternasyonalizmi bayrağını yüksek tutma gereğini de ısrarla, inatla belirttiler. Kongrede üzerinde d'urulan ve özellikle Honecker yoldaşın raporunda önemli yer alan konulardan biri de, dünya komünist ve işçi hareketinin birliği, Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansının başarıyla sonuçlandırılması, bütün dünya komünist ve işçi partilerinin yeni bir konferansının toplanmasıydı.

Dünya komünist ve işçi hareketini, ulusal kurtuluş hareketlerini temsil eden 92 ülkeden 103 delegasyonun varlığı, Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin IX. Kongresini aynı zamanda, dünya komünist ve işçi hareketinin, ulusal kurtuluş akımlarının enternasyonal bir forumu haline getirdi.

IX. Kongrede belirtildiği gibi, sosyalist Almanya'da emekçilerin yaşam düzeyi durmadan yükseliyor. Sömürücü sınıf ve zümrelerin varlığına son verilmiş olduğundan ulusal gelir, halkın yaşam düzeyinin sürekli yükseltilmesine harcanıyor. Bütün sosyalist ülkelerde olduğu gibi ADC'de de işsizlik, yoksulluk diye bir şey yoktur. Kapitalist ülkelerin tedavi bulmaz hastalıklarından hiç biri, yani işsizlik ve enflasyon gibi emekçilerin özgürlük haklarını kısıtlayan, hattâ bu özgürlüklerin temelini yıkan hastalıklar yoktur. Sosyalist Almanya'da insanın başta gelen özgürlüğü işsiz kalmamak, yoksulluk içinde yaşamamak, yarın güvensizliği duymamak, sömürülmemek anayasal müessese olarak garanti altına alınmıştır. Öteki demok-

ratik özgürlükler bu temel özgürlüğe dayanarak sürekli olarak gelişmekte ve genişlemektedir.

ADC ekonomisinde enflasyonsuz hızlı bir gelişme vardır. Emekçilerin konut, sağlık, eğitim ve kültür sorunları yine emekçiler yararına çözümlenmiştir. Eğitim, bilim ve kültür emekçiler için bir lüks değil, onların yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır. Ve bütün emekçilere açıktır. Bu konularda beliren yeni yeni sorunlar yine sürekli olarak emekçiler yararına çözümlenmektedir.

Kapitalist Almanya'nın aksine, sosyalist Almanya hiçbir ülkeyi sömürmüyor. Sosyalist Almanya yüzbinlerce yabancı işçi çalıştırarak tekellere birikim sağlamak gibi şeylere yabancıdır. Tam tersine, sosyalist Almanya emperyalizme karşı savaşan, kalkınmak, ekonomisini, sanayi ve tarımını, eğitim ve sağlık servislerini geliştirmek için çaba harcıyan Afrika, Asya ve Güney Amerika halklarına kardeşçe yardım elini uzatıyor.

IX. Kongrede de belirtildiği gibi, sosyalist Almanya'nın her alandaki gelişmesi hızlı ve göz kamaştırıcıdır.

Soruyu bir daha tekrarlıyalım. Nedir bunun sebebi? Bu başarıların temel nedenlerini iki kısma ayırabiliriz. Bunlardan biri, işçi sınıfının politik güçlerinin, yani Almanya Komünist Partisiyle Almanya Sosyal-Demokrat Partileri'nin Demokratik Almanya'daki kollarının Marksizm-Leninizm ilkeleri temelinde birleşmesidir. Öteki neden de, Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle içten kardeşlik ve dostluğa dayanan ilişkileri geliştirmesidir.

Alman Demokratik Cumhuriyeti, Almanya'nın Sovyetler Birliği tarafından kurtarılan kısmında kuruldu. Sovyetler Birliği'nin İkinci Dünya Savaşı sonucunda kurtarıcılık rolü iki yönlüdür. Halkları Hitlercilerin, işbirlikçilerinin zulmünden kurtardığı gibi onlara sosyalizmin yolunu da açtı. Yani, Sovyetler Birliği aynı zamanda kurtardığı topraklardaki halkları kapitalizmin boyunduruğundan da kurtarmanın şartlarını yarattı. Almanya topraklarının bir kısmında anti-faşist, demokratik ve sosyalist bir düzenin kurulması işte böyle tarihsel bir gelişmenin sonucudur. Ama unutmamak gerek ki, Alman komünistleri, anti-faşistleri, demokratları da Hitlercilere, faşist diktatörlüğe karşı savaşmakta kusur etmemişlerdir. Bu savaş çok kanlı olmuştur. Birçok Alman komünisti, anti-faşisti ve demokrati bu savaşta düşmüştür.

Faşizme karşı yürütülen bu ortak savaş, kurtuluştan sonra da anti-faşist, demokratik ve sosyalist bir devlet düzeni kurmak hedefi etrafında birliğin kurulmasına yardımcı olmuştur.

Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle dostluk Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin programına girmiştir. Bu dostluk bugüne kadar olduğu gibi sosyalist Almanya'nın bundan sonraki gelişmesinin de temel dayanağı olacaktır.

ADC'de sosyalist Alman ulusu belirmiştir. Bu sosyalist Alman ulusunun F. Almanya'daki kapitalist düzende yaşayan Alman ulusuyla hiç bir ilişkisi kalmamıştır.

ADC'nin kurulması, güçlenmesi, gelişmekte olan sosyalist düzeni meydana getirmesi Türkiye anti-emperyalist hareketi için de bir kazanım, bir destek olmuştur ve olacaktır. Çünkü Avrupa'nın kalbinde, barışçı, sosyalist bir Alman devletin kurulması, Alman emperyalizminin, genellikle emperyalizmin zayıflamasına neden olmuştur.

Bilindiği gibi halkımız Alman emperyalizminden çok çekmiştir, hâlâ da çekmektedir. Türkiye'yi Birinci Dünya Savaşına sürükleyen, yüzbinlerce insanın cephelerde kırılmasına, memleketin harabeye dönmesine Alman emperyalizmi sebep olmuştur. Bugün hâlâ en gerici, en sömürgeci, faşizan çevreler Batı Alman intikamcılarına, emperyalizmine bağlıdır. Amerikan emperyalizmiyle birlikte bu azıllı gerici çevrelere yardım eden, yurdumuzu emperyalizmin paktları içinde tutan ve talan eden başlıca gerici güç, Batı Alman emperyalizmidir.

ADC devlet olarak, halkımızın bu çan düşmanlarına karşı savaştığı, emperyalizme karşı direnen halklara kardeşçe yardım elini uzattığı için en doğal dostumuz ve müttefikimizdir.

Bütün kapitalist ülkeler gibi, Türk hükümetleri de ADC'ni tanımak zorunda kaldılar, diplomatik ilişkiler kurdular. Fakat gerici çevreler ADC'yle ilişkileri soğuk tutmak için ellerinden geleni esirgemiyorlar. Oysa, ADC'yle politik, ekonomik ve kültürel ilişkilerimizi geliştirmek ulusal çıkarlarımıza uygun bir politikadır.

Ama bunun için herşeyden önce dış politikamızı tekellerin, büyük sermayenin ve toprak beylerinin, yani işbirlikçilerin sınıfsal çıkarlarına göre ayarlamalarını engellemek, ona ulusal ve demokratik hedeflerimize ulaşmayı sağlayacak bir yön vermek gerekir.

Ulusal, demokratik amaçlara yönelik bir dış politika, ancak ulusal, demokratik bir hükümet tarafından uygulanabilir.

Türkiye Komünist Partisi ve onunla birlikte bütün yurtseverler, ulusal, demokratik amaçlara yönelik bir iç ve dış politikanın uygulanması için kaybedilecek zamanımızın olmadığını her fırsatta belirtiyorlar. Gerçekten de bu yönde kaybettiğimiz her gün varlığımızdan, özgürlüklerimizden, ekmeğimizden, yarınımızdan bir parçasını alıp gidiyor.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
<i>Boris Ponomaryov</i>	
SBKP'nin XXV. Kongresi ve uluslararası önemi	385
<i>Zahi Karkabi</i>	
Geçiş döneminde iktidar sorunları	402
xx: Terör tarihin akışını durduramaz	411
<i>Reinaldo Marin</i>	
Parti yurda dönüyor	414
<i>Girgin Girginov</i>	
Maoizmin ideolojik evrim çizgileri	421
xx: Maoist geçmişle ilişkilerini kestiler	431
<i>Otto Reinhold</i>	
Anti-marksizmin bir biçim değiştirmesi daha	432
<i>Adel Haba</i>	
Arap halklarının çıkarlarına aykırı bir karar	443
<i>Ramo Şeyho</i>	
Suriye Komünist Partisi ve köylüler	446
xx: Kapitalist ülkelerde silâhlanma yarışı	450
xx: Uluslararası örgütler hakkında kısa bilgiler	453

ÖZEL SAYFALAR

xx: TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın ASBP'nin IX. Kongre- sinde yaptığı konuşma	455
xx: TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın ASBP MK Genel Sekreteri Erich Honecker yoldaşa mesajı	457
<i>A. Saydan</i>	
1 Mayıs 1976	457
A. S.: Alman Sosyalist Birlik Partisinin IX. Kongresi	461



«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi 30 dilde çıkıyor ve dünyanın her tarafında okunuyor.

Fiyatı 5 lirc